

КОМПИЛЦИЯ

КЛИФЪРД

САЙМЪК

АВТОРЪТ Е ПОСИТЕЛ НА НАГРАДИТЕ КЮГО И НЕБИЛА

ДЕЦАТА НА НАШИТЕ ДЕЦА

Те представят 2 маленини - зора, багалин в Милвадоо...

Клифърд Саймък

Децата на нашите деца

1.

Бентли Прайс, фоторепортер в „Глобъл Нюз Сървиз“, тъкмо беше сложил пържола на скарата и седеше на градинския стол с кутия бира в ръка, когато под стария дъб се отвори врата и отвътре започнаха да излизат хора.

Бяха изминали много години, откакто нещо го беше изумявало. Горчивият му опит го бе научил да очаква необичайното и да не мисли за него. Той снимаше необикновеното, странното, насилственото, после се обръщаше и си тръгваше, понякога с пълна скорост, защото се надпреварваше с конкуренти като „Асошиейтед Прес“ и „Юнайтед Прес Интърнешънъл“, а добрият фоторепортер не може да си позволи да закъснее. И макар че човек нямаше защо да се страхува от редакторите, никак не беше благоразумно да ги ядосва.

Но сега Бентли бе изумен, защото картината пред очите му не беше нещо, което можеше лесно да си представи, нито дори да свърже с опита си. Седеше вцепенен на стола с кутията бира в ръка и с изцъклен поглед наблюдаваше хората, които се появяваха от вратата. Всъщност вече виждаше, че това не е никаква врата, а просто неравна дупка мрак, която трептеше по краищата, и че е малко по-голяма от всяка обикновена врата, защото хората излизаха от нея едновременно по четиримাপетима.

Изглеждаха съвсем обикновени, въпреки че бяха облечени малко странно, сякаш се връщаха от маскарад но не бяха маскирани. Ако всички бяха млади, би си помислил, че са от някой университет, младежки център или нещо подобно и носят идиотски дрехи, като повечето колежани, но макар някои от тях наистина да бяха млади, възрастта на мнозина беше доста напреднала.

Един от първите, които излязоха на моравата, бе извънредно висок и мършав мъж, но с необичайно грациозна походка. Имаше буйна и рошава стоманеносива коса и шията му приличаше на пуешка. Носеше къса сива пола, завършваща точно над възлестите му колене, и червен шал, прехвърлен през едното му рамо и прихванат на кръста с колан, който в същото време придържаше и полата. Приличаше на шотландец, само че без наметало.

До него вървеше млада жена, облечена в дълга бяла роба, която се спускаше до обувките ѝ в сандали крака. Дрехата беше пристегната с

колан, прибраната ѝ на конска опашка гарвановочерна коса стигаше до кръста ѝ. Беше красива – с онази красота, която рядко може да се види, и кожата ѝ, колкото и малко от нея да бе открита, беше бяла и чиста като тъканта на робата.

Двамата се приближиха към Бентли и спряха пред него.

– Допускам – каза мъжът, – че вие сте притежателят.

Нещо не бе наред в начина, по който говореше. Сливаше думите, но въпреки това всичко му се разбираше.

– Вероятно искате да попитате дали съм собственик на тази къща – отвърна Бентли.

– Навярно да – потвърди мъжът. – Речта ми може да не е от днешния ден, но очевидно ме разбирате правилно.

– Естествено – каза Бентли. – Но защо казвате „от днешния ден“? Да не би всеки ден да говорите различно?

– В никакъв случай – възрази мъжът. – Трябва да ни извините за нашето натрапване. Сигурно ви изглежда неблагоприятно. Ще се стремим да не нанесем щети на имота ви.

– Хм, знаете ли какво, приятелю – рече Бентли, – аз не притежавам това място. Просто го наглеждам, докато се върне собственикът. Ще помолите ли онези хора да не тъпчат цветните лехи? Жената на Джо ужасно ще се ядоса, като се върне и види цветята изпомачкани. Много си ги обича.

През цялото време, докато разговаряха, през вратата продължаваха да се появяват хора. Вече бяха препълнили моравата и се изсипваха в съседния двор. Съседите започваха да излизат навън, за да видят какво става.

Момичето широко се усмихна на Бентли и каза:

– Мисля, че можете да сте спокоен за цветята. Това са прилични, добронамерени хора и знаят как да се държат.

– И разчитат на вашата търпимост – прибави мъжът. – Те са бегълци.

Бентли внимателно ги разгледа. Не приличаха на такива. Навремето беше снимал много бегълци из различни краища на света. Бегълците бяха мръсни и обикновено мъкнеха много вързопи, а тези хора бяха спретнати, чисти и не носеха почти нищо, може би малко багаж или дипломатически куфарчета, като онова, което стискаше мъжът пред него под мишница.

– Не ми приличат на бегълци – рече той. – Откъде бягат?

– От бъдещето – отвърна мъжът. – Молим ви за крайно

снизхождение. Това, което правим, уверявам ви, е въпрос на живот и смърт.

Това разтревожи Бентли. Той понечи да отпие от бирата, но се отказа, остави кутията на тревата, бавно се надигна от стола и каза:

– Знаете ли какво, господине. Ако това е някакъв рекламен трик, дори няма да се докосна до фотоапарата си. Няма да направя нито една снимка.

– Рекламен трик ли? – попита мъжът. Нямахше съмнение, че е съвсем озадачен. – Извинете ме. Смисълът на думите ви ми убягва.

Бентли внимателно разгледа вратата. От нея продължаваха да излизат хора, все още по четирима-петима наведнъж, и върволицата им като че ли нямаше край. Вратата просто си висеше там, както я беше видял отначало, леко назъбено петно мрак, което трептеше по краищата и замъгляваше малък участък от моравата, но зад нея можеха да се видят дърветата, храстите и детските люлки в задния двор на съседната къща.

Ако това бе рекламен трик, реши той, авторите му бяха свършили страхотна работа. Много кретени от връзки с обществеността трябва да бяха напъвали мозъците си, за да измислят този номер. Как ли бяха направили тази дупка и откъде се бяха взели всички тези хора?

– Ние идваме – продължи мъжът, – от петстотин години напред в бъдещето. Бягаме от края на човешката раса. Молим за вашата помощ и разбиране.

– Господине – попита Бентли, – не си правите майтап с мен, нали? Ако ви се хвана на въдицата, мога да си загубя работата.

– Естествено ние очаквахме да се сблъскаме с недоверие – отвърна мъжът. – Разбирам, че няма начин да докажем произхода си. И ви молим да ни приемете за такива, каквито казваме, че сме.

– Знаете ли какво – рече Бентли, – ще ви повярвам. Ще направя няколко снимки, но ако разбере, че е някакъв рекламен трик...

– Допускам, че говорите за фотографии.

– Разбира се – отвърна Бентли. – Това е моята професия.

– Не сме дошли за фотографии. Ако изпитвате някакви угризения в това отношение, моля, не се колебайте. Ние няма да имаме нищо против.

– Значи не искате да ви правят снимки – разпалено каза Бентли. – И вие сте като всички. Попадате в бъркотия и после вдигате вой до небесата, че някой ви бил снимал.

– Нямаме никакви възражения – отвърна мъжът. Направете колкото желаете снимки.

– Нямаме нищо против, така ли? – малко объркан попита Бентли.

– Ни най-малко.

Докато се обръщаше, за да влезе в къщата, Бентли неволно ритна кутията бира и тя полетя, като разпръскваше пръски във въздуха.

Трите фотоапарата бяха на кухненската маса. Беше ги заредил преди да излезе, за да си опече пържолата. Взе един, обърна се към вратата и изведнъж се сети за Моли. Може би трябваше да ѝ съобщи за това. Онзи тип бе казал, че всички тези хора идвали от бъдещето и ако се окажеше вярно, нямаше да е зле Моли да е тук още от самото начало. Не че вярваше във всичко това, разбира се, но можеше да се окаже забавно, независимо какво ставаше.

Той взе телефона, и набра номера, като си мърмореше под нос. Губеше ценно време за снимки. Моли можеше да е излязла. Беше прекрасен неделен ден и нямаше основание да предполага, че ще я открие вкъщи.

Тя отговори.

– Моли, аз съм. Бентли. Знаеш ли къде живея?

– Във Вирджиния. Натресъл си се на аванта в къщата на Джо, докато го няма.

– Изобщо не е така. Грижа се за дома му, докато отсъства. Една, нали знаеш, има толкова много цветя...

– Ха! – прекъсна го Моли.

– Всъщност исках да те попитам – продължи Бентли, – дали би дошла тук.

– Не – отвърна тя. – Ако имаш намерение да ме сваляш, направо се откажи.

– Не искам да свалям никого – възрази той. – Просто целият заден двор е пълен с хора, които излизат от някаква врата. Казват, че идвали от петстотин години в бъдещето.

– Това не е възможно – отсече Моли.

– И аз така мисля. Но тогава откъде идват? Хиляди са. Даже да не са от бъдещето, събитието сигурно си струва да се отрази. Най-добре да си домъкнеш задника тук и да поговориш с някои от тях. И да пуснеш материала в сутрешните вестници.

– Бентли, сериозно ли говориш?

– Съвсем сериозно – отвърна той. – Не съм пиян, нито пък се опитвам да те примамя тук и...

– Добре – каза тя. – Идвам веднага. Най-добре се свържи със службата. Тази неделя е дежурен Манинг и това не го радва особено, затова

внимавай как ще се държиш. Но той сигурно ще иска да прати там други хора. Ако не ме будалкаш...

– Не те будалкам – прекъсна я Бентли. – Да не съм луд, че да си загубя работата?

– До скоро тогава – каза Моли и затвори.

Бентли започна да набира номера на офиса, но в този момент вратата на кухнята се отвори. Той се обърна и видя високия мършав мъж.

– Простете ми – каза мъжът, – но очевидно въпросът е неотложен. Някои от малчуганите трябва да използват тоалетната. Дали бихте имали нещо против, ако...

– Не се притеснявайте – отвърна Бентли и посочи с палец към тоалетната. – Ако се наложи, на втория етаж има още една.

Манинг отговори едва на шестото извъняване.

– Тук има нещо за теб – каза му Бентли.

– Къде е това тук?

– Къщата на Джо. В която живея аз.

– Добре. Разказвай.

– Аз не съм репортер – отвърна Бентли. – И не съм длъжен да ти осигурявам материали. Моята работа е само да правя снимки. Материалът е важен и може да допусна някоя грешка, а не ми плащат, за да поемам отговорността.

– Добре – предпазливо каза Манинг. – Ще пратя някого. Но днес е неделя и на никого не му се разкарва, така че най-добре наистина да е нещо важно.

– От някаква странна врата в задния двор излизат хиляди хора. Твърдят, че били от бъдещето...

– Откъде твърдят, че били? – изрева Манинг.

– От бъдещето. От петстотин години в бъдещето.

– Бентли, ти си пиан...

– За мен няма значение. Това просто не ми е работа. Казах ти. Прави каквото искаш.

Той затвори и взе фотоапарата си. През вратата на кухнята се точеше дълга върволица деца, придружени от неколцина възрастни.

– Госпожо – каза на една от жените той, – на втория етаж има още една тоалетна. Най-добре да направите две опашки.

2.

Стив Уилсън, пресекретар на Белия дом, тъкмо се насочваше към вратата на апартамента си, за да прекара следобедна със секретарката си Джуди Грей, когато телефонът извънтя. Той се върна и вдигна слушалката.

– Тук е Манинг – събщи гласът от другия край на връзката.

– Какво мога да направя за теб, Том?

– Радиото ти включено ли е?

– Не, по дяволите. Защо трябва да е включено?

– Става нещо абсурдно – отвърна Манинг. – Може би не е зле да научиш. Като че ли сме подложени на нашествие.

– Нашествие!

– Не такова нашествие. Хора, които излизат от нищото. Твърдят, че били от бъдещето.

– Виж сега..., ако това е някакъв майтап...

– И аз така си мислех – каза Манинг, – Когато ми позвъни Бентли...

– Имаш предвид онзи пияница Бентли Прайс, вашият фоторепортер, така ли?

Именно – потвърди Манинг. – Но Бентли не е пиян. Поне този път. Още е прекалено рано. В момента Моли е там, пратих и още няколко души. „Асошиейтед Прес“ също отразяват събитието и...

– Къде се развива всичко това?

– Едното място е отатък реката. Близко да Фолс Чърч.

– Едното място...

– Има и други. Получаваме същата информация от Бостън, Чикаго, Минеаполис. „Асошиейтед Прес“ току що излъчи съобщение от Денвър.

– Благодаря ти, Том. Длъжник съм ти. Той затвори, отиде до радиото и го включи.

– ... известно досега – казваше коментаторът. – Само че, както се изрази един от присъстващите, тези хора излизат от дупка в пейзажа. По петима-шестима наведнъж. Като маршируваща армия, един след друг, в постоянен поток. Това става във Вирджиния, точно отатък реката. Имаме подобни съобщения от Бостън, от района на Ню Йорк, Минеаполис, Чикаго, Денвър, Ню Орлиънс, Лос Анджелис. Не от самите градове, а точно до тях. А ето още едно съобщение – този път от Атланта.

Сериозният глас на коментатора потрепери и за миг издаде

непрофесионално вълнение.

– Никой не знае кои са, откъде и как идват. Просто са тук и влизат в този свят като че ли е техен. Хиляди са и постоянно прииждат още. Може да се нарече нашествие, но не се държат войнствено. Идват с голи ръце. Те са кротки и миролюбиви. Не безпокоят никого. По непотвърдени данни идват от бъдещето, но това не е възможно...

Уилсън намали радиото, върна се при телефона и позвъни.

Отговори му телефонистката на Белия дом.

– Ти ли си, Дела? Обажда се Стив. Къде е президентът?

– В момента подремва.

– Можеш ли да накараш някого да го събуди? Предай му да включи радиото. Идвам веднага.

– Но какво става, Стив? Какво...

Той прекъсна връзката и набра друг номер – на Джуди.

– Какво се е случило, Стив? Тъкмо приготвих кошницата за пикник. Само не ми казвай...

– Днес няма да ходим на пикник, скъпа. Връщаме се на работа.

– В неделя!

– Защо не в неделя? Имаме проблеми. Ще дойда да те взема. Чакай ме отвън.

– По дяволите – възкликна тя. – Планът ми отива на кино. Имах намерение да те оправя на открито, на тревата под дърветата.

– Ще се измъчвам цял ден – каза Уилсън, – и ще си мисля какво съм пропуснал.

– Добре, Стив – рече Джуди. – Ще те чакам на тротоара.

Той увеличи радиото.

– ... бягащи от бъдещето. От нещо, случило се в тяхното време. Бягат при нас, точно в този момент от времето. Разбира се, такова нещо като пътуване във времето не съществува, но всички тези хора все трябва да идват отнякъде...

3.

Самюъл Дж. Хендерсън стоеше до прозореца и гледаше към огряната от яркото лятно слънце розова градина.

Защо, по дяволите, всичко трябваше да се случва в неделя, когато всички са се пръснали и е адски трудно да се съберат? В една друга неделя се беше почнало в Китай, след това в Чили и сега пак – каквото и да бе това.

Интеркомът сигнализира. Той се извърна от прозореца, отиде до бюрото и натисна бутона.

– Търси ви министърът на отбраната – съобщи секретарката му.

– Благодаря, Ким – каза той. После вдигна телефонната слушалка.

– Джим, тук е Сам. Чу ли?

– Да, господин президент. Само преди минути. По радиото. Чух съвсем малко.

– Аз също. Но очевидно няма съмнение. Трябва да направим нещо, при това бързо. Да овладеем положението.

– Зная. Ще трябва да се погрижим за тях. Да им осигурим подслон. И храна.

– Джим, с въпроса трябва да се заемат въоръжените сили. Никой друг не е в състояние да действа толкова бързо. Трябва да им намерим подслон и да ги държим заедно. Не можем да ги оставим да се пръснат. Трябва да ги контролираме по някакъв начин, поне за момента. Докато не разберем какво става.

– Може би няма да е зле да свикаме националната гвардия.

– Прав си – съгласи се президентът. – Използвай всички налични средства. Имате надуваеми палатки. Как стои въпросът с транспорта и храната?

– За няколко дни ще се справим с положението. Може би дори за седмица. Зависи колко са. Но съвсем скоро ще се нуждаем от помощ. От страна на социалните служби. И на министерството на земеделието. От всеки, който може да ни подаде ръка. Ще ни трябват много хора и средства.

– Трябва да ни осигурите малко време – отвърна президентът. – Докато се ориентираме в обстановката. Ще трябва да действаш в условията на извънредно положение, докато разработим някакъв план. Не се тревожи много за правилниците. Ако се налага да ги нарушиш, действай.

Ние ще се погрижим за това. Ще разговарям и с някои от другите. Навярно късно следобед или привечер ще успеем да се съберем всички. Ти се обаждаш първи. Не съм приказвал с никого от останалите.

– Ами ЦРУ? ФБР?

– Предполагам, че вече действат. И от тях нямам информация. Сигурно скоро ще ми докладват.

– Господин президент, имате ли някаква представа...

– Абсолютно никаква. Ще се свържа с теб веднага щом мога. Телефонирай ми, когато задвижиш нещата. Ще имам нужда от теб, Джим.

– Веднага ще се заема – отвърна, министърът.

– Добре тогава. Дочуване.

Интеркомът звънна пак и секретарката събщи:

– Тук е Стив.

– Да влезе.

В стаята влезе Стив Уилсън. Хендерсън посочи един от столовете.

– Сядай, Стив. С каква информация разполагаме?

– Разпространява се, сър. Из целите Съединени щати и Европа. Чак до Канада. На няколко места в Южна Америка. В Русия. В Сингапур. В Манила. Още нямаме никакви данни от Китай и Африка. До този момент никакви обяснения. Невероятно е, сър. Човек се изкушава да каже, че не е възможно. Но се случва. Точно под носа ни.

Президентът свали очилата си, остави ги върху бюрото и започна да ги бута насам-натам с пръсти.

– Разговарях със Сандбърг. Армията ще им осигури подслон и храна, ще се погрижи за тях. Как е времето?

– Не съм проверявал – отвърна Уилсън, – но ако вярно си спомням сутрешната прогноза, навсякъде е хубаво, освен по северозападното крайбрежие на Тихия океан. Там вали. Там винаги вали.

– Опитах се да се свържа с министъра на външните работи – каза президентът. – Но, както винаги, той е неоткриваем, по дяволите! Уилямс е в Бърнинг Трий. Пратих му съобщение. Някой ще му го предаде. Защо винаги всичко трябва да се случва в неделя? Предполагам, че хората от пресата вече се събират.

– Фоайето е пълно. След около час ще започнат да чукат на вратата. Ще трябва да се срещна с тях, но мога да ги задържа още известно време. Ще очакват някакво изявление най-късно до шест часа.

– Кажим им, че се мъчим да разберем какво става. Че положението е в процес на проучване. Можеш да им кажеш, че въоръжените сили бързо организират оказването на помощ на тези хора. Подчертай думата

„помощ“. Не задържане – помощ. Навярно с тази работа ще се заеме националната гвардия. Зависи от Джим.

– След час-два сигурно ще разполагаме с повече информация, сър.

– Възможно е. Имаш ли някакви предположения?

Пресекретарят поклати глава.

– Е, ще разберем. Навярно ще ни звънят много хора. Изглежда ми невероятно, че можем да седим тук, без да знаем нищо.

– Може би трябва да дадете изявление по телевизията, сър. Хората ще очакват да го направите.

– Прав си.

– Ще предупредя телевизионните мрежи.

– Няма да е зле да разговарям с Лондон и Москва. Навярно и с Пекин и Париж. Всички сме в купа и би трябвало да действаме заедно. Когато се обади, Уилямс ще каже какво мисли. Ще трябва да се свържа и с Хю в ООН. Да видя той как смята.

– Да съобща ли на пресата за това, сър?

– По-добре да го оставим за изявлението по телевизията. За момента не съобщавай нищо по въпроса. Имаш ли представа колко са онези хора?

– ЮПИ излязоха с предварителна преценка. Пристигат по дванайсет хиляди на час. Само на едно място. А трябва да са стотици. Няма общо изчисление.

– Боже Господи! – възкликна президентът. – По милион на час. Как ще се погрижи за тях светът? Вече имаме прекалено много хора. Нямаме нито подслон, нито храна. Защо според теб идват тук? Ако са от бъдещето, би трябвало да познават историята. Да разбират проблемите, които ще предизвикат.

– Нещо ги е принудило – отвърна пресекретарят. Някакво отчаяние. Определено им е известно, че възможностите ни да ги поемем са ограничени. Сигурно е било въпрос на живот и смърт.

– Децата на нашите деца – каза президентът. – Ако наистина са от бъдещето, те са наши наследници. Не можем да им обърнем гръб.

– Надявам се всички да смятат така – рече Уилсън. Ако продължават да приизждат, ще предизвикат икономически проблеми, а икономическите проблеми пораждат недоволство. А и конфликтът с днешното поколение... Помислете колко по-голяма ще е тази пропаст тук не става дума просто за две последователни поколения.

– Ако пожелаят, църквите могат много да помогнат – отвърна президентът. – В противен случай можем да си имаме неприятности. Стига

дори един-единствен устат евангелист да надигне вой.

Уилсън се усмихна.

– Имате предвид Билингс, нали, сър? Ако желаете, мога да се свържа с него. Познаваме се от колежа. Мога да поговоря с него, но не зная дали ще има някаква полза.

– Направи, каквото можеш – каза президентът. – Убеди го. Ако откаже, ще намерим някой друг, на когото можем да разчитаме. Най-много ме безпокои въпросът с онези, които разчитат на социалните грижи. Ще трябва да им вземем залька от устата, за да нахраним всички тези пришълци. Профсъюзите ще се уплашат от цялата тази нова работна ръка, но те са практични хора, всичките. С тях може да се приказва. Разбират от икономика и са разумни.

Интеркомът звънна пак. Президентът натисна бутона.

– На телефона е министър Уилямс, сър.

Уилсън се изправи и понечи да си тръгне. Президентът протегна ръка към слушалката и вдигна поглед към него.

– Остани в Белия дом – каза той.

– Разбира се, сър – отвърна прессекретарят.

4.

Всички бутони на телефона на Джуди премигнаха. Тя тихо говореше в слушалката. Бюрото ѝ беше покрито с бележки.

Когато Уилсън влезе в офиса, Джуди затвори. Лампичките продължаваха да премигват.

– Залата за пресконференции е пълна – съобщи тя. Получи се спешно съобщение. Том Манинг има нещо за теб. Твърди, че е изключително важно. Да се свържа ли с него?

– Ти продължавай – отвърна Уилсън. – Аз ще му позвъня.

Седна на бюрото си, придърпа телефона и набра номера.

– Том, обажда се Стив. Джуди ми каза, че било важно.

– Така ми се струва – отвърна Манинг. – Моли е намерила някого. Очевидно е водач на групата във Вирджиния. Не зная какви са пълномощията му, ако изобщо има такива. Въпросът обаче е, че иска да разговаря с президента. Казва, че щял да му обясни всичко. Всъщност настоява да го направи.

– Приказвал ли е с Моли?

– Малко. Не е съобщил нищо важно.

– И непременно трябва да разговаря с президента, така ли?

– Така твърди. Казва се Мейнард Гейл. С него е дъщеря му Алис.

– Защо не помолиш Моли да ги доведе тук? През задната врата, не през предната. Ще съобщя на портала. Ще видя какво можем да направим.

– Има още нещо, Стив.

– Да?

– Моли откри този тип. И го скри от другите. Той е неин.

– Не – отвърна Уилсън.

– Да – настоя Манинг. – Тя няма да отстъпи. Трябва да стане така. По дяволите, Стив, иначе няма да е честно. Не можеш да искаш от нас друго. Първо го е открил Бентли и после го е захапала Моли.

– Искаш от мен нещо, което ще ме унищожи. Знаеш го също толкова добре, колкото и аз. Другите ми връзки в медиите, „Таймс“, „Поуст“ и всички останали...

– Можеш да съобщиш за него – отвърна Манинг. Ще получиш информацията. Искаме само право на първото интервю с Гейл. Дължиш ни го, Стив.

– Ще можете да съобщите, че са го открили „Глобъл“ – рече Уилсън. – Ще си получите дължимото за това.

– Но няма да получим право на първото интервю.

– Нали в момента човекът е при вас. Вземете си интервюто. После ни го доведете. Това ще е преимущество ви. Може да не ми харесва, Том, но няма как да ви попреча.

– Но той не иска да говори преди да се е срещнал с президента. Можете да ни позволите да вземем интервюто след разговора.

– Нямаме право да му нареждаме. Поне за момента. Нямаме право да му казваме какво да прави. И откъде знаеш, че е такъв, за каквото се представя?

– Не съм сигурен, разбира се – призна Манинг. – Но той знае какво става. Участва във всичко това. Известно му е всичко, което ни интересува. Няма нужда да му вярваш. Просто го изслушай, после сам ще прецениш.

– Том, нищо не мога да ти обещаая. Знаеш, че не мога. Изненадан съм, че изобщо поставяш въпроса.

– Позвъни ми, когато решиш, че сте свършили – каза Манинг.

– Чакай малко, Том. – Какво има сега?

– Струва ми се, че вървиш по тънък лед. Криеш важна информация.

– Нямаме никаква информация.

– В такъв случай важен източник на информация. Може да бъде поставена под въпрос политиката на агенцията ви. Нещо повече, вие задържате човека против волята му.

– Не го задържаме. Той се е залепил за нас. Смята, че единствено ние сме в състояние да го заведем в Белия дом.

– Е, тогава му пречите. Отказвате да му окажете помощта, от която се нуждае. Освен това – не съм сигурен, мога само да предполагам – възможно е да си имате работа с посланик.

– Стив, не се дръж така с мен. Приятели сме прекалено отдавна...

– Нека ти кажа нещо, Том. Няма да се съглася с това. Независимо от приятелството. Предполагам, че мога да получа съдебно разпореждане само за час...

– Този номер няма да мине.

– По-добре се посъветвай с адвокатата си. С нетърпение очаквам да ми позвъниш.

Той затръшва слушалката и се изправи.

– Какво беше всичко това? – попита Джуди.

– Том се опита да блъфира.

– Ти се държа с него доста грубо.

– По дяволите, Джуди, така трябваше! Ако се бях съгласил... просто не можех да се съглася. В тази работа човек не сключва никакви сделки.

– Журналистите започват да стават нетърпеливи, Стив.

– Добре. Пусни ги да влязат.

Те нахлуха и заеха обичайните си места. Джуди затвори вратите.

– Имате ли нещо за нас, Стив? – попита представителят на АП.

– Няма да дам изявление – отвърна Уилсън. – Всъщност не разполагам с информация. Мога само да ви кажа, че ще ви съобщим веднага, щом научим нещо. Преди по-малко от половин час президентът не знаеше повече от мен. Ще направи изявление по-късно, когато разполага с достатъчно данни. Струва ми се, единственото, което мога да ви кажа, е, че въоръжените сили ще бъдат натоварени със задачата да осигурят на тези хора подслон, храна и всичко необходимо. Това е само временна мярка. По-късно ще бъде съставен подробен план, навярно с участието на повече държавни институции.

– Имате ли някаква представа какви са нашите посетители? – попита репортерът от „Уошингтън Поуст“.

– Абсолютно никаква – отвърна Уилсън. – Нищо определено. Нито какви са, нито откъде са, нито защо и как са дошли тук.

– Вие не вярвате на твърдението им, че идват от бъдещето, така ли?

– Не съм казвал такова нещо, Джон. Не разполагаме с никаква информация. Просто не знаем нищо.

– Господин Уилсън – попита репортерът от „Ню Йорк Таймс“, – осъществен ли е контакт с някой от посетителите, който е в състояние да ни обясни ситуацията? Водени ли са някакви разговори с тези хора?

– До момента – не.

– Можем ли да приемем от отговора ви, че такива разговори се подготвят?

– Всъщност такова предположение няма да е оправдано. Естествено правителството иска да научи какво става, но всичко това започна само преди около час. Просто нямаше време да получим ясна информация. Струва ми се, че всички го разбирате.

– Но вие предвиждате да се проведат някакви разговори.

– Мога само да повтора, че правителството желае да научи какво става. Предполагам, че съвсем скоро ще разговаряме с някого от тези хора. Не че са ми известни такива намерения, но просто ми се струва логично. Възможно е представители на пресата вече да са разговаряли с

някои от тях – в това отношение вие може да сте ни изпреварили.

– Опитвахме се – отвърна репортерът от ЮПИ, но никой не ни каза почти нищо. – Като че ли им беше наредено да говорят колкото могат по-малко. Просто ни отговаряха, че са дошли от петстотин години в бъдещето и че се извиняват за безпокойството, но че за тях това било въпрос на живот и смърт. И нищо повече. Просто не стигаме доникъде. Президентът ще излезе ли по телевизията, Стив?

– Мисля, че е вероятно. Не мога да ви кажа кога. Ще ви известя незабавно, щом това бъде определено.

– Господин Уилсън – попита представителя на „Таймс“, – можете ли да ни кажете дали президентът ще разговаря с Москва, Лондон или с някое от другите правителства?

– Ще зная повече по въпроса, след като президентът се свърже с министъра на външните работи.

– Разговарял ли е вече с него?

– Възможно е вече да са разговаряли. Дайте ми още около час и ще ви информирам. Сега мога само да ви уверя, че своевременно ще ви известявам за развитието на събитията.

– Господин прессекретар – обади се репортерът от „Чикаго Трибюн“, – предполагам, правителството се е сетило, че нарастването на световното население с два и половина милиона на час...

– По този въпрос знаете повече от мен – прекъсна го Уилсън. – Последните ми данни са за малко повече от милион на час.

– В момента от тунелите или отворите излизат по около двеста хиляди – отвърна репортерът. – Даже да са само толкова, това означава, че след по-малко от четирийсет и осем часа на земята ще са се появили повече от един милиард, души. Въпросът ми е как светът ще успее да изхрани още толкова много хора.

– Правителството – отвърна Уилсън – съвсем ясно разбира този проблем. Това отговаря ли на въпроса ви?

– Отчасти, сър. Но как смята да реши проблема?

– Това е въпрос на бъдещи консултации – сковано рече Уилсън.

– Искате да кажете, че няма да отговорите ли?

– В момента, да. Не мога да ви отговоря.

– Моят въпрос е подобен – каза репортерът от „Лос Анджелис Таймс“. – Отнася се за развитата наука и техника, които трябва да съществуват след петстотин години. Обсъждало ли се е...

– Не – прекъсна го Уилсън. – Още не.

– Господин Уилсън – изправи се представителят на „Ню Йорк

Таймс“, – очевидно в момента няма да стигнем доникъде. Навярно по-късно ще сте в състояние да отговорите на подобни въпроси.

– Надявам се – отвърна Уилсън.

Той се изправи и проследи с поглед репортерите, които се изсипваха обратно във фойето.

5.

Армията беше в затруднение.

Лейтенант Андрию Шелби се обади на майор Марсел Бърнс и докладва.

– Сър, не мога да задържа тези хора заедно. Отвличат ги.

– За какво говориш, по дяволите? Кой ги отвлича?

– Ами, всъщност не че точно ги отвличат. Но ги отвеждат разни хора. Тук има една голяма къща и вътре е пълно с тях. Трябва да са повече от двайсет. Разговарях със собственика. Вижте сега, казвам му, трябва да задържа тези хора заедно. Не мога да ги оставя да се пръснат. Трябва да ги натоваря и да ги отведа на място, където ще получат подслон и храна. Лейтенант, казва човекът, не се безпокойте за тези, които са тук. Ако проблемът ви е само в подслона и храната, няма защо да се тревожите. Те са мои гости и имат храна и подслон. И той не беше единствен. Това беше само в една от къщите. Същото е и в другите, по цялата улица. В целия квартал. Нещо повече. Хората пристигат от километри, за да ги приберат и да се погрижат за тях. Пръснали са се из целия район и аз не съм в състояние да направя нищо.

– Продължават ли да излизат през онази вратата или там, каквото е?

– Да, сър, продължават. Изобщо не са преставали. Прилича на парад. Просто непрекъснато се изливат. Опитвам се да ги задържам заедно, сър, но те се пръскат и хората от квартала ги водят по къщите си. Не мога да следя кой къде отива.

– Успя ли да транспортираш част от тях?

– Да, сър. Права всичко възможно.

– Що за хора са те?

– Просто обикновени хора, сър. Доколкото мога да видя. Не се различават от нас, освен, че имат странен акцент. И са облечени особено. Едни носят роби. Някои са по кожени бричове. Други... о, по дяволите, облечени са във всевъзможни дрехи. Все едно, че са на маскарад. Но са любезни и ни оказват съдействие. Не ни причиняват неприятности. Просто са прекалено много. Повече, отколкото съм в състояние да транспортирам. Пръскат се, но вината не е тяхна, а на хората, които ги канят в домовете си. Държат се приятелски и адски мило, но просто са прекалено много.

Децата на нашите деца

– Добре, продължавай – въздъхна майорът. – Направи каквото можеш.

6.

Бутоните на телефона на Джуди изобщо не бяха преставали да премигват. Залата за пресконференции беше претъпкана с нетърпеливи журналисти. Уилсън се изправи от бюрото си и се приближи до редицата тракащи телетипи.

„Глобъл Нюз“ излизаше с петото си поредно съобщение:

ВАШИНГТОН (ГН) – Милиони посетители, които твърдят, че са от 500 години в бъдещето, продължават да пристигат в днешния свят, като се изливат в постоянни потоци през повече от 200 „времеви тунела“.

В началото се наблюдаваше общо нежелание на обществеността да приеме тяхното обяснение, че са от бъдещето, но позицията на официалните власти постепенно се променя, не толкова във Вашингтон, колкото в чуждите столици. Освен твърдението, че са от бъдещето обаче, бегълците не съобщават почти нищо друго. Носят се слухове, че през следващите няколко часа се очаква нова информация. До този момент от изливащото се от тунелите множество не се е появил никой, който да може да бъде наречен водач или говорител. Но има някои указания, че е възможно вече да е открит такъв говорител и че на неговото обяснение скоро ще бъде дадена гласност. Тунели има по целия свят и за тях се получават съобщения от всички континенти.

Според неофициални изчисления през тях пристигат приблизително два милиона души на час. С това темпо...

– Стив – каза Джуди, – на телефона е Том Манинг.

Уилсън се върна при бюрото си.

– Получи ли съдебното си разпореждане? – попита Манинг.

– Още не. Дадох ти време да помислиш.

– Е, можеш да го получиш, когато поискаш. Така казват нашите адвокати.

– Струва ми се, че няма да ми трябва.

– Всъщност си прав. Моли вече е на път. Заедно с Гейл и дъщеря му. Ще пристигнат след двайсетина минути. Може повече, може и по-малко, зависи от трафика. Тук става напечено. Прииждат зяпачи и безброй военни камиони.

– Том – рече Уилсън, – искам да ти кажа нещо. Зная защо трябваше да го направиш. Просто трябваше да опиташ.

– Има още нещо, Стив.

– Какво, Том?

– Гейл каза на Моли някои неща. Не много. Но я помоли да съобщи нещо. Нещо, което според него не можело да чака.

– Какво е то?

– Каза да разположите пред всеки от времевите тунели артилерийско оръдие. Със силно експлозивни снаряди. И ако се случи нещо, да стреляте направо в тунела. Да не обръщате внимание на хората, които може да са вътре. И в случай на нужда да продължавате да стреляте.

– Имаш ли някаква представа какво би могло да се случи?

– Не ни обясни. Просто каза, че ще разберем. Че експлозията ще унищожи тунела. Ще се заемеш ли с този въпрос?

– Да.

– Засега няма да използвам тази информация – прибави Манинг. – Поне не веднага.

Уилсън затвори, свърза се със секретарката на президента и попита:

– Ким, кога ще може да ме приеме?

– В момента е на телефона. На другите линии също го чакат. При него има хора. Много ли е важно, Стив?

– Изключително важно. Трябва да се срещна с него.

– Идвай. Ще те пусна колкото е възможно по-скоро.

– Джуди – каза Уилсън. – Моли Кимбъл пътува насам. С нея са двама от бегълците.

– Ще съобщя на портала – отвърна Джуди. – И на охраната. Кога ще пристигнат?

– Ако не съм се върнал, прати ги при Ким.

7.

Министърът на отбраната Сандбърг и Уилямс, министърът на външните работи, седяха на кушетката пред бюрото на президента. Министърът на правосъдието Райли Дъглас седеше на един стол в ъгъла. И тримата кимнаха, когато Уилсън влезе.

– Стив – каза президентът, – зная, че имаш нещо важно. – Думите му прозвучаха почти укоризнено.

– Така ми се струва, господин президент – отвърна Уилсън. – След малко Моли Кимбъл ще доведе един от бегълците, който твърдял, че е говорител поне на групата от Вирджиния. Мисля, че може би ще искате да се срещнете с него.

– Сядай, Стив – каза президентът. – Какво ти е известно за този човек? Наистина ли е техен говорител? Упълномощен говорител?

– Не зная – призна Уилсън. – Предполагам, че може и да има някакви пълномощия.

– Във всеки случай – намеси се министърът на външните работи, – би трябвало да изслушаме, каквото има да ни казва. Бог знае, че никой друг не е в състояние да ни каже нещо.

Уилсън седна до министъра на правосъдието и каза:

– Човекът е пратил и предварително съобщение. Трябвало да научим колкото е възможно по-скоро. Предложил пред всяка врата или времеви тунел, от който излизат хора, да бъде разположено артилерийско оръдие.

– Значи има някаква опасност, така ли? – попита министърът на отбраната.

Уилсън поклати глава.

– Нямам представа. Очевидно не се е конкретизирал. Казал е само, ако нещо се случи, да изстреляме снаряд право в тунела. Даже вътре да има хора. Да не обръщаме внимание на хората и да стреляме. Казал е, че това ще унищожи тунела.

– Какво би могло да се случи? – попита Сандбърг.

– Съобщи ми го Том Манинг от името на Моли. Според думите на говорителя, ние сме щели да разберем. Останах с впечатлението, че това е само предпазна мярка. Той ще пристигне след няколко минути. Може би ще ни обясни.

– Какво мислите? – попита президентът. – Да се срещнем ли с този

човек?

– Струва ми се, че трябва – отвърна Уилямс. – Тук не става въпрос за протокол, тъй като в това положение нямаме представа какъв може да е протоколът. Даже да не е такъв, какъвто твърди, той може да ни даде някаква информация, а до този момент не разполагаме с абсолютно нищо. Няма да го приемем като посланик или официален представител на тези хора. Можем сами да преценим доколко да вярваме на думите му.

Сандбърг сериозно кимна.

– Мисля, че трябва да се срещнем с него.

– Не ми харесва това, че го води представител на пресата – рече министърът на правосъдието. – Те са заинтересована страна и е възможно да ни пробутат свой човек.

– Познавам Том Манинг – отвърна Уилсън. – Както и Моли. Няма да се възползват от ситуацията. Може би щяха да го направят, ако беше съобщил нещо на Моли, но той казал, че щял да обясни единствено на президента.

– Постъпка на всеотдаен гражданин – отбеляза министърът на правосъдието.

– Ако говорите за Манинг и Моли – каза Уилсън, да, така ми се струва. Вашето мнение може да се различава от моето.

– В края на краищата – рече министърът на външните работи, – само от нас зависи дали срещата ни ще е официална, или не. И няма да сме обвързани от онова, което каже, нито от онова, което кажем ние.

– Искам и повече информация за взривяването на тунелите – обади се министърът на отбраната. – Откровено си признавам, че ме безпокоят. Предполагам, че докато от тях излизат хора, всичко е наред. Но какво ще правим, ако започне да излиза нещо друго?

– Какво например? – попита Дъглас.

– Не зная – отвърна Сандбърг.

– Възражението ти наистина ли е сериозно, Райли? – попита президентът министъра на правосъдието.

– Не чак толкова сериозно – каза Дъглас. – Просто реакция на юрист към нещо необичайно.

– В такъв случай смятам – рече президентът, – че трябва да се срещнем с него. – Той погледна Уилсън. Знаеш ли дали има име?

– Мейнард Гейл – отвърна Уилсън. – С него е дъщеря му. Казва се Алис.

Президентът кимна.

– Имате ли време да присъствате, господа? – попита президентът.

Всички кимнаха.

– Ти също, Стив – каза президентът. – Той си е твоя рожба.

8.

Селото беше познало глада, но с това вече бе свършено. Защото по някое време през нощта се случи чудо. Високо в небето точно край селото се отвори дупка и от нея започна да се изсипва постоянен поток жито. Първо го видя глупавото кучо момче, което беше ничие, което просто се скиташе из селото и което не бе наред с ума, както и с тялото. Докато се прокрадваше в нощта – разбира се, доколкото може да се прокрадва човек, който провлачва крака си – и търсеше да отмъкне нещо за ядене, момчето видя зърното да се изсипва от небето под ярката лунна светлина. То се уплаши и понечи да избяга, но гладът не му позволи. Не знаеше какво да прави, но това бе нещо ново и можеше да се окаже за ядене, затова не можеше да избяга. Така че, макар и все още уплашено, хлапето се промъкна напред и накрая, когато видя какво е, се втурна и се хвърли върху натрупалата се купчина. Натъпка устата си, започна да дъвче и да гълта полусдъвканото зърно, като се давеше и кашляше, но продължаваше да се тъпче отново и отново, щом успееше да прочисти гърлото си. Несвикнал с такива количества храна, стомахът му се разбунтува. Момчето се претърколи от купчината, отпусна се на земята и немощно започна да повръща.

Така го завариха по-късно другите и го сритяха настрана – един селянин бе излязъл по малка нужда, видя какво става и извика и съседите. Никой нямаше време за някакво си глуповато сакато момче, което просто се скиташе из селото и не беше ничие.

Хората незабавно се надигнаха и всички заприиждаха с кошници и делви, за да отнесат житото, но то беше много повече, отколкото се събираше в селските хамбари, затова старейшините се събраха и съставиха план. Бяха изкопани ями, в които складираха зърното. Това не бе подходящ начин за съхраняване на хубаво жито, но трябваше да го скрият от чужд поглед и в момента не можеха да измислят друго. Поради настаналата суша в земята нямаше влага, която да развали зърното, и то можеше да остане на сигурно място, докато успееша да измислят друг начин за съхранението му.

Но житото продължаваше да се изсипва от небето, а земята беше спечена и се копаеше трудно, и те не можеха да скрият купчината, която продължаваше да се трупа все по-бързо.

А на сутринта дойдоха войници и като изблъскаха селяните,

започнаха да откарват житото с камиони. Чудото продължаваше, зърното се сипеше от небето, но вече не бе толкова скъпоценно, поне не само за селяните, а и за много други хора.

9.

– Предполагам, че бихте желали да научите точно какви сме и откъде сме – каза Мейнард Гейл.

– Това навярно ще е отлично начало – съгласи се президентът.

– Ние сме съвсем обикновени хора от 2498 година започна Гейл, – почти пет века във вашето бъдеще. Периодът между вашето и нашето време е приблизително същият като този между пътешествията до Америка на Христофор Колумб и вашето настояще. Пристигаме тук през времеви тунели, както разбрах, че ги наричате. Това наименование е съвсем основателно. Ние се прехвърляме през времето и дори няма да се опитвам да ви обяснявам как се постига това. Самият аз разбирам принципите съвсем общо. Ако изобщо ги разбирам. Мога да ви дам съвсем повърхностно обяснение.

– Казвате, че се прехвърляте през времето в нашето настояще – рече министърът на външните работи. – Мога ли да попитам колко от вас имат намерение да направят това пътешествие?

– При идеални обстоятелства, господин Уилямс, надявам се, всички.

– Искате да кажете цялото население, така ли? И имате намерение да оставите вашия свят от 2498 година без нито едно човешко същество?

– Това е нашата съкровена надежда.

– И колко сте общо?

– Два милиарда, плюс минус няколко хиляди. Както ще забележите, населението ни е малко по-малко от вашето в момента и по-късно ще ви обясня защо...

– Но защо? – попита министърът на правосъдието. Защо го правите? Със сигурност знаете, че световната икономика не е в състояние да издържа и вашето, и нашето население. Тук в Съединените щати и навярно в още няколко от по-облагодетелстваните държави в света може и да се справим с положението за ограничен период. Можем да ви подслоним и нахраним, макар че това ще представлява извънредно усилие за ресурсите ни. Но на земята има райони, които не са в състояние да го направят, дори само за седмица.

– Отлично съзнаваме всичко това – отвърна Мейнард Гейл. – Опитваме се да осигурим известни провизии, за да облекчим положението. В

Индия, Китай, някои африкански и южноамерикански райони пращаме във времето не само хора, но и жито и други хранителни припаси с надеждата, че това може да е от полза. Знаем колко недостатъчни ще са тези провизии. Знаем също в какво тежко положение поставяме хората от това време. Трябва да ми повярвате, че не сме взели решението си да дойдем тук лекомислено.

– Надявам се, че е така – малко язвително отвърна президентът.

– Предполагам, че във вашето време сте забелязали публикуваните размисли за това дали във вселената има други разумни същества и почти единодушното заключение, че определено трябва да е така – продължи Гейл. – И това повдига логичния въпрос защо в такъв случай тези разумни същества не са се свързали с нас, защо не са ни посетили. Отговорът, разбира се, е че космосът е огромен, че разстоянията между звездите са големи и че нашата слънчева система се намира в един от галактическите ръкави, далеч от по-наситения със звезди район в центъра на галактиката, в който е възможно първо да се е появил разумът. И освен това стои въпросът какви хора, ако ги наречете така, могат да ни посетят. Тук, струва ми се, преобладаващото, макар и в никакъв случай единодушно мнение е, че ако е в състояние да пътува сред звездите, дадена раса ще е достигнала такъв етап от общественото и етичното си развитие, че няма да представлява никаква заплаха. И макар че това може да е съвсем вярно, винаги ще има изключения и ние, както изглежда в моето време, станахме жертва на едно от тях.

– Искате да кажете – рече Сандбърг, – че сте били посетени от друга раса и че това е завършило лошо. Затова ли ни предупредихте да разположим артилерия?

– Още ли не сте го направили? По гласа ви...

– Нямахме време.

– Сър, умолявам ви да го направите! Ние обсъдихме вероятността някои от тях да пробият защитата, която издигнахме, и да минат през тунелите. Имаме сериозна защита, разбира се, и сме дали стриктни нареждания, които ще бъдат изпълнени от наши сигурни хора, да унищожат всеки тунел, при който се случи това, но винаги има вероятност нещо да не стане както трябва.

– Но вашето предупреждение беше съвсем неопределено. Откъде да знаем дали нещо...

– Ще разберете – прекъсна го Гейл. – Няма да има никакво съмнение. Представете си кръстоска между гризли и тигър с големината на слон. И се движи толкова бързо, че се вижда като в мъгла. Дайте на това

същество зъби, нокти и дълга, тежка опашка с отровни шипове. Не че приличат на мечки, тигри или дори на слонове...

– Искате да кажете, че имат само нокти и зъби...

– Имате предвид оръжие, нали, сър? Те не се нуждаят от оръжие. Те са невероятно бързи и силни. Изпълнени са с безразсъдна кръвожадност. Убиват ужасно много хора. Разкъсват ги на парчета и продължават да убиват. Могат да прокопават тунели под укрепленията ни и да разбият яки стени...

– Това е невероятно! – обади се министърът на правосъдието.

– Прав сте – съгласи се Гейл. – Но ви казвам самата истина. Отблъскахме ги почти двацет години, но можем да предвидим края. Предвидихме го няколко години след като пристигнаха. Разбрахме, че имаме само една възможност – да отстъпим. И единственото място за отстъпление беше миналото. Не сме в състояние повече да ги отблъскаме. Поярвайте ми, господа, след петстотин години земята стига до своя край.

– Те обаче не могат да ви последват през времето – отбеляза президентът.

– Ако искате да кажете дали могат да пътуват във времето като нас, аз съм почти съвсем сигурен, че не могат. Не са такива същества.

– В думите ви има сериозно противоречие – каза министърът на външните работи. – Описвате тези извънземни нашественици като обикновени свирепи зверове. Навярно разумни, но все пак обикновени животни. За да може разумът да се въплъти в техника, каквато е необходима, за да се построят, предполагам, бихте ги нарекли космически кораби, на тях ще им трябват съответните крайници – ръце, пипала, нещо такова.

– Те ги имат.

– Но вие казахте...

– Извинете ме – прекъсна го Гейл. – Просто не мога да ви разкажа всичко наведнъж. Те имат крайници с нокти. Имат други крайници, които завършват с нещо като ръце. Имат и пипала. Те представляват странен еволюционен случай. Очевидно поради неизвестна причина в еволюционното им развитие не е отпаднала нито една от възможностите, както се е случило със земните същества. Развивали са нови органи и способности, но не са губили онези, които вече са притежавали. Запазили са абсолютно всичко... Предполагам, че ако са искали, са могли да създадат изключително съвършени оръжия. Често сме се чудили защо не са го направили. Нашите психолози смятат, че знаят причината. Твърдят, че тези извънземни са войнствена раса. И че се гордеят с

убийствата. Може да са развили способността си да пътуват, в космоса единствено, за да открият кого още да убиват. За тях убийството е личен въпрос, изключително лично изживяване, както някога религията за човешката раса. И тъй като въпросът е толкова личен, той трябва да се решава лично, без механична помощ. Трябва да се решава с нокти, зъби и отровна опашка. Може би възприемат механичните средства за убиване както сигурно се е отнасял към първите огнестрелни оръжия рицарят отпреди няколкостотин години – с презрение, като към оръжие на страхливец. Навярно всички те постоянно трябва да доказват мъжеството и егото си и единственият начин да го правят е убийството, извършено лично. Персоналният им статус, самооценката им, мнението на другите за тях вероятно се основават на качеството и количеството на убийствата им. Щом свърши битката, те изяждат жертвите си, поне толкова, колкото могат, но разбира се, не ни е известно дали просто задоволяват глада си, или извършват някакъв ритуал. Всъщност ние не знаем почти нищо за тях. Сами се досещате, че не сме общували с извънземните. Снихме ги и подлагаме мъртвите на проучване, но това е съвсем повърхностно разбиране. Те не водят война. Няма действителен боен план, нито стратегия. Ако имаха, отдавна да са ни унищожили. Извършват внезапни нападения и после се оттеглят. Не се опитват да завладяват територия. Не грабят. Очевидно единственото, което искат, е да убиват. Понякога ни се струваше, че съзнателно не ни унищожават, сякаш ни пазеха, за да продължаваме да задоволяваме жаждата им за кръв.

Уилсън погледна момичето, което седеше на канапето до Гейл, и долови сянката на ужас легнала върху лицето ѝ.

– Двайсет години, казвате – рече Сандбърг. – Отблъсквали сте тези същества в продължение на дваайсет години.

– Сега се справяме по-добре – каза Гейл. – Или поне се справяхме по-добре преди да започнем да се оттегляме. Вече имаме оръжия. Отначало няхаме. Когато пристигна космическият им кораб, на Земята вече от сто години нямаше нито войни, нито оръжия. Тогава щяха да ни изтребят до крак, ако водеха тотална война, но както вече ви обясних, това не беше тотална война. Дадоха ни време да изградим някаква защита. Започнахме да произвеждаме оръжия, някои, от които доста свършени, но дори вашите оръжия няма да са достатъчни... навярно даже вашите ядрени оръжия. Но никое нормално общество...

Той смутено замълча, после поднови разказа си.

– Убивахме много от тях, разбира се, но това като че ли не променяше нищо. Сякаш ставаха още повече. Доколкото успяхме да

определим, пристигнаха само с един космически кораб. Колкото и да беше голям, не е възможно да е побрал толкова много. Единственият отговор е, че очевидно са изключително плодови и че достигат зрялост за невероятно кратко време. Като че ли нямат нищо против да загиват. Никога не бягат и не се крият. Предполагам, че това също се дължи на войнствения им генетичен код. Че за тях няма нищо по-славно от смъртта в бой. И убиват толкова много хора! Убиваш стотици от тях, но стига само един да успее да пробие защитата ти, резултатът се изравнява. Предполагам, че сме водили същия изпълнен със страх живот като някогашните американски пионери, живели под заплахата от индианско нападение. Ако бяхме останали, в крайна сметка щяха да ни унищожат. Дори да са се опитвали да ни запазят, което е възможно, пак щяха да ни изстребят. И затова сме тук.

Гейл въздъхна и продължи:

– Струва ми се, че човешката раса не е в състояние да възприеме такива същества. Ние не познаваме нищо, което да може да се сравни с тях. Традиционната представа за обезумялата за кръв невестулка в курника е само бледо тяхно подражание.

– След онова, което чухме, навярно би трябвало да направим нещо във връзка с артилерийските оръдия – каза президентът.

– Но ние нямаме убедителни доказателства... – отбеляза министърът на правосъдието.

– Предпочитам да действаме без категорични доказателства, отколкото да бъдем изненадани – рязко го прекъсна Сандбърг.

Президентът протегна ръка към телефона и се обърна към министъра на отбраната.

– Можеш да използваш този телефон. Ким ще те свърже.

– След Джим навярно няма да е зле и аз да телефонирам – каза министърът на външните работи. – Ще трябва да се посъветваме с другите правителства.

10.

Госпожица Ема Гарсайд изключи радиото и седна вцепенена на стола си, изпълнена с нещо подобно на благоговение към самата себе си заради блестящата идея, която току-що ѝ беше хрумнала. Рядко (всъщност никога) се бе чувствала така, защото макар и горда жена, тя имаше склонност да е плаха и в действията, и в мислите си. Пазеше гордостта си в тайна и я разкриваше само понякога, при това съвсем предпазливо, пред госпожица Кларабел Смайт, най-близката си приятелка. Гордостта ѝ служеше за утешение, макар че имаше моменти, в които леко потръпваше при спомена за безспорния конекрадец и за мъжа, обесен за ужасно престъпление. Никога не беше споменавала на добрата си приятелка Кларабел нито за единия, нито за другия.

Неделните следобедни слънчеви лъчи косо падаха през гледащите на запад прозорци и осветяваха изтъркания килим, върху който, свита на кълбо, спеше престарялата котка. В градината зад запуснатата къща на запуснатата улица дръзко пееше дрозд – навярно се готвеше за ново нападение над малините, – но тя не му обръщаше никакво внимание.

Бе ѝ струвало много пари, много работа, писане на писма и малко пътуване, но си струваше, каза си тя, струваше си всичките пари и времето. Защото в това малко градче нямаше никой друг, който да е в състояние да проследи родословието си толкова назад в миналото – чак до Революцията, че и още по-назад, до дните на англичаните и до английските селца, потънали дълбоко във времето. И макар да имаше конекрадец, обесен и други със съмнителен характер и от недостоен род, това се компенсираше от земевладелци и чифликчии с намек за древен замък някъде в миналото, въпреки че честно казано, тя никога не бе успяла да докаже съществуването на този замък.

„А сега – помисли си госпожица Ема Гарсайд, – а сега!“ Беше проучила родословието си дотам, докъдето стигаха документите. Сега дали можеше – и щеше ли да дръзне – да продължи в обратната посока – напред към бъдещето? Знаеше всичките си предци и ето, каза си тя, че имаше възможност да се запознае с всичките си потомци. Ако тези хора наистина бяха такива, каквито наемкваха по радиото, това определено можеше да се направи. Но щом трябваше да се направи, трябваше да го направи самата тя, защото нямаше да има документи. Щеше да ѝ се наложи да иде сред тях – сред онези, които идваха от района на Нова

Англия – и да ги разпитва, при това навярно мнозина, преди да открие нещо. „Има ли в родословното ви дърво Гарсайдови, Ламбъртови или Лорънсови, мила? Добре тогава, щом така смятате, но знаете ли дали няма някой, който да има представа? О, да, мила, разбира се, че е изключително важно – не можете дори да си представите колко е важно.“

Тя неподвижно седеше на стола си – котката спеше, дроздът цвъртеше – изпълнена с онова странно усещане за род, което я беше тласкало през всички тези години и което, при новите обстоятелства, можеше да я отведе още по-нататък.

11.

– Е – каза президентът и се отпусна на стола си, – както стана ясно, след петстотин години Земята е нападната от извънземни същества. Хората от бъдещето не са в състояние да се справят с тях и единствената им възможност е да избягат в миналото. Правилно ли обобщавам разказа ви?

Гейл кимна.

– Да, сър. Съвсем правилно.

– Но какво ще правим сега, след като вече сте тук или поне голяма част от вас? Или не сте имали възможност да планирате нищо?

– Имаме планове – отвърна Гейл, – но ще се нуждаем от известна помощ.

– Искам да зная – попита министърът на правосъдието, – защо сте решили да дойдете при нас? Защо точно в този момент от времето?

– Защото вие притежавате техниката и ресурсите, от които се нуждаем – каза Гейл. – Направихме изключително задълбочено историческо проучване и този конкретен отрязък от времето, плюс минус десет години, като че ли най-много отговаря на целите ни.

– Каква техника имате предвид?

– Техника, с помощта, на която могат да се произведат още машини на времето. Разполагаме с плановете, спецификациите и работната ръка. Ще се нуждаем от материали и вашата търпимост...

– Но защо са ви още машини на времето?

– Нямаме намерение да останем тук – отвърна Гейл. – Няма да е честно. Икономиката ви няма да издържи. Но не можехме да останем и в бъдещето. Надявам се, разбирате, че трябваше да избягаме.

– И къде искате, да идете? – попита президентът.

– Далеч назад във времето – каза Гейл. – В средата на миоцена.

– В миоцена ли?

– Това е геологическа епоха. Започнала е приблизително преди около двацет и пет милиона и е продължила около дванайсет милиона години.

– Но защо в миоцена? Защо преди двацет и пет милиона години? Защо не преди десет, петдесет или сто милиона?

– Имаме някои съображения – отвърна Гейл. – Опитвахме се да разработим плана си колкото можем по-внимателно. Основната причина,

предполагам, е, че тревата се е появила за първи път през миоцена. Палеонтолозите смятат, че се е появила в началото на епохата. Те основават твърдението си на развитието на определени зъби при тревопасните от това време. Тревата съдържа абразивни минерали и изхабява зъбите. В резултат тревопасните развиват специални зъби, които растат през целия им живот. Такива зъби би трябвало да притежават същества, които се хранят с трева. Има и свидетелства, че по-сухият климат през миоцена е довел до изместването на горите от огромни, покрити с трева степи, обитавани от големи стада тревопасни. Това, твърдят палеонтолозите, започнало в началото на миоцена преди двайсет и пет милиона години, но ние сме избрали първата си цел преди двайсет милиона години, просто, в случай че учените грешат, макар да не ни се струва вероятно.

– Щом целта ви е миоценът – попита министърът на правосъдието, – защо спирате тук? Предполагам, че вашите времеви тунели, онези, с които сте стигнали тук, биха ви отвели направо там.

– Това е вярно, сър. Но нямахме време. Трябваше да действаме колкото можем по-бързо.

– Какво общо има времето?

– Не можем да се върнем в миоцена без съответните съоръжения, без семена и селскостопански животни. В собственото си време разполагаме с всичко това, разбира се, но щяха да ни трябват седмици, за да го съберем и транспортираме до входовете на тунелите. Стоеше и въпросът за капацитетът им. Всеки уред, чувал със семена и животно щеше да означава повече време, за да прехвърлим хората. Ако разполагаме с достатъчно време и не бяхме изправени пред заплахата от извънземните, щяхме да го направим точно така – щяхме да отидем направо в миоцена. Но това не беше възможно. Чудовищата разбраха, че нещо става, и ние знаехме, че веднага щом открият какво замисляме, ще нападнат входовете на тунелите. Решихме, че трябва да действаме колкото можем по-бързо, за да спасим максимален брой хора. Затова пристигаме тук с празни ръце.

– И очаквате да ви дадем всичко, от което се нуждаете, така ли?

– Райли – тихо каза президентът, – струва ми се, че си малко коравосърдечен. Не сме се стремили, нито пък сме очаквали такова положение, но трябва да се справим с него колкото е възможно по-човечно и по-разумно. Като нация, ние сме помагали и продължаваме да помагаме на други, не толкова облагодетелствани народи. Това е въпрос на външна политика, разбира се, но протегнатата за помощ ръка е и стара американска традиция. Предполагам, че тези хора, които пристигат през

тунелите на наша територия, са американци, представители на собствения ни народ, наши собствени потомци и ми се струва, че не би трябвало да ги разочароваме, а да сторим за тях същото, каквото сме правили и за други.

– Ако това изобщо е вярно – отбеляза министърът на правосъдието.

– Това вече ще трябва да проверим – съгласи се президентът. – Предполагам, че господин Гейл не очаква да приемем думите му на вярно. Но има нещо друго, господин Гейл, което ме безпокои повече. Казвате, че планът ви е да се върнете в епохата, в която се е появила тревата. На сляпо ли възнамерявате да отидете там? Какво ще се случи, ако пристигнете в миоцена и откриете, че палеонтолозите са допуснали грешка или че има други обстоятелства, които затрудняват заселването ви там?

– Тук дойдохме на сляпо, разбира се – призна Гейл. – Но това беше различно. Разполагахме с много сериозни исторически доказателства. Знаехме какво ще заварим. Когато работи с периоди от милиони години, човек не може да е толкова сигурен. Все пак смятаме, че сме разработили доста добър план. Нашите физици и други учени са създали поне на теория средства за комуникация през времеви тунел. Надяваме се, че ще сме в състояние да пратим разузнавателна група, която да проучи положението и да ни докладва. Едно от нещата, които не ви обясних, е, че на сегашния си етап на развитие ние сме в състояние да пътуваме през времето само еднопосочно. Можем да се върнем в миналото, но не и да отидем в бъдещето. Затова, ако пратим разузнавателна група и тя открие, че условията не са подходящи, хората няма да имат друга възможност, освен да останат там. Най-много се страхуваме, че може да ни се наложи да пренастроим посоката на тунелите и да пратим, а следователно и да изоставим, няколко разузнавателни групи. Надяваме се, че няма да стане така, разбира се, но такава вероятност съществува и ако се наложи, няма да се поколебаем да го направим. Ние сме напълно готови за такава ситуация, господа. Оставили сме хора във вашето бъдеще да пазят входовете на тунелите. Те не очакват да минат през тях, макар отлично да съзнават, че ще настъпи момент, в който ще се наложи да бъде унищожен всеки тунел и че те, както и всички останали, които не са успели да стигнат дотук, ще трябва да посрещнат смъртта си. Не ви казвам това, за да предизвикам съчувствието ви, а само за да ви уверя, че сме готови да посрещнем всякакви опасности. Няма да искаме от вас повече, отколкото решите да ни дадете. Разбира се, ще ви бъдем признателни за всичко, което направите.

– Колкото и да съм благоразположен към вас – каза министърът на външните работи, – колкото и да вярвам на думите ви, като оставим настрани естествения скептицизъм, аз съм извънредно озадачен. Онова, което се случва в момента, ще бъде документирано. Логично е да се е превърнало в част от историята, която вие четете в бъдещето. Значи още преди да сте започнали, вие сте знаели какъв ще е резултатът. Трябва да сте го знаели.

– Не – отвърна Гейл. – Не го знаехме. В нашата история нямаше нищо такова. Колкото и странно да ви звучи, всичко това все още не се беше случило...

– Но се е случило – възрази Сандбърг. – Трябва да се е случило.

– Навлизате в област – каза Гейл, – от която нямам никаква представа, във философски и физични концепции, странно преплетени помежду си и, що се отнася до мен, неподлежащи на разбиране. Нашите учени много мислиха по въпроса. Отначало се питахме дали имаме право да променяме историята, да се върнем в миналото и да предизвикаме появата на фактори, които ще променят хода на събитията. Чудехме се какви ще са последствията от тази промяна и какво ще се случи с вече съществуващата ни история. Но сега учените ни твърдят, че това няма да има абсолютно никакво отражение върху нея. Ясно ми е, че сигурно ви звучи невероятно, и признавам, че самият аз не разбирам напълно всички фактори. Човешката раса вече е извървяла този път и това, което се случва сега, не се е случило тогава. Хората са стигнали до нашето време и се появиха извънземните нашественици. Сега ние пристигаме тук, за да избягаме от тях, това събитие се случва, историята е променена и отсега нататък нищо няма да е съвсем същото. Историята е променена, но не нашата история, не историята, довела до момента, в който избягахме. Променена е вашата история. Нашите действия ви повеждат по нов път във времето. Не сме сигурни дали извънземните ще атакуват и по този нов път, но всичко сочи, че ще...

– Това са абсолютни глупости – безизразно го прекъсна Дъглас.

– Повярвайте ми – каза Гейл, – не е така. Хората, които разработиха тази теория, които я измислиха, са достойни и прочути учени.

– В момента не сме в състояние да решим въпроса намеси се президентът. – След като всичко е свършено, спокойно можем да отложим този разговор за друг ден. В края на краищата, стореното – сторено и трябва да се примирим с него. Но има още нещо, което ме озадачава.

– Моля, кажете го, сър – рече Гейл.

– Защо се връщате двайсет милиона години назад? Защо толкова

много?

– Искаме да се върнем достатъчно назад във времето, така че да не въздействаме върху появата на човечеството. Навярно няма да останем тук толкова дълго. Според нашите историци, при достигнатото технологично развитие, на човека му остава не повече от един милион години на земята, а навярно и по-малко. След милион години, след много по-малко от милион години, всички ние няма да сме тук. В момента, искам да кажа, ако бяхме в собственото си време и ни бяха оставили на мира, от създаването на истински космически кораб щяха да ни делят само няколко века. След още няколко хиляди години ще сме в състояние да пътуваме в далечния космос и навярно ще изоставим земята. Щом е в състояние да напусне планетата, човекът вероятно ще го направи. След милион години със сигурност вече няма да го има.

– Но идването ви тук ще окаже въздействие – отбеляза Уилямс. – Вие ще използвате полезни изкопаеми. Ще използвате въглища и желязо, нефт и газ. Ще...

– Малко желязо. Не чак толкова, че да има някакво отражение. В нашето настояще беше останало толкова оскъдно количество, че се научихме да сме извънредно пестеливи. И абсолютно никакво гориво.

– Ще ви трябва енергия.

– Имаме термоядрена енергия – поясни Гейл. – Икономиката ни ще е огромен шок за вас. Сега правим нещата така, че да са трайни. Не за десетина-двайсет години, а за векове. Остаряването на продуктите вече не е фактор в нашата икономика. В резултат производството ни през 2498 година възлиза на по-малко от един процент от вашето.

– Това не е възможно – каза Сандбърг.

– Според вашите стандарти навярно е така – призна Гейл. – Но не и според нашите. Трябваше да променим начина си на живот. Просто нямахме друг избор. Вековете на прекомерно използване на полезните изкопаеми ни докараха до изключителна бедност. Трябваше да се справяме с онова, което ни беше останало. Трябваше да открием начини да се справяме.

– Ако е вярно, че човечеството ще остане на земята още не повече от един милион години – каза президентът, – не разбирам защо трябва да се връщате двама милиона години назад в миналото. Бихте могли да се върнете само пет и няма да има никакви проблеми.

Гейл поклати глава.

– Ще сме прекалено близо до предшествениците на човечеството. Наистина, такъв, какъвто го познаваме, човекът се е появил преди не

повече от два милиона години, но появата на първите примати е датирана преди около седемдесет милиона години. Ние, разбира се, ще се сблъскаме с тях, но въздействието няма да е голямо и просто не е възможно да го избегнем, защото това би означавало да се върнем в епохата на динозаврите, а това време не е подходящо за нас. Не само заради динозаврите, но и заради много други неща. Критичният период за човечеството, появата на предшествениците на австралопитека, не може да е бил по-късно от преди петнайсет милиона години. Няма как да сме сигурни в тези цифри. Повечето от нашите антрополози са на мнение, че ще е достатъчно, ако се върнем само десет милиона години в миналото. Но искаме да сме сигурни. И нямаме основания да не отидем по-назад във времето. Затова се спряхме на двайсет милиона години. Има и още нещо. Искаме да оставим достатъчно място за вас. Дъглас скочи на крака и извика:

– За нас!?

Президентът вдигна ръка.

– Почакай малко, Райли. Нека чуем всичко.

– Логично е – продължи Гейл. – Поне според нас. Помислете си – само след петстотин години предстои нашествие от далечния космос. Да, зная, това може и да не се случи заради втория път във времето, по който ви отклонява пристигането ни. Нашите учени обаче смятат и са почти сигурни, че това ще се случи. Защо тогава да стоите бездейни и да се сблъскате с тази възможност? Защо да не се върнете заедно с нас? Имате на разположение петстотин години. Можете да ги, използвате. Можете да се върнете в миналото, при това не припряно като нас, а в продължение на години. Защо да не поставите ново начало за човешката раса? Нови земи.

– Това е пълна лудост! – извика Дъглас. – Ако си тръгнем ние, вашите предци, вие изобщо нямаше да сте там и...

– Забравяш онова, което ни обясни господин Гейл прекъсна го Уилямс. – За различните пътища във времето.

Дъглас седна и каза.

– Аз си измивам ръцете. Не искам да имам нищо общо с това.

– Не можем да се върнем заедно с вас – рече Сандбърг. – Прекалено много сме и...

– Не заедно с нас. Като нас. Заедно наистина ще сме прекалено много. В момента вие сте прекалено-много. Ето ви възможност, ако решите да я използвате, да ограничите населението си до по-приемлив брой. Ние се връщаме двайсет милиона години в миналото. Половината

от вас се връщат деветнайсет милиона, другата половина осемнайсет милиона години. Всяка група ще е отделена от другата с един милион години. Няма да си пречим.

– Има една пречка – каза Уилямс. – Ние няма да сме като вас. Ще окажем ужасно въздействие върху човечеството. Ще изразходваме въглищата, желязото...

– Не – прекъсна го Гейл. – Не и ако приемете нашата философия, нашите възгледи, нашите технологии...

– И ще ни дадете всичко това? Ядрената енергия...

– Ако се върнете в миналото – каза Гейл, – дори ще настояваме да ги приемете.

Президентът се изправи.

– Струва ми се – каза той, – че стигнахме до момент, в който трябва да прекъснем. Трябва да се направят много неща. Господин Гейл, благодарим ви, че дойдохте при нас и доведохте прелестната си дъщеря. Чудя се дали по-късно ще имаме възможност да продължим разговора си.

– Със сигурност – отвърна Гейл. – За мен ще е удоволствие. Трябва да разговаряте и с други от нас, мъже и жени, които знаят много повече от мен за различни страни на положението.

– Бихте ли се съгласили да останете с дъщеря си като мои гости? – попита президентът. – Ще ми бъде много приятно.

Алис Гейл радостно плесна с ръце.

– Искате да кажете тук, в Белия дом?

Президентът се усмихна.

– Да, скъпа моя, в Белия дом. Много ще се радваме да ни погостувате.

– Извинете я – каза баща ѝ. – По случайност Белият дом е обект на специалните ѝ интереси. Тя го изучаваше, прочете за него всичко, което успя да открие. За историята и архитектурата му, изобщо за всичко.

– Това е голям комплимент за нас – отвърна президентът.

12.

От вратата продължаваха да излизат хора, но там вече имаше военна полиция и тя ги насочваше надясно и наляво, за да освобождават пътя за онези, които идваха отзад. Други задържаха тълпите от любопитни зяпачи, изпълнили района. От високоговорителите се носеха указания и когато млъкваша, можеше да се чуе коментарът по радиото, оставено включено в един от стотиците автомобили, паркирани по улицата: някои до тротоара, други – в проява на пълно неуважение към частната собственост – по моравите. По пътя прииждаха военни камиони, спираха, натоварваха бегълци и заминаваха. Но хората излизаха от тунела побързо, отколкото можеха да ги поемат камионите, и огромната маса бегълци изпълваше квартал след квартал.

Лейтенант Андрю Шелби разговаряше по телефона с майор Марсел Бърнс.

– Успяваме да поемем съвсем нищожна част от тях, сър. За Бога, никога не съм виждал толкова много хора. Щеше да е по-лесно, ако можехме да разкараме зяпачите, но те не искат да си тръгнат, а ние не разполагаме с достатъчно хора, за да ги принудим. Затворихме района за частни автомобили и по радиото предупредихме никой да не идва тук, но те продължават да прииждат или поне се опитват и пътищата са задръстени. Не смея и да си помисля какво ще стане, щом се стъмни. Къде са инженерните части, които трябваше да дойдат, за да монтират прожектори?

– На път са – отвърна Бърнс. – Стой там, Анди, и прави каквото можеш. Трябва да махнем тези хора оттам.

– Трябват ми още камиони – каза лейтенантът.

– Пращам ти всичко, което съм в състояние да намеря – рече майорът. – И още нещо. Ще докарат артилерийско оръдие.

– Нямаме нужда от оръдие. За какво ни е?

– Не зная – призна майорът. – Известно ми е само, че е на път. Никой не ми каза за какво е.

13.

– Тази история е невероятна – възрази Дъглас. – Прекалено е абсурдна. Все едно че е взета направо от научнофантастичен роман. Казвам ви, че ни мамят.

– Абсурдно ли е, че всички тези хора излизат през времевите тунели? – спокойно попита Уилямс. – Трябва да има някакво обяснение. Гейл може и да преувеличава малко, но разказът му беше логичен. Признавам, че ми е трудно да...

– И пълномощията му – отбеляза министърът на правосъдието. – Не пълномощия, а идентификация. Бил обществен защитник на вашингтонската общност. Някакъв си социален работник. Няма връзка с някаква правителствена институция...

– Може да нямат истинско правителство – отвърна Уилямс. – Трябва да разбереш, че след петстотин години сигурно са настъпили промени.

– Стив – попита президентът, – какво успя да разбереш от всичко това? Нали ти го доведе тук.

– Загуба на време – подхвърли Дъглас.

– Ако искате да се подпиша под думите му – отвърна Уилсън, – разбира се, не мога да го направя.

– Какво каза Моли? – попита Сандбърг.

– Всъщност нищо. Просто ми го доведе. Сигурен съм, че не й е казал нищо от онова, което разказа на нас, но тя успяла да измъкне от него и дъщеря му малко информация за света, от който идват. Каза, че била доволна.

– „Глобъл Нюз“ опитаха ли се да сключат сделка с нас? – попита Дъглас.

– Разбира се. Всяка информационна агенция или репортер биха го направили. Ако не се бяха опитали, нямаше да са професионалисти. Но Манинг не настояваше прекалено много. Също като мен, той разбираше...

– Значи не си сключил сделка? – прекъсна го Дъглас.

– Знаеш, че не е – намеси се президентът.

– Трябва да получа указания за това какво да съобща на пресата – каза Уилсън.

– Нищо – отсече Дъглас. – Абсолютно нищо.

– Те знаят, че съм присъствал на разговора. Знаят, че става нещо. Няма да се задоволят с нищо.

– Няма нужда да знаят.

– Но те трябва да знаят – възрази Уилсън. – Не можеш да се отнасяш с медиите като с враг. Те имат определени функции. Хората имат право на информация. Досега сме си сътрудничили с пресата, ще си сътрудничим и този път. Не можем да я пренебрегнем. Трябва да им дадем нещо и е най-добре това да е истината.

– Според мен – каза Уилямс, – трябва да им кажем, че разполагаме с информация, която ни кара да смятаме, че тези хора наистина може да са от бъдещето, както твърдят, но че се нуждаем от известно време, за да проверим. Че в момента не можем да го потвърдим и че продължаваме да работим по въпроса.

– Те ще искат да научат защо тези хора се връщат в миналото – рече Сандбърг. – Стив трябва да им даде някакъв отговор. Не можем да го пратим с празни ръце. Освен това пресата скоро ще разбере, че разполагаме оръдия пред тунелите.

– Ако се разбере защо разполагаме оръдията, ще настане истинска паника – каза Уилямс. – Целият свят ще настои да използваме артилерията, за да затворим тунелите.

– Защо просто не кажем, че хората от бъдещето са изправени пред ужасна катастрофа и че бягат, за да спасят живота си? – предложи президентът. – А за оръдията... Предполагам, че трябва да дадем някакво обяснение. Не можем да допуснем да ни заловят в чиста заблуда. Кажи им, че са обикновена предпазна мярка.

– Но само ако някой повдигне въпроса – прибави Сандбърг.

– Добре – каза Уилсън, – но това не е всичко. Ще има и други въпроси. Дали сме се съветвали с други държави. И с ООН. Дали по-късно ще има официално изявление.

– Навярно можеш да кажеш – отвърна Уилямс, – че сме се свързали с чужди правителства. И сме се разбрали да разположим оръдията.

– Стив – рече президентът, – опитай се да задържиш положението. Трябва да стъпим на здрава почва. Кажи им, че по-късно пак ще разговаряш с тях.

14.

От Моли Кимбъл

ВАШИНГТОН (Глобъл Нюз) – Хората, които излизат от тунелите, са бегълци от времето.

Това потвърди късно днес Мейнард Гейл, един от бегълците. Той обаче отказа да обясни защо бягат от своя свят, петстотин години в бъдещето. Настояваше, че може да разкрие обстоятелствата около бягството им единствено на правителството. И че полагал усилия да установи контакт със съответните власти. Г-н Гейл обясни, че в своето време изпълнявал длъжността на обществен защитник на вашингтонската общност и че бил упълномощен при пристигането си тук да се свърже с федералното правителство.

Той обаче направи поразяващо описание на обществото, в което живее, или по-скоро, в което е живял – свят, в който няма държави и в който концепцията за войната вече не съществува.

Според думите му това било просто общество, принудено да стане такова от екологичните проблеми на нашето време. Вече не било индустриално. Производството му възлизало на по-малко от един процент от днешното. Но всичко се произвеждало така, че да трае дълго. Философията на бързото излизане от употреба била изоставена съвсем малко напред в нашето бъдеще заради изчерпването на природните, изкопаеми, изчерпване, за което икономистите и екологите ни предупреждават от години.

Тъй като въглищата и изкопаемите горива били почти съвсем изчерпани, според Гейл неговото време разчитало изцяло на термоядрена енергия. Тя била единственото, което поддържало деликатното икономическо равновесие на неговия свят.

Този свят бил изключително компютризиран и голяма част от населението живеело в градове от по шест небостъргача, някои, от които достигащи до километър и половина височина. Градовете не се разраствали повече и оставяли огромни, свободни за земеделие площи. В голямата си част строителството използвало преработени метали, които в наше време са заровени на бунищата. Всичко се ръководело от компютри и операциите били почти изцяло автоматични.

Според Гейл нямало огромни богатства, каквито могат да се открият в наши дни. Никой не бил богат и не съществувала онази бедност, която днес измъчва милиони. Очевидно промяна е настъпила не само в начина на живот, но и в житейските ценности. Животът бил по-прост, по-добър и не бил основан на постоянно съперничество. Почти нямало свръхамбициозни хора...

15.

В парка „Лафайет“ се събираше тълпа, смълчана и спокойна, като тълпите, събирали се през годините, за да гледат към Белия дом, без да очакват нищо – просто безмълвна проява на участие в национална криза. Над тълпата Анди Джаксън продължаваше да седи на изправения си на задни крака боен кон, покрит с патината на годините, пръв приятел на накацалите отгоре му гълъби.

Никой не знаеше каква точно е кризата и дали изобщо е криза. Хората все още нямаха представа какво се е случило и какво може да означава това за тях, въпреки че неколцина бяха посветили на въпроса доста конкретни, макар и объркани мисли и горяха от желание (понякога навярно дори настояваха) да споделят разсъжденията си с околните.

В Белия дом прииждаше порой от телефонни обаждания от конгресмени, от партийни функционери с различни предложения и съвети, от внезапно изнервени бизнесмени и индустриалци, от луди с готови решения.

Пристигна екип от телевизията и се захвана за работа – започна да снима кадри от тълпата и огрения от лятното слънце Бял дом, придружени от постоянен коментар.

По булеварда се нижеха туристи, удивени от факта, че са попаднали насред историческо събитие. По оградата на Белия дом подскачаха катерички, излизаха на тротоара, изискано сядаха със скръстени на гърдите предни лапички и просеяха храна.

16.

Алис Гейл стоеше до прозореца и гледаше трупашката се оттатък булевард „Пенсилвания“ тълпа. Не смееше да повярва, че наистина е тук, че е във Вашингтон през двайсети век, на място, където се бе творила история, където бяха живели легендарни мъже и че в същата тази стая бяха спали короновани особи.

Короновани особи! Какъв ужасен, едва ли не средновековен израз. И все пак в него имаше някаква мелодичност, изящество, което нейният свят не познаваше.

На път за Белия дом заедно с баща си Алис беше зърнала паметника на Уошингтън и точно до него мраморния Линкълн, който седеше на мраморния си стол, отпуснал ръце върху страничните му облегалки, с лице, което носеше онова величаво изражение на скръб и състрадание, накарало хиляди благоговейно да замлъкват, докато се изкачват по стълбите, за да се изправят пред него.

Точно оттатък коридора баща ѝ бе в спалнята на Линкълн с нейното огромно викторианско легло и покрити с кадифе столове. Макар че, спомни си тя, Линкълн всъщност никога не беше спал там.

Тъкмо историята я бе върнала към живота, помисли си Алис, оживялата история. Щеше да го запомни завинаги, независимо какво ѝ предстоеше. Щеше да си го спомня, когато отидеше в миоцена. А как ли изглеждаше миоценът, с леко потръпване се зачуди тя. Ако изобщо отиде там, ако хората от това време се съгласяха да им помогнат да отидат там?

Но каквото и да се случеше, тя имаше право да каже: „Веднъж спях в спалнята на кралицата“.

Извърна се от прозореца и за пореден път в почуда погледна огромното легло с балдахин и розово-бяла кувертюра, махагоновия секретар между прозорците, мекия бял килим...

Знаеше, че е егоистично да изпитва такива чувства, когато в този момент толкова много други от нейния свят бяха бездомни и объркани, навярно не знаеха дали ще бъдат нахранени и къде ще положат глава през нощта, но макар да се опитваше, не можеше да се укори.

17.

– Тери – каза в слушалката президентът, – тук е Сам Хендерсън.

– Колко мило, че се обаждате, господин президент отвърна Терънс Робъртс. – Какво мога да направя за вас?

Президентът се подсмихна.

– Възможно е да си в състояние да направиш много за мен. Не зная обаче дали ще искаш. Чу ли какво става?

– Странни неща – каза профсъюзният лидер. – Вие във Вашингтон разбирате ли нещо?

– Донякъде – отвърна президентът. – Тези хора като че ли наистина са от бъдещето. Там са изправени пред катастрофа и единственият им изход е бил да избягат назад във времето. Все още не ни е известно всичко...

– Но пътуването във времето...

– Зная. Изглежда невероятно. Не съм разговарял с нашите физици, макар че възнамерявам да го направя и предполагам, те ще ми кажат, че не е възможно. Но един от хората, които излязоха през времевите тунели, ни се кълне, че е. Ако имаше каквото и да било друго обяснение, щях да съм по-скептичен. Но обстоятелствата ме принуждават да приема идеята, поне засега.

– Искате да кажете, че всички те се връщат от бъдещето, така ли? Колко са?

– Навярно около два милиарда.

– Но, господин президент, какво ще правим с тях?

– Ами всъщност, Тери, тъкмо за това исках да разговарям с теб. Изглежда, те нямат намерение да останат тук. Искат да продължат назад във времето – още двацет милиона години назад. Но за да го направят, имат нужда от помощ. Трябва да построят нови времеви тунели и екипировка, която да вземат със себе си...

– Ние не можем да строим времеви тунели.

– Те ще ни научат.

– Ще ни струва много. От гледна точка и на работна ръка, и на материали. В състояние ли са да платят за това?

– Не зная. Изобщо не съм се сетил да попитам. Предполагам, че не са в състояние. Но ми се струва, че трябва да го направим. Не можем да ги оставим тук. Собственото ни население е прекалено голямо.

– Като че ли предусещам какво искате да ме помолите, господин президент – каза Терънс Робъртс.

Президентът се засмя.

– Не само теб, Тери. И индустриалците – всъщност всички, но първо трябва да зная на какво съдействие мога да разчитам. Чудя се дали имаш нещо против да дойдеш тук, за да можем да обсъдим въпроса.

– Естествено, ще дойда. Само кажете кога. Макар че просто не съм сигурен какво ще мога да направя. Нека да поразпитам, да поговоря с някои от момчетата. Какво точно имате предвид?

– Не съм съвсем сигурен. Ще се нуждаем от твоята помощ, за да решим. Не можем да се справим с работата, която трябва да се свърши. Правителството не е в състояние само да поеме разходите – не говоря за тунелите. В момента нямам представа колко ще струват те. Но ще трябва да осигурим ресурси за изграждането на цяла нова цивилизация и това ще изисква много пари. Данъкоплатците никога няма да ни подкрепят. Затова ще трябва да поискаме помощ отвсякъде. Изправени сме пред национална криза и тя изисква извънредни мерки. Не зная дори колко време ще можем да изхранваме всички тези хора и...

– Не сме само ние – отбеляза Робъртс. – Целият свят е в същото положение.

– Така е. Другите също ще трябва да предприемат нещо. Ако имаме време, можехме да разработим някакъв международен план. Но за начало ще трябва да действаме поне в рамките на държавата.

– Разговаряли ли сте с някои от чуждите правителства?

– С Великобритания и Русия – отвърна президентът. – По-късно ще установим контакт и с други. Но не става дума за това. Когато измислим нещо, ще видим какво смятат другите. Ще разпространим идеите си сред тях. Обаче нямаме време за губене. Каквото и да направим, ще трябва почти незабавно да започнем и да работим.

– Сигурни ли сте, че някой от онези хора е в състояние да обясни тунелите? До такава степен, че нашите учени и инженери да разберат принципите и технологията им достатъчно добре, за да могат да ги строят... по дяволите, господин президент, това е истинска лудост! Американци строят времеви тунели! Всичко това трябва да е сън. Или лоша шега.

– Страхувам се, че не е така – отвърна президентът. Попаднали сме в ужасна каша, Тери. Не зная как ще се измъкнем. Предполагам, че до ден-два всичко ще ни стане известно и ще разберем с какво всъщност си имаме работа. В момента те моля само да помислиш по въпроса. Да ни

дадеш някои идеи. Да ни предложиш какво да правим. Ще ти съобща кога да дойдеш. Сега няма смисъл. Преди да поговорим трябва да свършим някои неща. Ще се свържа с теб веднага щом науча нещо повече.

– На ваше разположение съм, господин президент каза Робъртс. – Само ми съобщете и веднага ще дойда.

Президентът затвори, повика Ким и когато секретарката отвори вратата, каза:

– Помоли Стив да дойде при мен.

После се отпусна на стола и склочи ръце на тила си, вдигнал поглед към тавана. Преди по-малко от пет часа се беше изтегнал на леглото с предвкушането на ленив неделен следобед. Няваше много лениви следобеди и се бе научил да ги цени. Едва беше затворил очи и светът се стовари отгоре му. „За Бога – запита се той – какво да правя? Какво мога да направя? Какво е най-разумно да направя?“ Без подготовка човек можеше да допусне грешка, дори много грешки, а президентът усещаше, че в такова положение не може да си позволи никакви грешки.

Влезе Стив Уилсън. Президентът свали ръце от тила си и се изправи на стола си.

– Разговаря ли с пресата, Стив?

– Не, сър. Не съм. Напират, но не им се давам. Не смеех да се изправя пред тях с малкото, което ми дадохте. Надявах се...

– Добре тогава – прекъсна го Хендерсън. – Надеждата ти ще се оправдае. Можеш да им кажеш всичко с две изключения. Не им обяснявай защо сме пратили оръдия. Остава валидна версията, че това са просто нормални предпазни мерки. И нито дума за предложението на Гейл да се върнем назад във времето заедно с тях.

– В такъв случай не мога да им кажа защо онези хора напускат бъдещето. И нищо за извънземните, така ли?

Президентът поклати глава.

– Просто им кажи, че в момента въпросът не е достатъчно изяснен и че преди да дадем някакво обяснение, трябва още да го проучим.

– Това няма да им хареса – отвърна Уилсън. – Но все ще се оправя. Ами изявлението по телевизията? Предупредих мрежите, че тази вечер може да поискате време в ефир.

– Какво ще кажеш за десет часа? Малко е късно, наистина, но...

– Добре е.

– В такъв случай можеш да го уредиш. Кажи им, че ще говоря само десетина-петнайсет минути.

– Ще ви нахвърлям някои бележки.

– И без това си достатъчно зает, Стив. Ще помоля Брад и Франк да свършат тази работа.

– Те ще искат да знаят дали сте разговаряли с някого.

– Разговарях със Стърлинг в Лондон и с Менков в Москва. Можеш да им кажеш, че Менков се е срещнал с руския еквивалент на Гейл и в общи линии е научил същата история като нас. Когато приказвах със Стърлинг, Лондон все още не беше установил контакт с никого. Можеш да им кажеш, че до края на деня имам намерение да разговарям и с други държавни ръководители.

– Ами нещо за съвещание на правителството? Сигурно ще поставят този въпрос.

– През последните няколко часа непрекъснато се срещам с членове на правителството. В момента кабинетът ми остава празен за първи път, откакто започна всичко това. Ще се посъветвам и с конгреса, разбира се. Сещаш ли се за нещо друго, Стив?

– Навярно ще има много други въпроси. Ще се оправя. Човек не може да предвиди всичко. Това ще ги задоволи.

– Стив, какво мислиш за Гейл? Какво е личното ти мнение? Как ти се струва той?

– Трудно е да се прецени – отвърна Уилсън. – Нямам достатъчно впечатления. Но не мога да разбера какво ще спечели, ако ни лъже. Както и да го погледнете, тези хора са в беда и очакват да им помогнем. Може би имат какво да крият, положението може да не е точно такова, каквото го описва Гейл, но мисля, че като цяло, той казва истината. Колкото и да е трудно да се приеме, аз съм склонен да му вярвам.

– Надявам се да си прав – каза президентът. – Ако грешим, могат да ни направят на пълни глупаци.

18.

Автомобилът зави по кръглата отбивна към изящното имение, издигнато сред цветя и дървета далеч от улицата. Пред входа шофьорът спря, слезе и отвори задната врата. Старецът с мъка се изправи, като тежко се опираше на бастуна си, и сприхаво отблъсна протегнатата за помощ ръка на шофьора.

– Още мога сам да слизам от кола – задъхано каза той, когато най-после успя да застане на отбивката, макар малко да трепереше и да не стоеше съвсем уверено. – Ще ме чакаш точно тук. Може да мине доста време, но ще ме чакаш точно тук.

– Разбира се, сенаторе – отвърна шофьорът. – Обаче стълбите, сър... изглеждат ми малко стръмни.

– Ще стоиш тук – отсече сенатор Андрю Оукс. – Влез вътре и седни зад волана. Когато дойде моментът да не мога да се изкачвам по стълби, ще се прибера вкъщи и ще оставя някой младеж да заеме мястото ми. Но не още – със слабо хриптене прибави той, – не още. Може би след година-две. Може би не. Зависи как се чувствам.

Сенаторът закукука към стълбите, като отмерено се опираше на бастуна си. Изкачи се на първото стъпало и постоя там за миг преди да продължи. На всяко следващо стъпало се оглеждаше в двете посоки, сякаш предизвикваше някого да каже нещо за скоростта му на придвижване. Което беше напълно излишно, тъй като наоколо нямаше никого – освен шофьора, който се бе върнал зад волана и усърдно не наблюдаваше стареца.

Входната врата се отвори и Грант Уелингтън каза:

– Радвам се да ви видя, сенаторе. Но нямаше нужда да се разкарвате. Можеш да дойда в апартамента ви.

Тежко задъхан, сенаторът отвърна:

– Днес е чудесен ден за разходка, а и ти ми каза, че ще си сам.

Уелингтън кимна.

– Семейството ми е в Нова Англия, а прислугата има свободен ден. Ще бъдем съвсем сами.

– Добре – каза сенаторът. – В моето жилище човек никога не може да е сигурен. Непрекъснато влизат и излизат разни хора. Телефоните не престават да звънят. Тук е по-добре.

И закукука по коридора.

– Надясно – пъти го Уелингтън, като затвори вратата.

Старецът влезе в кабинета и се отпусна на голям стол с изправена облегалка, поставен до камината. Внимателно постави бастуна на пода до себе си и обходи с поглед покритите с книги лавици, огромното бюро, удобните мебели и картините по стените.

– Добре си се устроил, Грант – рече сенаторът. – Понякога се безпокоя за това. Може би си се устроил дори прекалено добре.

– Искате да кажете, че няма да участвам в битки. Че ще ме е страх да не си изцапам ръцете.

– Нещо такова, Грант. Но си казвам, че греша. Че постоянно водиш битки. В света на бизнеса, – Той посочи към стената. – Винаги съм бил подозрителен към хора, които имат картини на Реноар.

– Нещо за пиене, сенаторе?

– Вече е достатъчно късен следобед – отвърна старецът. – Значи чашка бърбън. Страхотна напитка е това бърбънът. Американска. Със собствен характер. Ти пиеш скоч, нали?

– С вас – каза Уелингтън – пия бърбън.

– Чу ли какво става?

– Гледах по телевизията.

– Човек може да се препъне в такова нещо – рече сенаторът. – При това доста тежко.

– Имате предвид Хендерсън.

– Имам предвид всички.

Уелингтън подаде на стареца чашата и се върна при бара, за да напълни своята. Сенаторът се отпусна още по-дълбоко на стола, като погладваше чашата си. После отпи и изпуфтя от удоволствие.

– За човек, който пие скоч – каза той, – имаш много добър бърбън.

– От вас се научих – отвърна Уелингтън, върна се и седна на дивана.

– Представям си какво му е на стопанина на Белия дом – рече сенаторът. – Много му е дошло. Може би повече, отколкото може да понесе. Трябва да вземе толкова много решения. Да, адски много решения.

– Не му завиждам – каза Уелингтън.

– Най-ужасното нещо, което може да сполети човек – продължи сенаторът. – Като имаш предвид, че догодина предстоят избори. Постоянно ще си го мисли и това няма много да му помогне. Проблемът е, че трябва да каже нещо, да направи нещо. Всички други могат да си траят, но не и той.

– Искате да кажете, че аз не трябва да говоря и да правя нищо –

рече Уелингтън. – Никога не използвайте такива завоалирани изрази, сенаторе. Това не ви се удава много добре.

– Ами, не зная – каза сенаторът. – Не можеш направо да кажеш на някого да си държи устата затворена.

– Ако тези хора наистина са от бъдещето...

– О, от бъдещето са, няма съмнение. Откъде другаде може да са дошли?

– В такъв случай няма как да сбъркате с тях – отвърна Уелингтън. – Те са наши потомци. Просто хлапета, които тичат вкъщи, след като са се ударили.

– Хм, не зная – рече сенаторът. – Макар че нямах предвид точно това. Въпросът не е в тях, а в Сам в Белия дом. Той е човекът, който трябва да направи нещо. Няма как да не допусне грешки и ние трябва внимателно да го наблюдаваме, за да ги преценяваме. Можем да се нахвърлим отгоре му заради някои от тях, заради други не можем. Възможно е дори да има неща, с които да ни се наложи да се съгласим – не трябва да сме прекалено неблагоприятни. Но в момента важното е самите ние да не се ангажираме с нищо. И двамата с теб знаем, че много хора искат да се кандидатираат на изборите следващото лято, и аз мисля, че ти ще си онзи, който ще ги спечели. Някои от другите момчета ще решат, че откриват възможности в действията на човека в Белия дом, ще станат нетърпеливи и ще започнат да се изпускат. Казвам ти, Грант, хората няма да си спомнят кой е бил първи, а само кой се е оказал прав.

– Аз, разбира се, оценявам загрижеността ви – отвърна Уелингтън, – но разкарването ви дотук е било напразно, защото нямам намерение да заемам позиция. Не съм сигурен, че в момента изобщо има позиция, която може да се заеме.

Сенаторът вдигна празната си чаша и каза:

– Би ли ми налял още малко?

Уелингтън напълни чашата му и сенаторът отново се отпусна на стола си.

– Този въпрос – каза той – изисква продължително и задълбочено обмисляне. Още може да не е станало очевидно, но ще има позиции, които на практика ще молят някой да ги заеме, и човек внимателно трябва да ги огледа и подбере. Прав си като казваш, че онези хора били наши потомци. Ти си човек от стар и славен род и можеш да мислиш така, разбира се. Но не трябва да забравяш, че родословието на мнозина не е старо и славно и че тези хора, които съставляват огромната част от добрите стари Съединени щати, няма да дадат и пукната пара, че някои им

били потомци. Възможно е това още повече да влоши положението. В последно време толкова много семейства си имат ужасни неприятности със собствените си преки потомци. През тунелите вече пристигнаха няколко милиона и продължават да се изливат. И макар че можем да вдигаме ръце в благочестив ужас и да се питаме как ще се погрижим за тях, действително сериозната реакция ще дойде, когато тези милиони започнат да оказват въздействие върху икономиката ни. Храната и други стоки внезапно могат да се окажат дефицитни, цените ще скочат, ще се появят проблеми с жилищата и с безработицата. Просто няма да има достатъчно стоки и макар че сега всичко това са само приказки, скоро няма да е така и всички обитатели на нашата прекрасна земя ще го почувстват. И тогава ще трябва да плащаме. И в този момент човек като теб ще трябва да избере позицията си и да проучи всички аспекти, преди да я заеме.

– Мили Боже – рече Уелингтън, – онова, което става... собствените ни потомци от бъдещето бягат при нас... а ние двамата седим тук и се опитваме да разработим сигурна, безопасна политическа позиция...

– Политиката – прекъсна го сенаторът – е много сложна и изключително практична работа. Трябва да гледаш на нея практично. Не можеш да си позволиш да подхождаш емоционално. Първото нещо, което трябва да запомниш, е никога да не подхождаш емоционално към нищо. Е, добре е да изглеждаш емоционален. Понякога това има известно въздействие върху електората. Но преди да си позволиш това, трябва вече внимателно да си обмислил всичко. Можеш да проявяваш емоции за ефект, но никога защото наистина си развълнуван.

– Така, както го казвате, не ми звучи много добре, сенаторе. На човек му остава малко гаден вкус в устата.

– Естествено, зная – отвърна старецът. – Познавам този вкус от собствен опит. Просто изключи мозъка си за него, това е всичко. Разбира се, чудесно е да си велик държавник и хуманист, но преди да станеш държавник, трябва да си мръсен политик. Първо трябва да те изберат. А това никога не може да стане, без да се почувстваш малко мръсен.

Той остави чашата на масичката до стола си, потърси с ръка бастуна си, откри го и тежко се надигна.

– А сега запомни – каза сенаторът. – Преди да кажеш каквото и да било, първо се свържи с мен. Може да се каже, че съм развил политически инстинкт за слабите места и рядко греша. Там горе на Капитолия научаваме разни неща. Имаме доста добри канали. Ще разбере, когато предстои да стане нещо, така че ще имаме време да го обмислим.

19.

Пресконференцията беше минала добре. Бяха подготвили телевизионното изявление на президента. Часовникът на стената показваше, че минава шест. Телетипите тихо продължаваха да тракат.

– Най-добре да си тръгваш – каза Уилсън на Джуди.

– Време е да затваряме кепенците.

– Ами ти?

– Ще поостана още малко. Взemi моята кола. Аз ще си повикам такси и ще я прибера от вас.

Той бръкна в джоба си, извади ключовете и ѝ ги подхвърли.

– Когато дойдеш – рече Джуди, – качи се при мен да пийнем по нещо. Ще те чакам.

– Може да стане късно.

– Ако е прекалено късно, защо да си правиш труда да се прибираш?

Миналия път си остави четката за зъби у нас.

– А пижама? – попита той.

– Че кога ти е трябвала пижама?

Уилсън лениво ѝ се усмихна.

– Добре – съгласи се той. – Значи четка за зъби и без пижама.

– Може би така ще се компенсираш за днес следобед – каза Джуди.

– За какво днес следобед?

– Не си ли спомняш? За онова, което бях замислила.

– А, онова ли?

– Да, „а, онова ли“. Никога не съм го правила така.

– Ти си едно безсрамно хлапе. А сега, бягай.

– От кухнята ще пратят кафе и сандвичи в залата за пресконференции. Ако им се примолиш, все ще ти подхвърлят някоя коричка.

Той седна и я проследи с поглед. Тя вървеше уверено, но с изящество, което винаги го интригуваше и озадачаваше, сякаш беше фея, съзнателно опитваща се да се представи за земно същество.

Уилсън подреди на купчина разхвърляните по бюрото листове и ги отмести настрани.

Поседя неподвижно и се заслуша в странните шумове на сградата. Някъде звънеше телефон. Чуваха се стъпки. В залата за пресконференции някой пишеше на машина. Телетипите до стената продължаваха да тракат.

Всичко това бе лудост. Пълно безумие. Никой нормален човек не би го повярвал. Времевите тунели и извънземните бяха глупости, които гимназистите гледаха по телевизията. Възможно ли бе това да е илюзия, масова истерия? Когато на другата сутрин слънцето изгрееше, нямаше ли всичко да е изчезнало и светът отново да се е върнал към старото си ежедневие?

Той отблъсна стола си назад и се изправи. Няколко лампички на пулта на Джуди премигнаха, но Уилсън не им обърна внимание. Излезе в коридора и тръгна към изхода. В градината навън летният ден си отиваше и дърветата по моравата хвърляха дълги сенки. Цветните лехи се разкриваха в цялата си прелест – рози, хелиотроп, здравец, кошнички и маргаритки. Той погледна към паметника на Уошингтън, величествено изправил се в класическата си белота.

Изведнъж чу зад себе си стъпки и се обърна. Зад него стоеше млада девойка, облечена в бяла роба, спускаща се до обутите ѝ в сандали крака.

– Госпожице Гейл – малко сепнато каза Уилсън. Каква приятна изненада.

– Надявам се, че не съм направила нищо нередно. – отвърна тя. – Никой не ме спря. Нали мога да идвам тук?

– Естествено. Като гостенка...

– Трябваше да видя градината. Толкова много съм чела за нея.

– Значи никога не сте идвали тук?

Девойката се поколеба.

– Идвала съм. Но не беше същото. Нямаше нищо общо.

– Хм – каза той, – предполагам, че всичко се променя.

– Да – съгласи се тя. – Така е.

– Нещо не е наред ли?

– Не. Всъщност да. – Алис Гейл отново се поколеба. – Виждам, че не разбирате. Мисля, че няма причина да не ви го кажа.

– Какво да ми кажете? Нещо за това място ли?

– Да – отвърна тя. – В моето време, петстотин години в бъдещето, няма никаква градина. Белият дом изобщо не съществува.

Той я зяпна.

– Виждате ли – рече Алис, – дори не го вярвате. Няма да ми повярват. Ние нямаме държави... всъщност имаме само една голяма държава, макар че и това не е точно. Няма никакви държави, няма го и Белия дом. Няколко стари порутени стени, това е всичко, част от ръждясала ограда, която стърчи от земята и в която можете да се препънете.

Никакъв парк, никакви цветни лехи. Сега разбирате ли? Можете ли да разберете какво означава за мен всичко това?

– Но как? Кога?

– Не е станало веднага – отвърна тя. – След повече от век. А сега може изобщо да не се случи. Вие вече вървите по друг път във времето.

Тя стоеше пред него – стройна момичешка фигура в чисто бялата си роба, прихваната с колан в кръста – и говореше за други пътища във времето, за бъдеще, в което Белият дом не съществуваше. Уилсън смутено поклати глава.

– Доколко разбирате всичко това? – попита той. Искам да кажа, тази работа с пътищата във времето? Зная, че баща ви го спомена, – но имаше толкова други неща...

– За да разберете всичко, трябва да са ви известни определени уравнения – отвърна Алис. – Предполагам, че малцина разбират всичко. Но по принцип е съвсем просто. Това е причинно-следствена ситуация и щом промените причината или по-точно, много причини, както трябва да сме направили ние с идването си тук...

Той махна с ръка, за да ѝ покаже, че няма смисъл да му обяснява.

– Въпреки това не мога да го повярвам – каза Уилсън. – Не само за пътищата във времето, но и всичко останало. Когато се събудих сутринта, щях да ходя на пикник. Нали знаете какво е пикник?

– Не – отвърна тя. – Не зная какво е пикник. Така че сега сме квит.

– Някой ден ще ви заведе на пикник.

– Искате ми се да го направите – каза Алис, – Нещо приятно ли е?

20.

Бентли Прайс се прибра малко объркан, но и горд, че е успял да си пробие път през блокадата на военните и през тълпите бегълци и зяпачи, задръстили района въпреки усилията на военната полиция. Отбивката беше полузапречена от автомобил, но той успя да го заобиколи, като отнесе един от розовите храсти.

Нощта вече се бе спуснала и след този напрегнат ден единственото му желание беше да се прибере и да се стовари на леглото, но преди това трябваше да пренесе от колата всички фотоапарати и другото оборудване, тъй като при толкова много непознати наоколо нямаше да е разумно да ги заключи вътре, както правеше обикновено. Заключената кола нямаше да е пречка за някой, който има намерение да я обере. Бентли провеси на шията си трите фотоапарата и тъкмо измъкваше от автомобила тежка чанта с аксесоари, когато видя какво се е случило с цветната леха на Една.

По средата ѝ стоеше оръдие с дълбоко потънали в почвата колела. Около него тъпчеха артилеристи. Мястото беше ярко осветено от голям прожектор, закачен високо найлоните на едно от дърветата, и нямаше съмнение, че цветята са напълно опустошени.

Бентли решително закрачи към оръдието, отблъсна един изумен артилерист и се изправи наежен като боен петел пред някакъв млад мъж с офицерски пагони.

– Имали сте невероятното нахалство да дойдете тук, когато собственикът отсъства... – почна той.

– Вие ли сте собственикът? – попита капитанът.

– Не – отвърна Бентли, – не съм, но отговарям за този имот. Оставен съм тук да се грижа за него и...

– Съжаляваме, сър – каза офицерът, – но имаме заповед.

Бентли повиши глас.

– Имате заповед да поставите това нещо наред с цветната леха на Една, така ли? Предполагам, че в заповедта пише да го поставите точно по средата на лехата, нито сантиметър пред или зад нея, а точно по средата на лехата, която една всеотдайна жена с робски труд е довела до съвършенство...

– Не, не точно – призна капитанът. – Получихме заповед да покрием изхода на тунела и за тази цел се нуждаехме от чиста огнева линия.

– Това е пълна глупост – каза Бентли. – Защо да покривате тунела, след като онези бедни хора продължават да излизат от него?

– Не зная – отвърна офицерът. – Никой не си направи труда да ми обясни. Просто получих заповед и ще я изпълня въпреки цветната леха и въпреки собственика.

– Нещо не ми приличате на джентълмен, а точно такъв се предполага, че трябва да сте, нали така? – рече Бентли. – Офицер и джентълмен. Никой джентълмен не би разположил оръдието си наред цветна леха и никой офицер не би насочил оръдието си срещу тълпа от бегълци, и...

Остър вик разцепи нощта и когато се обърна, Бентли видя, че в тунела става нещо страшно. От него продължаваха да излизат хора, но не по четирима-петима, както преди. Те тичаха и се блъскаха, газени от някаква ужасия, която в този момент Бентли изобщо не можа да възприеме. Зърна нещо със зловещи зъби и олигавени челюсти, дълги нокти, стърчащи от огромни космати лапи, нещо ужасно мощно и свирепо. И ръцете му по навик вдигнаха апарата пред очите му.

През обектива видя, че съществата са две, първото почти излязло от тунела, другото малко по-назад. Видя във въздуха да летят тела на хора като кукли, захвърлени от деца, и други, разкъсани от ужасните зъби на чудовището. Видя също извиващи се пипала, сякаш съществата още не бяха решили съвсем животни ли са, или октоподи.

Зад него прозвучаха резки заповеди и почти до лакътя му оръдието изригна внезапен огън, който освети всички околни къщи, дворове и градини. Придружено от гръм разтърсване го отхвърли настрани и когато падна на земята и се претърколи, той видя с периферното си зрение няколко неща. Тунелът внезапно премигна в експлозия, която беше само продължение на разтърсването, макар че бе по-поразителна и шокираща от него, и че навсякъде имаше мъртви хора и едно чудовище, също мъртво, които димяха, сякаш изпържени. Но докато едното от съществата лежеше на моравата под големия дъб, другото бе съвсем живо и някак си почти се беше сляло в едно с оръдието и артилеристите. Наоколо тичаха и крещяха ужасени хора.

Бентли се изправи, бързо се огледа и този един-единствен поглед му бе достатъчен, за да види, че артилеристите са мъртви, разкъсани и изпотъпкани. От дулото на прекатуреното оръдие продължаваше да се вие дим. От улицата се носеха пронизителни викове и той успя да зърне само за миг мъглявото петно на нещо огромно и тъмно, което се движеше ужасно бързо. То опустоши ъгъла на един от дворовете и част от

оградата избухна в дъжд от бели трески, когато тъмното нещо профуча право през нея.

Бентли тичешком заобиколи къщата, хвърли се през кухненската врата, грабна телефонната слушалка и набра номера почти, без да гледа, като се молеше линията да е свободна.

– „Глобъл Нюз“ – отговори му дрезгав глас. – Манинг слуша.

– Том, обажда се Бентли.

– Да, Бентли? Какво има сега? Къде си?

– Вкъщи съм си. В дома на Джо. И имам новини.

– Трезвен ли си?

– Ами, отбих се покрай едно място и изпих една-две чашки. Днес е неделя, нали знаеш. Нормалните заведения са затворени. И когато се прибрах вкъщи, открих на двора артилерийско оръдие, точно на сред цветната леха на Една...

– По дяволите – прекъсна го Манинг, – това не е никаква новина. Съобщиха ни още преди два часа. Поради неизвестна причина разполагат оръдия пред всички тунели.

– Аз зная причината.

– Виж, това вече е добре – каза Манинг.

– Да, от тунела излезе чудовище и...

– Чудовище? Какво чудовище?

– Не зная – отвърна Бентли. – Не успях да го разгледам добре. И не беше само едно. Бяха две. Оръдието унищожи едното, но другото избяга. То уби артилеристите, прекатури оръдието и всички се разкрещяха и се втурнаха да бягат. Видях го да минава право през една ограда...

– Виж сега, Бентли – каза Манинг, – престани да говориш толкова бързо. Успокой се и ми разкажи всичко. Казваш, че едното чудовище избягало. Значи се разхожда на свобода...

– Ами да. Уби артилеристите, а навярно и други хора. Тунелът е унищожен и там лежи мъртво чудовище.

– Разкажи ми сега за чудовището. Как изглежда?

– Не мога да ти го опиша – отвърна Бентли, – но успях да го снимам.

– Предполагам мъртвото, нали?

– Не, живото – презрително каза Бентли. – Не бих се занимавал с мъртво чудовище, щом наоколо има живо.

– Виж сега, Бентли. Внимателно ме изслушай. В състояние ли си да шофираш?

– Естествено, че съм в състояние. Нали шофирах до вкъщи?

– Добре. Ще пратя там някой друг. А ти искам да дойдеш тук със снимките колкото можеш по-бързо. А, Бентли...

– Да?

– Сигурен ли си, че си прав? Наистина ли имаше чудовище?

– Сигурен съм – благоговейно отвърна Бентли. – Пил съм само една-две чашки.

21.

Стив Уилсън влезе в залата за пресконференции, за да потърси кафе и сандвичи. Вътре все още чакаха десетина журналисти.

– Нещо ново, Стив? – попита Карл Андърс от АП. Уилсън поклати глава.

– Като че ли всичко е спокойно. Ако имаше нещо ново, предполагам, че щях да науча.

– И да ни кажеш?

– И да ви кажа – рязко отвърна Уилсън. – Отлично знаете, че бяхме честни с вас.

– Нима? Ами за оръдията?

– Просто обичайна предпазна мярка. Дали са останали няколко сандвича, или сте изяли всичко?

– Ей, там в ъгъла, Стив – каза Джон Гейтс от „Уошингтън Поуст“.

Уилсън си сложи два сандвича в една чиния и си наля кафе. Когато се върна при репортерите, Гейтс се отмести на кушетката, на която седеше, и потупа мястото до себе си. Уилсън седна и остави чинията и чашата върху близката масичка.

Андърс се приближи и се намести на един от столовете. Хенри Хънт от „Ню Йорк Таймс“ седна на кушетката от другата страна на Уилсън и каза.

– Тежък ден, а, Стив?

Уилсън отхапа от сандвича и отвърна.

– Ужасен.

– Какво става в момента? – попита Андърс.

– Навярно нищо. Поне аз не зная. Нищо не ми е известно.

Гейтс се подсмивва.

– Можеш да говориш, нали?

– Естествено, че мога. Но няма какво да ви кажа. Знаете процедурата. Ако случайно кажа нещо сериозно, то ще е съвсем неофициално.

– Ами да де, по дяволите – отвърна Андърс. – Самият ти си работил във вестник. Знаеш как е.

– Зная – каза Уилсън.

– Безпокои ме следното – рече Хънт. – Откъде всички, дори президентът, знаят как да се справят с това. Случаят е безпрецедентен. Никога преди не се е случвало нещо подобно, нещо, което да има дори само

далечна прилика. По принцип човек може да предвиди настъпването на криза и да се подготви за нея. Но не и този път. Тази работа ни се стовари като гръм от ясно небе.

– И мен ме измъчва този въпрос – каза Андърс. Откъде знаете как да се справите?

– Проблемът просто е пред теб – отвърна Уилсън. – Не можеш да го заобиколиш. И правиш всичко, каквото можеш. Опитваш се да вникнеш в ситуацията. В такива случаи трябва да проявяваш известен скептицизъм и това не ти позволява да действаш толкова бързо, колкото ти се иска. Трябва да разговаряш с много хора, да се консултираш и да направиш някаква преценка. Предполагам, че можеш и много да се молиш. О, не обикновени молитви, нищо подобно...

– Това ли прави президентът? – попита Андърс.

– Не съм казвал такова нещо. Просто се опитвах да реша въпроса хипотетично.

– Ти как мислиш, Стив? – попита Гейтс. – Лично ти, не президентът.

– Трудно е да се каже – рече Уилсън. – Случи се прекалено скоро. Преди малко самият аз се хванах, че се чудя дали всичко не е илюзия, дали няма да изчезне на сутринта. Разбира се, зная, че не може да е така. Но просто няма как да не си го помислиш. В крайна сметка повярвах, че тези хора наистина са от бъдещето. Но дори да не са, те са тук и ние трябва да се справим с тях. Разбирате ли, всъщност няма значение откъде идват.

– Ти лично изпитваш ли още някакви съмнения?

– Искаш да кажеш дали наистина са от бъдещето ли? Не, мисля, че вече не се съмнявам в това. Обясненията им са убедителни. Защо да ни лъжат? Какво биха спечелили?

– Но ти все пак...

– Почакай малко. Не ми казвай, че отговорът ми е грешен. Това няма да е реалистично. Ние водим приятелски разговор, не го забравяй. Просто седим и си приказваме.

Вратата на залата се отвори и Уилсън вдигна глава. На прага стоеше Брад Ренолдс. Лицето му бе преbledнало.

– Стив – каза той, – Стив, трябва да поговорим.

– Какво става? – попита Хънт.

През отворената врата се разнесе отчаяният звън на един от телетипите, който сигнализираше за получаването на бюлетин.

Уилсън скочи толкова бързо, че блъсна масичката и прекатури

чашата си. По масата потече кафе и започна да капе по килима.

Той прекоси залата и хвана Ренолдс под ръка.

– През тунела е минало чудовище! – изфъфли Ренолдс. – „Глобъл“ са разпространили новината. Съобщиха по радиото.

– Боже Господи! – възкликна Уилсън, хвърли поглед през рамо към журналистите и видя, че са чули всичко.

– Какви са тези работи за чудовища? – извика Андърс. – Ти не ни каза за никакви чудовища.

– По-късно – свирепо отвърна Уилсън, бутна Ренолдс обратно в залата и затръшна вратата.

– Мислех си, че двамата с Франк работите по телевизионното изявление – каза той. – Как...

– По радиото – прекъсна го Ренолдс. – Чухме по радиото. Какво ще правим с изявлението? Не можем да продължим, без да споменем за това, а остава само един час.

– Ще се погрижим – отвърна Уилсън. – Хендерсън знае ли?

– Франк отиде да му каже. Аз дойдох да съобщя на теб.

– Знаеш ли какво се е случило? И къде се е случило?

– Във Вирджиния. През тунела минали две чудовища. Оръдието унищожило едното. Другото оцеляло. Убило артилеристите...

– Искаш да кажеш, че сега е на свобода?

Ренолдс нещастно кимна.

22.

Том Манинг вкара нов лист в пишещата машина и продължи да пише.

ВАШИНГТОН („Глобъл“) – Тази вечер на земята се е появил извънземен звяр. Никой не знае къде е. Дошъл през един от времевите тунели във Вирджиния, той изчезнал след като убил артилеристите, стреляли с оръдието, поставено пред тунела, за да предотврати тъкмо това. Излязъл и втори звяр, но изстрелът на оръдието го унищожил.

По непотвърдени съобщения чудовището е убило още няколко души.

Свидетели твърдят, че звярът бил голям и невероятно бърз. Никой не успял да го разгледа добре.

„Движеше се прекалено бързо, за да го видя като хората“ – каза един от свидетелите. Изчезнал секунди след излизането си от тунела. Никой няма представа къде може да е в момента.

– Господин Манинг – каза някой. Манинг вдигна поглед. До него стоеше един от служителите в агенцията.

– Снимките на господин Прайс – рече мъжът и му ги подаде.

Манинг погледна най-горната и дъхът му секна.

– Господи! – възкликна той. – Какво е това!? Всеки продуцент би могъл само да мечтае за такава снимка, с която да рекламира филм на ужасите, но в тази специално нямаше никакъв фалш. Съществува скачаше, навярно към артилеристите, и вероятно се движеше светкавично, защото излъчваше усещане за мощ и бързина. Свръхскоростната лента на Бентли го беше замразила в цялата му свирепост – оголените зъби, лъщящите сред козината на вдигнатата нагоре лапа нокти, купчината гърчещи се пипала, разположени около късия му дебел врат. Очите му зловещо блестяха, гъстата козина на шията му бе настръхнала. Самата му фигура беше зловеща. Това бе нещо повече от звяр. В него имаше нещо, от което те побиваха тръпки – не тръпки на ужас, а на някакъв странен, необоснован, безмозъчен страх.

Манинг се завъртя към бюрото си и остави снимките отгоре. После с един замах на ръката ги разстла, все едно, че бяха колода карти. Всичките бяха ужасяващи. Две от тях показваха бягашата тълпа – тъмни

сенки, които тичаха в мрака. На друга се виждаха – не толкова ясно, колкото би искал Манинг – останките около мястото, където се бе намирал тунелът, с мъртвото чудовище, проснато върху изпотъпкани човешки тела.

– Този проклет Прайс – с разтреперан глас каза той. – Изобщо не е успял да снима чудовището и артилеристите.

23.

– Не можем да отменим телевизионното ви изявление – каза Уилсън на президента. – В момента положението и без това е достатъчно неприятно. И ще се влоши още повече, ако отменим изявлението ви. Можем да решим въпроса с няколко думи в самото начало. Да кажем, че инцидентът във Вирджиния се е случил прекалено скоро, за да правим сериозни заключения. Да дадем уверения, че положението ще бъде овладяно, че чудовището скоро ще бъде открито и убито. Че вече сме близо до него...

– Но ние не сме – прекъсна го президентът. – По дяволите, изобщо си нямаме представа къде е. Няма никакви съобщения за него. Нали си спомняш какво каза Гейл – че се движели адски бързо, В мрака това същество може да стигне до планините в западна Вирджиния и да се скрие преди да се съмне.

– Ето още една причина да излезете пред хората – каза Франк Хауард, който подготвяше текста на речта заедно с Ренолдс. – Страната, цялата страна е в паника и ние трябва да я успокоим.

– Знаеш ли, Франк – отвърна президентът, – в момента нещо не ме интересува дали страната е в паника. Не можеш ли да проумееш, че въпросът не е политически? А нещо много повече. Не съм сигурен точно пред каква опасност е изправена страната, но зная, че има такава опасност. Помолих Гейл да дойде и да ни каже какво мисли. Той знае повече от нас.

– А онова, което вие отказвате да разберете, сър – рече Уилсън, – е, че страната очаква изявлението ви. Хората искат да ги успокоите, но ако не можете да го направите, поне им кажете, че не стоим със скръстени ръце. Самият факт, че ви виждат и чуват, ще е доказателство, че не всичко е в пълен хаос. Те се нуждаят от някакво осезаемо доказателство, че правителството разбира какво става...

Интеркомът върху бюрото на президента сигнализира.

– Да? – каза той.

– Търсят господин Уилсън, сър, било спешно. Може ли да се обади?

Президентът вдигна слушалката и я подаде на Уилсън.

– Тук е Хенри – разнесе се гласът на Хънт. – Извинявай, че те прекъсвам, но си помислих, че би трябвало да го знаеш. Затворил се е още

един тунел, в Уисконсин. Току-що съобщиха по АП.

– Затворил се, казваш. Не като във Вирджиния. Нищо ли не е излязло от него?

– Очевидно. В съобщението пише, че се е затворил. Че угаснал. Че вече го нямало.

– Благодаря ти, Хенри. Благодаря, че ми каза. Той се обърна към президента.

– Затворил се е още един тунел. Просто изчезнал. Предполагам, че са го направили хората от другия край. Нали си спомняте, Гейл ни каза, че оставили хора да ги пазят и че те били готови да затворят тунелите, ако стане нещо.

– Спомням си – отвърна президентът. – Нашествениците трябва да са ги нападнали. Дори не искам и да си го помисля. Трябва да си много смел, за да направиш такова нещо. Хората от другия край във Вирджиния очевидно не са имали възможност.

– Не забравяйте за речта, сър – напомни му Ренолдс. – Времето тече.

– Добре. Предполагам, че се налага. Направете каквото можете. Но не лъжете, че чудовището е проследено и притиснато в ъгъла.

– Ще трябва да им кажете какво е – рече Уилсън. Да им обясните какво е чудовището. Трябва да кажем, че хората от тунелите бягат тъкмо от такива чудовища.

– Ще се надигне вой да затворим тунелите – възрази Ренолдс.

– Нека се надигне – отвърна президентът. – Не ни е известен друг начин да ги затворим, освен да стреляме в тях. А без причина не можем да стреляме срещу тълпите от бегълци – срещу собствените ни бегълци.

– Скоро може вече да не се наложи – каза Хауард. Един от тунелите се е затворил сам. И други ще го последват. След няколко часа може би дори всички.

– Надявам се да не е така – рече президентът. – Независимо от всичко, независимо какви проблеми ни донесат, мога само да се надявам всички тези хора да успеят да минат през тунелите.

Ким подаде глава през вратата и събщи.

– Господин Гейл е тук, сър.

– Добре. Покани го да влезе.

В кабинета влезе Гейл. Докато пресичаше помещението, той едва не се спъна, после вдървено се изправи и се приближи на няколко крачки от бюрото. Лицето му изглеждаше измъчено.

– Съжалявам, сър – каза той. – Не съм в състояние да изразя

съжаленията си. Смятахме, че сме взели всички предпазни мерки.

– Моля, седнете, господин Гейл – рече президентът. – Сега можете да ни помогнете. Нуждаем се от вашата помощ.

Гейл предпазливо седна на стола.

– Имате предвид извънземното. Искате да научите повече за него. Днес следобед можех да ви обясня, но трябваше да ви кажа толкова други неща и изобщо не си мислех...

– Вярваме ви. Взели сте мерки да предотвратите онова, което се случи. Навярно сте направили всичко възможно. Сега се нуждаем от вашата помощ, за да открием, това същество. Трябва да научим нещо за навиците му, какво можем да очакваме. Трябва да го заловим.

– За щастие – каза Ренолдс, – то е само едно. Когато го хванем...

– Не е за щастие – прекъсна го Гейл. – Извънземните са двуполови...

– Искате да кажете...

– Точно това искам да кажа – продължи Гейл. – Малките се излюпват от яйца. Всяко възрастно същество може да снася оплодени яйца. При това в огромно количество. Щом се излюпят, малките не се нуждаят от грижи или поне никой не се грижи за тях и...

– В такъв случай – каза президентът – трябва да го открием преди да започне да снася.

– Точно така – потвърди Гейл. – Макар да се страхувам, че вече може да е прекалено късно. От онова, което знаем за тях, предполагам, че съществото е започнало да снася яйца няколко часа след излизането си от тунела. Защото е усетило кризата. На първо място трябва да престанете да разглеждате извънземните като чудовища. Те са много повече от това. Те са изключително интелигентни. Мисловните и физическите им процеси са свързани с ритуалното насилие – поне ние го смятаме за ритуално, – но това не означава, че са глупави. Това същество знае, че е единствен представител на вида си в това конкретно време и също ще разбере, че може да остане единствен, че бъдещето на вида му в случая навярно зависи само от него. И няма да го осъзнае само с мозъка си. От онова, което зная за тях, предполагам, че тялото му също ще разбере и ще реагира на ситуацията, че всичките му физически ресурси ще се насочат към снасяне на яйца. Нещо повече, разбирайки, че в крайна сметка ще го открият и убият и че ще намерят също гнездото с яйцата, извънземното ще ги разпръсне колкото може по-надалеч едно от друго. Ще търси уединени и необитаеми райони, в които да направи гнезда, внимателно ще ги скрие и ще ги разположи на най-недостъпни места.

Нали разбирате, то води битка не само за себе си, а за запазването на вида си. Навярно дори единствено за запазването на вида си.

Другите четирима в кабинета седяха в смаяно мълчание. Накрая президентът неспокойно се размърда.

– Значи искате да кажете, че няма шанс да го открием преди да е снесло яйцата си, така ли?

– Мисля, че няма никакъв шанс – потвърди Гейл. – Навярно вече е започнало да снася. И ще продължи. Предполагам, че би трябвало да ви дам някаква надежда, ако не заради друго поне за да облекча собствената си вина, вината на народа ми. Но няма да е честно да ви лъжа. Много съжалявам, сър.

– Ще рече – каза президентът, – че това ни насочва към планините. Но това предположение се основава единствено на факта, че наличието на планини на запад ми е известно.

– И то ще разбере – каза Гейл. – Извънземното познава географията на района също толкова добре, колкото и всички ние. За тези петстотин години тя не се е променила.

– В такъв случай – рече президентът, – ако приемем, че е тръгнало към планините, ние трябва не само да пресечем пътя му, но и да помислим за евакуирането на хората оттам.

– Имате предвид да използваме ядрено оръжие – каза Уилсън. – Да покрием района с бомби. Не можете да го направите, сър. Може би само като крайно средство, а навярно дори и тогава не. Тонажът ще трябва да е голям и радиацията...

– Правиш прибързани заключения, Стив. Съгласен съм с теб – само като крайно средство.

– Трябва да ви кажа още нещо – рече Гейл. – Недейте да подценявате врага. Нито интелигентността, нито, свирепостта му. Той е убиец. Каквито и сили да изпратите срещу него. При тези обстоятелства навярно ще се опита да избегне сблъсък и ще бяга, вместо да се бие, ще се опита да оцелее, за да запази вида си. Но ако го притиснете в ъгъла, няма да се даде лесно. Разбирате ли, те нямат нищо против да умрат. Не се страхуват от смъртта.

Президентът мрачно кимна.

– Това ми е ясно – каза той. – Но има още нещо. Казахте ни, че вашите хора ще ни дадат спецификации, за да построим времеви тунели.

– Вярно е – отвърна Гейл.

– Въпросът е следният – продължи президентът. Ако изобщо ще правим нещо, трябва да го направим бързо. Ако се забавим, може да се

стигне до опасна обществена и икономическа ситуация, да не споменавам за политическата. Сигурен съм, че го разбирате. И тази работа с чудовището ни дава още по-малко време, отколкото смятах, че имаме. Поради това ми се струва, че е важно да получим спецификациите и да разговаряме с вашите хора, които могат да ни ги обяснят, колкото е възможно по-скоро.

– Господин президент – обади се Ренолдс, – до изявлението ви остават по-малко от два часа.

– Разбира се – отвърна президентът. – Извинете, че трябваше да ви задържа. Стив, ти можеш да останеш още малко.

– Благодаря ви, сър – каза Хауард и последва Ренолдс към вратата.

– Докъде бяхме стигнали? – попита президентът. А, да. Казвах, че трябва да се захванем на работа с тунелите. Имам намерение да повикам някои от нашите физици и инженери, за да се консултират с вашите хора...

– Това означава ли, че ще ни помогнете, сър?

– Така ми се струва, господин Гейл, макар че в момента не съм в състояние да се ангажирам с положителен отговор. Но не виждам какъв друг избор имаме. Не можем да ви оставим тук. Това би унищожило икономиката ни. Очевидно първата крачка е да разговаряме с физиците ви и да разберем какво ще е нужно – какви материали, колко работна ръка и така нататък. Не можем да планираме нищо, докато не разберем това. Трябва също да изберем и съответните места.

– Ние сме решили всички тези въпроси – отвърна Гейл. – Нашите геолози проучиха, доколкото е възможно миоценския терен. Тунелът спокойно може да излезе над океански залив, по средата на езеро или във вулканичен район. Бяха определени места със стабилна земна повърхност. Не сме съвсем сигурни, разбира се, но нашите хора използват цялата налична информация и свършиха поне предварителната работа.

– В такъв случай няма защо да се тревожим за това – каза президентът. – Но все пак трябва да започнем с нещо.

– Хората, с които искате да разговаряте – рече Гейл, – бяха сред първите, излезли от тунела. Предполагам, че са там, където сте отвели пристигналите през тунела във Вирджиния.

– Форт Майър – отвърна президентът. – Или поне повечето от тях са там. Армията е опънала надуваеми палатки.

– Мога да ви дам имената им – каза Гейл, – но ще трябва да ида лично. Без мен те ще откажат да дойдат. Разбирате нашето положение,

сър. Не можем да рискуваме хората ни или тяхната информация да попаднат в други ръце, освен на правителството.

Президентът се намръщи.

– Не ми се иска да се лиша от присъствието ви, дори за кратко. Разбира се, вие можете да излезете оттук, когато пожелаете. В никакъв случай не ви задържае. Но може спешно да ни потрябват съветите ви. До този момент разполагаме със съвсем повърхностна информация. Вие ни разказахте много, разбира се, но може да се появи нещо...

– Разбирам – каза Гейл. – В такъв случай остава Алис. Те я познават и ако им занесе съобщение от мен, написано върху лист с емблемата на Белия дом...

– Чудесно – прекъсна го президентът, – стига да се съгласи. Ще я придружиш ли, Стив?

– Естествено, сър. Но колата ми не е тук. Джуди се прибра с нея.

– Можеш да вземеш някой от автомобилите на Белия дом. И шофьор. Навярно е най-добре с вас да е и човек от секретните служби. Може да изглежда глупаво, но пътят е дълъг.

Той вдигна ръка и избърса лицето си.

– Моля се на Господ, господин Гейл – каза президентът, – ние с вас, вашият и нашият народ да можем заедно да решим този проблем. И това е само началото. Ще стане още по-тежко. Ще ни оказват силен натиск. Мислите ли, че гърбът ви е достатъчно як и че кожата ви е достатъчно дебела?

– Струва ми се, че да – отвърна Гейл.

24.

Посетителят на министъра на правосъдието беше стар и ценен приятел. Двамата бяха съквартиранти в Харвард и през годините оттогава не преставаха да поддържат връзка. Райли Дъглас знаеше, че до голяма степен дължи назначението си в кабинета на добрите думи и навярно на политическия натиск, упражнен от Клинтън Чапман, човек, който оглавяваше един от най-престижните индустриални комплекси в страната и бе от основните спонсори на партията.

– Зная, че си много зает – каза Чапман, – и при тези обстоятелства няма да ти отнема много време.

– Чудесно е да видиш приятелско лице – отвърна Дъглас. – Направо ще ти кажа, че няма да се съглася с това. Не че няма смисъл, не е така. Но ние прибързваме. Президентът прие на доверие този разказ за пътуването във времето и доколкото виждам, в момента няма друго обяснение, затова ми се струва, че трябва да проучим повече въпроса, преди да се ангажираме с нещо.

– Виж сега – каза Чапман. – Съгласен съм с теб – не бих могъл да съм по-съгласен. Днес следобед повиках някои от моите физици. Нали знаеш, сред няколкото ни клона имаме уважавани учени. Е, както казах, повиках неколцина от тях и заедно поумувахме по тази работа с времевите тунели...

– И те са ти казали, че не е възможно.

– Не точно това – отвърна Чапман. – Всъщност тъкмо обратното. Не че някой от тях имаше представа как точно може да се постигне, но ми казаха – и това много ме изненада, – че въпросът за посоката, в която тече времето, и защо точно тече така е бил обект на проучване и научни спорове от много години. Приказваха за неща, които не разбрах, и използваша термини, които никога не съм чувал. Например за времеви стрелки и гранични условия – очевидно тези времеви стрелки могат да се разглеждат от различни страни – статистически, биологични, термодинамични и така нататък. Приказваха за принципа на забавянето на вълната и за причинността, спориха за уравненията на времево-симетричното поле и крайният извод очевидно е, че макар на основата на съвременните познания и проучвания всичко това да изглежда невероятно, всъщност не съществува твърдо и убедително доказателство, че не е възможно. Вратата остава открената. Ако някой я побутне, може и да

стане възможно.

– Искаш да кажеш, че след стотина години...

Чапман кимна.

– Предполагам, че е така. Опитах се да ми обяснят нещо, но не успях да го разбера. Нямам основните познания, за да го разбера. Тези учени имат свой собствен жаргон и за хора като теб и мен това направо е чужд език, за чието съществуване дори не сме подозирали.

– Значи може да е вярно – каза Дъглас. – От гледна точка на онова, което става, очевидно е вярно. Изглежда, няма друго обяснение, но според мен не трябва да правим нищо, докато не сме съвсем сигурни. И макар че не мога да се сетя за друго обяснение, ми е много трудно да повярвам в това.

– Какво точно има намерение да направи правителството? – попита Чапман. – Разбрах, че искат да построят нови тунели и да пратят хората от бъдещето още по-назад в миналото. Имат ли представа колко ще струва? Или колко време ще отнеме? Или...

– Няма никаква представа – отвърна Дъглас. – Абсолютно никаква. Но ако може да се направи нещо, ще трябва да го направим. Хората от бъдещето не могат да останат тук. Не е възможно. Някак си трябва да се избавим от тях.

– Струва ми се – каза Чапман, – че това ще струва много пари. И че съпротивата ще е огромна. Може да се наложи увеличаване на данъците, а хората няма да го допуснат.

– Замислил си нещо, Клинт.

– Да, прав си. Нещо като хазартна игра.

– Винаги си имал късмет в хазарта – каза Дъглас. Имаш лице на покерджия.

– Това ще струва много пари – рече Чапман.

– Пари на данъкоплатците – прибави Дъглас.

– Зная. Пари на данъкоплатците. И това навярно означава, че догодина ще загубим изборите. Знаеш, че винаги съм бил щедър в помощите си за предизборната кампания и рядко съм искал услуги. И сега не искам. Но при известни обстоятелства може да обмисля въпроса да помогна с нещо по-съществено. Не само на партията, но и на страната.

– Това ще е много щедро от твоя страна – каза Дъглас. Не съм сигурен, че обратът в разговора му е приятен.

– Ще трябва да направя някои изчисления, разбира се – продължи Чапман, – но ако цената не е по-висока от възможностите ми, може би ще се съглася да се заема с изграждането на тунелите. Естествено, ако

това изобщо е възможно.

– В замяна на какво?

– В замяна – отвърна Чапман – ще искам изключително право върху изграждането на тунели и тяхното обслужване.

– Не зная – намръщи се Дъглас. – Не съм сигурен дали такава сделка е законна. Въпросът има и международен аспект...

– Ако се заемеш с това – прекъсна го Чапман, – ти би могъл да откриеш начин. Сигурен съм, че би могъл. Ти си адски добър юрист, Райли.

– Трябва да съм пропуснал нещо. Не разбирам защо ти е това право. Каква полза ще има от тунелите?

– Когато всичко това свърши – отвърна Чапман, идеята за пътуването във времето ще привлече вниманието на хората. Съвсем нов начин на пътуване. Така ще могат да ходят на места, на които никога не са били.

– Но това е лудост!

– Не чак толкова, колкото си мислиш. Представи си какво би платил един ловец, за да иде на лов в праисторическите времена. Университетите ще искат да пратят палеонтолози в епохата на динозаврите, за да ги изучават и снимат. Специалистите по класическа история ще продадат душата си, за да се върнат в миналото и да разберат какво всъщност се е случило при Троя...

– А Църквата – доста рязко каза Дъглас – може би ще поиска билет за първия ред на Голгота.

– Да, навярно ще стане точно така – съгласи се Чапман, – и както намекваш, ще има деликатни моменти. Ще трябва да се установят правила и да се вземат предпазни мерки, за да не се променя ходът на историята, но...

– Няма да стане – хладно го прекъсна Дъглас. – Казаха ни, че пътуването във времето е еднопосочно – назад към миналото, Когато стигнеш там, не можеш да се върнеш. Не можеш да се движиш към бъдещето.

– Не съм сигурен – възрази Чапман. – Може да са ви казали така. В момента това може да е вярно. Но моите физици ме увериха, че щом изобщо си в състояние да пътуваш във времето, можеш да се движиш и в двете посоки. Бяха съвсем сигурни, че това може да се постигне. Казаха ми, че просто не е логично потокът да е еднопосочен. Щом можеш да се връщаш в миналото, със сигурност можеш да пътуваш и към бъдещето, защото това очевидно ще е предпочитаната посока.

– Клинт, не мога да се съглася с това.

– Но можеш да си помислиш. Можеш да следиш нещата в развитие. И да ме държиш в течение. Ако се получи, и за теб ще има нещо много изгодно.

25.

– Сега може би ще ми обясните какво е пикник рече Алис Гейл. – Днес следобед ми казахте, че сте щели да ходите на пикник.

Човекът от секретните служби се наведе напред.

– Стив ви е говорил за пикник, така ли? Никога не рискувайте да ходите с него...

– Но, господин Блак – прекъсна го тя, – та аз дори не зная какво означава това.

– Съвсем просто е – каза ѝ Уилсън. – Взимаш си храна и отиваш в парк или гора и я изяждаш там.

– Същото правехме и ние в нашето време – отвърна Алис Гейл. – Но не го наричахме пикник. Струва ми се, че изобщо не го наричахме никак. Никога не съм чувала някой да го нарича някак.

Автомобилът бавно пое по отбивката и се насочи към портала. Шофьорът седеше изправен. Колата спря и до предния ляв прозорец се приближи войник. На портала имаше военна охрана.

– Какво става? – попита Уилсън. – Не съм чувал за такова нещо.

Блак сви рамене.

– Някой се е престарал. Целият район е отцепен. Пълно е с военни. Из парка са пръснати минохвъргачки и кой знае още какво.

– Президентът, известен ли е за това?

– Не съм сигурен – призна Блак. – Възможно е никой да не се е сетил да му каже.

Войникът отстъпи назад, порталът се отвори и автомобилът бавно продължи към моста.

Уилсън погледна през прозореца и попита:

– Къде са хората? Неделя вечер по време на туристическия сезон, а наоколо няма жив човек.

– Нали слуша новините – отвърна Блак.

– Разбира се, че ги слушам.

– Всички са се изпокрили. Очакват да се появи чудовище и да им се нахвърли.

– Имаме толкова чудесни места за пикници – каза Алис Гейл. – Толкова много паркове, толкова много безлюдни земи. Повече открито пространство, отколкото при вас. Не е толкова оживено като тук, макар че някак си това ми харесва. Има толкова много хора, толкова много

неща за гледане.

– Значи ви е приятно – рече Уилсън.

– Да, разбира се, приятно ми е. Въпреки че това ме кара да се чувствам виновна. Двамата с баща ми би трябвало да сме при нашите хора. Но аз бях започнала да ви разказвам за нашето време. Животът беше прекрасен. Преди да се появят извънземните, разбира се. И дори отначало, когато още не бяха толкова много. Нали разбирате, те не ни нападаха непрекъснато, освен през последните няколко години. Макар да ми се струва, че никога не сме преставали да мислим за тях. Това беше постоянната тема за разговор. Всъщност никога не сме ги забравяли. Като че ли са били в мислите ми през целия ми живот. През последните години имаше моменти, в които съвсем ни бяха погълнали. Непрекъснато поглеждахме през рамо, за да видим дали не са зад гърба ни, никога не бяхме свободни от тях. Приказвахме за тях, изучавахме ги...

– Казвате, че сте ги изучавали – рече Уилсън. – Как точно ги изучавахте? Кой ги изучаваше?

– Ами биолози, разбира се – отвърна тя. – От време на време успявах да се сдобият с труп на извънземно. Също психолози и психиатри. Еволюционисти...

– Еволюционисти ли?

– Естествено, че еволюционисти. Защото тези извънземни бяха много странни в еволюционно отношение. Сякаш съзнателно контролираха еволюционните си процеси. Имаше моменти, в които човек беше склонен да допусне, че могат дори да ги управляват. Баща ми, струва ми се, донякъде ви го обясни. И по време на дългата си еволюционна история те очевидно не са се отказвали нито от една еволюционна придобивка. Не са допусkali компромиси, не са разменяли едно заради друго. Запазвали са всичко, което им трябва, и са прибавяли всичко друго, което са можели да развият. Това, разбира се, означава, че са адаптивни същества. Могат да се приспособяват към почти всякакви условия и обстоятелства. Реагират почти мигновено на стрес и кризисни ситуации...

– Говорите така – отбеляза Блэк, – сякаш вие – е, навярно не точно вие, но вашите хора, сте се възхищавали от тях.

Тя поклати глава.

– Ние ги мразехме и се страхувахме от тях. Това е очевидно, защото в крайна сметка избягахме. Но, да, предполагам, че е възможно да сме изпитвали нещо подобно на ужасено възхищение, макар че не сме го признавали. Струва ми се, че никой не го е изричал гласно.

– Приближаваме Линкълн – каза Уилсън. – Естествено, знаете кой е

Линкълн, нали?

– Да – отвърна Алис Гейл. – Баща ми е в спалнята на Линкълн.

Паметникът се извиси пред тях, слабо осветен на фона на черното нощно небе. Статуята седеше дълбоко в дъното, замислена на мраморния стол.

Автомобилът мина покрай нея и паметникът остана назад.

– Ако през следващите няколко дни намерим време – каза Уилсън, – ще дойдем да я видите. А може би вече сте я виждали. Но вие казахте, че Белият дом...

– Да, паметникът също – потвърди тя. – Останала е част от него, но е по-малко от половината. Камъните са изпопадали.

– За какво говорите? – попита Блак.

– Във времето, от което дойдоха хората от тунела обясни му Уилсън, – Вашингтон е бил разрушен. Белият дом се е превърнал в пушинак.

– Но това не е възможно. Не разбирам. Война ли?

– Не – отвърна Алис Гейл. – Трудно е да се обясни, даже да го знаеш, а аз почти не го разбирам – чела съм съвсем малко за това. Навярно най-доброто определение е икономически срив. Време на невероятна инфлация, достигнала смешни висоти, съпроводена от невероятен цинизъм, загуба на доверие в правителството, което допринесло за неговото проваляне, растящ недостиг на средства и разбирателство между богати и бедни. Всичко това постепенно растяло и накрая настъпил срив. Не само в тази страна, а във всички велики сили. Падали една след друга. Икономиката била съсипана, нямало правителство и тълпите излезли на улицата. Слепи тълпи, които рушели всичко без каквато и да било конкретна цел. Извинете ме, моля ви, сигурно разказвам много лошо.

– И всичко това ни предстои? – попита Блак.

– Вече не – отвърна Уилсън. – Поне не би трябвало. Сега се движим по друг път във времето.

– И ти не си по-добре от нея – каза Блак. – Нито един от двамата ви не говори нормално.

– Извинете ме, господин Блак – рече Алис.

– Не ми обръщайте внимание – каза той. – Аз не съм от особено интелигентните. Просто съм образовано ченге. Стив ще го потвърди.

26.

Преподобният доктор Ангъс Уиндзър беше добър човек, уважаван и прочут с благородните си дела. Той бе пастор на черква с богата и дълга история, но това не му пречеше да ходи там, където най-много се нуждаеха от него – естествено извън собствената си енория, защото в нея нямаше сериозни нужди. Виждаха го в гетата, забелязваха го сред млади демонстранти, паднали под градушката от полицейски палки. Когато чу за семейство, нуждаещо се от храна, той се появи на вратата с пълна торба и преди да си тръгне, успя да намери в джобовете си няколко долара, без които можеше да се справи. Бе редовен посетител на затвори и самотните старци, оставени да умрат в старчески домове, познаваха величествената му походка, прегърбените му рамене, дългата му бяла коса и търпеливото му лице. Фактът, че не беше чужд на публичността и че понякога дори като че ли сам я търсеше, се използваше срещу него от някои влиятелни членове на конгрегацията му, които смятаха, че тази особеност не му подобава, но той не обръщаше внимание на критиката. Според слуховете веднъж пасторът казал на свой стар, скъп приятел, че това е малка цена за привилегията да върши добрини – макар че не бе съвсем ясно дали е имал предвид публичността, или критиката.

Затова журналистите изобщо не се удивиха, когато късно следобед той се появи на мястото на затворилия се след излизането на чудовищата тунел.

Те се скупчиха около стареца.

– Какво правите тук, доктор Уиндзър? – попита един от репортерите.

– Дойдох – отвърна доктор Ангъс – да предложа на тези клетки души малката утеха, която съм способен да им дам. Имах проблеми с военните. Разбирам, че не пускат тук никого, но видях, че са пуснали вас.

– Неколцина от нас успяха да ги уговорят. Други паркираха на около километър и половина оттук и дойдоха пеш.

– Добрият Господ се застъпи за мен – каза доктор Ангъс – и те ме пуснаха да мина.

– Как така се е застъпил за вас?

– Смекчи сърцата им и те ме пуснаха. Но сега трябва да приказвам с онези бедни хорица.

И той посочи групичките бегълци, пръснати из дворовете и по улицата.

Убитото чудовище лежеше по гръб. Ноктестите му крака стърчаха във въздуха, пипалата му бяха отпуснати по земята като змии. Повечето човешки трупове при изхода на тунела бяха отнесени. Няколко продължаваха да лежат тук-там, тъмни фигури върху тревата, покрити с одеяла. Оръдието беше оставено така, както се бе прекатурило.

– Военните ще пратят хора да отнесат чудовището поясни един от журналистите. – Искат подробно да го проучат.

Поставените по дърветата прожектори хвърляха призрачна светлина над мястото, където се беше намирал изходът на тунела. Някъде в мрака кашляше и бръмчеше генератор. Пристигаха камиони, натоварваха бегълци и заминаваха. От време на време високоговорителят продължаваше да реве заповедите си.

С инстинкта на дългия си опит доктор Уиндзър безпогрешно се насочи към най-голямата група бегълци, скупчени под люлеещата се улична лампа на близката пресечка. Повечето от тях стояха на улицата, но други седяха на тротоара, а няколко малки групички се бяха пръснали по моравите.

Пасторът се приближи до няколко жени – винаги избираше жени, защото бяха по-възприемчиви към неговия клон от християнството, отколкото мъжете.

– Дойдох – каза той, като правеше съзнателно усилие думите му да не звучат надуте, – да ви предложи Божията утеха. В такива моменти винаги трябва да се обръщаме към Господ.

Жените удивено го погледнаха. Няколко от тях инстинктивно отстъпиха назад.

– Аз съм отец Уиндзър – продължи той – и идвам от Вашингтон. Отивам там, където съм призван. Отивам при нуждаещите се. Чудя се дали бихте се помолили заедно с мен.

От групата се отдели висока, стройна възрастна жена.

– Вървете си, моля ви – каза тя.

Загубил самообладание доктор Уиндзър вдигна ръце и каза:

– Не разбирам. Искях само...

– Знаем какво искате – отвърна жената. – И ви благодарим. Знаем, че от ваша страна това е проява на любезност.

– Не е възможно да говорите сериозно – съвсем объркан каза доктор Уиндзър. – Не трябва да лишавате всички от...

Някакъв мъж разбута тълпата и хвана пастора под ръка.

– Приятелю – рече той, – хайде успокойте се.

– Но тази жена...

– Зная. Чух какво й казахте. Това не е само нейно решение. Тя говори от името на всички ни.

– Не разбирам.

– Няма нужда да разбирате. А сега ви моля да си вървите.

– Вие ме отхвърляте?

– Не вас. Не лично. Отхвърляме принципа, който представлявате.

– Отхвърляте християнството?

– Не само християнството. По време на логическата революция преди век ние отхвърлихме всички религии. Нашето неверие е също толкова твърдо, колкото вашата вяра. Ние не ви налагаме нашите принципи. Бъдете любезен и не ни налагайте вашите.

– Това е невероятно – възкликна отец Уиндзър. – Не мога да повярвам на ушите си! И няма да повярвам. Сигурно има някаква грешка. Исках само да се помолим заедно.

– Ние вече не се молим.

Доктор Уиндзър се обърна и с препъване се насочи към очакващите го репортери. Объркано поклати глава. Не можеше да повярва. Това не можеше да е истина. Това беше невъобразимо. Това бе богохулствено.

След всички години на човешко страдание, след всички търсения на истината, след всички светци и мъченици не можеше да се е стигнало до това!

27.

Комендантът на Форт Майър генерал Даниъл Фут ги очакваше в кабинета си заедно с още трима мъже.

– Не трябваше да идвате сами – рече той на Уилсън. – Казах го на президента, но той не ме послуша. Предложих да пратя ескорт, но той ми забрани. Отговори, че не искал автомобилът да привлича внимание.

– По пътя почти нямаше движение – отвърна Уилсън.

– Времената са неспокойни – поклати глава комендантът.

– Генерал Фут, запознайте се с госпожица Алис Гейл. Баща ѝ е човекът, който се свърза с нас.

– Радвам се да се запознаем, госпожице Гейл – отвърна генералът. – Тези трима господа ми разказаха за баща ви. Радвам се, че сте дошли с тях, господин Блак.

– Благодаря ви, сър – каза Блак.

– За мен е удоволствие да ви представя представителите на собствения ми народ – рече Алис. – Доктор Хардуик, Никълъс Хардуик, това са господин Уилсън и господин Блак. Доктор Хардуик е нещо като Алберт Айнщайн на нашето време, господа.

Едрийт, тромав, напомнящ на мечок мъж ѝ се усмихна и каза:

– Не трябва излишно да ме хвалиш, скъпа. Ще очакват прекалено много от мен. Господа, много ми е приятно да се запозная с вас. Всичко това трябва да ви е до известна степен неприятно. Радвам се, че реагирате толкова бързо и положително. Вашият президент трябва да е изключително необикновен човек.

– И ние смятаме така – отвърна Уилсън.

– Това е доктор Уилям Къмингс – продължи Алис. Доктор Хардуик е наш съгражданин, но доктор Къмингс идва от района на Денвър. Баща ми и другите сметнаха, че ще е най-добре да е тук с доктор Хардуик, когато се срещнете с нашите учени.

Къмингс бе дребен плешив мъж с набръчкано лице. Приличаше на джудже.

– Радвам се, че съм тук – рече той. – Всички ние се радваме, че сме тук. Трябва да изразя дълбокото ни съжаление за онова, което се случи при тунела.

– И накрая – каза Алис, – доктор Абнър Озбърн. Наш дългогодишен семеен приятел.

Озбърн прегърна момичето през рамо.

– Другите господа са физици – рече той, – но аз съм по-низше същество. Аз съм геолог. Кажете ми, скъпа, как е баща ти? Потърсих го след като излязохме, но не успях да го открия.

Комендантът дръпна Уилсън за ръкава и двамата се отделиха настрани от другите.

– Кажете ми – попита генерал Фут, – какво знаете за чудовището?

– Не сме научили нищо повече. Предполагаме, че се е насочило към планините.

Фут кимна.

– Мисля, че сте прави. Ние получихме няколко съобщения. Всъщност по-скоро слухове. Всички идват от запад. От Харпърс Фери, Страсбург, Лъри. Трябва да грешат. Нищо не е в състояние да се придвижва толкова бързо. Абсолютно сигурни ли сте, че е било само едно?

– Би трябвало вие да знаете – лаконично отвърна Уилсън. – Вашите хора са били там. Според нашата информация едното било убито. Другото избягало.

– Да, да, зная – каза генералът. – Скоро ще докарат убитото чудовище тук.

„Фут е разтревожен“ – помисли си пресекретарят. Нервничеше. Дали знаеше нещо, което не бе известно на Белия дом?

– Искате да ми кажете нещо ли, господин генерал?

– Не. Абсолютно нищо – отвърна той.

Кучият му син. Опитваше се да скрие нещо от Белия дом. Нещо, за което по-късно можеше да приказва в офицерския клуб.

– Струва ми се – рече Уилсън, – че е най-добре да тръгваме.

Излязоха и се качиха в автомобила. Блек седна до шофьора, Уилсън и Озбърн заеха съгъваемите междинни седалки.

– Може да ви се струва странно – каза Озбърн – че в групата има геолог.

– Така е – призна Уилсън. – Не че не сте добре дошли.

– Смятахме, че може да имате въпроси за миоцена – поясни ученият.

– Искате да кажете за нашето отиване там. Заедно с вас.

– Това е един от начините, по които може да се реши проблемът.

– Значи сте съвсем сигурни, че няколко от чудовищата ще успеят да минат през тунелите, така ли? Че ще дойдат достатъчно от тях, за да ни принудят да се върнем в миналото?

– Определено не – отвърна геологът. – Надявахме се нито едно да

не стигне дотук. Взехме предпазни мерки. Не мога да си представя какво може да се е случило. Не съм склонен да смятам, че това чудовище...

– Но не сте сигурни.

– Прав сте. Те са чудовишно хитри твари. Притежават изключителни способности. Биолозите ни могат да ви кажат повече.

– Тогава защо смятате, че трябва да се върнем в миоцена?

– Наближавате опасна точка – рече Озбърн. – Нашите историци могат да ви го обяснят по-добре от мен, но всички признаци са налице. О, зная, че вече вървите по друг път във времето. Но мисля, че е възможно промяната да е настъпила прекалено късно.

– Имате предвид обществено-икономическия срив? Алис ни каза, че във вашето време Вашингтон не съществува. Предполагам, че същото се отнася за Ню Йорк, Чикаго и всички останали...

– Вие сте свръхобременени – каза Озбърн. – Загубили сте равновесие. Според мен вече е прекалено късно. Икономиката ви е излязла от контрол и обществените противоречия от ден на ден стават все по-дълбоки...

– И връщането в миоцена ще сложи край на всичко това, така ли?

– Това ще е ново начало.

– Не съм толкова сигурен – рече Уилсън.

– Време е за речта на президента. – обади се Блук от предната седалка. – Да включи ли радиото?

И без да изчака да получи отговор, го включи.

Говореше президентът.

– ... малко мога да ви кажа. Затова няма да ви задържа дълго. Все още продължаваме да анализираме фактите и ще ви направя лоша услуга, ако ви кажа нещо друго освен тях. Мога да ви уверя, че вашето правителство ще бъде откровено с вас. Щом разберем нещо определено, ще го научите и вие. Ето какво ни е известно. След петстотин години, в бъдещето, нашите потомци били нападнати от извънземна раса. Отблъсквали ги в продължение на повече от двайсет години, но станало очевидно, че няма да издържат. Трябвало да отстъпят, но мястото за отстъпление било само едно. За щастие те успели да разработят пътуване във времето и затова можели да избягат в миналото. Това и направили, като дошли при нас. Няма намерение да останат тук – веднага щом е възможно, ще продължат още по-назад във времето. Но за тази цел се нуждаят от нашата помощ. Не само за построяването на времевите тунели, но и за осигуряване на основните неща, които да им позволят да започнат наново. Поради икономически причини, които всички разбират, ние,

заедно с останалата част от света, не можем да им откажем тази помощ. Не че и иначе бихме им отказали. Те са деца на нашите деца. Те са наша плът и кръв и ние не можем да не им помогнем. В момента обсъждаме как точно ще стане това. Проблемите трябва и ще бъдат решени. Не можем да си позволим да се бавим и усилията ни трябва да бъдат чисто-сърдечни. Това ще изисква саможертва от страна на всички ви. Има много подробности, които ще научите, ще изникнат много въпроси. По-късно ще бъде отговорено на всички тях. Тази вечер не е моментът да го правя. В края на краищата всичко това започна едва преди няколко часа. Денят беше изключително тежък.

Гласът му бе уверен, кънтящ, не се долавяше нито нотка отчаяние – а, помисли си Уилсън, президентът трябваше да изпитва отчаяние. Но той беше все същият стар и опитен политик. Знаеше как да се представи, как да успокои нацията. Приведен напред на седалката, пресекретарят внезапно усети прилив на гордост от него.

– Всички вие вече знаете – продължаваше президентът, – че през тунела във Вирджиния излязоха две от извънземните. Едното беше убито, другото избяга. Трябва да съм откровен с вас и да ви кажа, че не ни е известно къде е. Правим всички усилия да го открием и унищожим и макар че може да ни отнеме известно време, в крайна сметка ще го направим. Най-настоятелно ви моля да не обръщате прекалено голямо внимание на факта, че на земята има извънземно. Това е само един от многото проблеми, пред които сме изправени, при това не най-важният. С ваша помощ, на която съм сигурен, че можем да разчитаме, ние ще решим всичките.

Той направи пауза и Уилсън за миг се зачуди дали това е всичко, макар да знаеше, че не е, защото президентът не бе пожелал на публиката лека нощ.

– Трябва да ви кажа нещо неприятно и съм сигурен, че след като го обмислите, ще разберете, че е трябвало да се направи, че е най-малкото, което можех да направя аз. Ще разберете, струва ми се, че е необходимо за доброто на всички ни. Само преди няколко минути подписах заповед за обявяване на извънредно положение. Тази заповед постановява временно затваряне на банките и преустановяване на търговията. Това означава, че нито една банка или друга финансова институция няма право да извършва какъвто и да било бизнес. Преустановява се търговията с акции и стоки. Замразяват се всички цени, заплати и надници. Това, разбира се, не може да продължи дълго. Поради тази причина заповедта ще бъде отменена веднага щом конгресът и другите държавни институции

въведат правила, налагащи необходимите ограничения в новата ситуация. Надявам се, че ще се отнесете с разбиране. Повярвайте ми, предприех тази мярка с изключително нежелание.

Уилсън бавно въздъхна и едва тогава видя, че другите го гледат.

Щеше да му е адски трудно, знаеше го. Журналистите от цялата страна и от Белия дом щяха да се нахвърлят върху него. „За Бога, Стив, можеше да ни загатнеш за това. Можеше да ни го кажеш.“ И нямаше да му повярват, че самият той не е имал никаква представа.

Тази стъпка беше толкова логична, че би трябвало да се досетят. Би трябвало да я предвиди и самият той. Но не я бе предвидил. Уилсън се зачуди дали президентът я е обсъдил с някого. Съмняваше се. Нямаше много време и имаше да се обсъждат толкова много други неща.

Президентът пожела на слушателите си лека нощ.

– Лека нощ, господин президент – каза Уилсън и се зачуди защо другите го гледат толкова странно.

28.

Кабинетът му беше тъмен. Само тракащите телетипи до стената хвърляха бледа светлина. Уилсън седна зад бюрото си. Наведе се да включи настолната лампа, после отдръпна ръка. Нямаше нужда от светлина, а и мракът му действаше успокояващо. За първи път от следобедна нямаше работа, но нещо постоянно го човъркаше и му казваше, че трябва да е на крак и да действа.

Президентът, помисли си пресекретарят, отдавна трябваше да е в леглото. Наближаваше полунощ – обичайното му време за лягане отдавна бе минало, а той беше пропуснал и следобедния си сън. Самюъл Хендерсън бе стар, прекалено стар за такива неща. Когато учените от бъдещето бяха въведени в кабинета му и ги представиха на хората от Националната академия, той изглеждаше измъчен и уморен.

– Слуша ли речта ми, Стив? – бе попитал президентът, когато двамата останаха сами.

– В колата.

– Какво мислиш? Хората ще ме подкрепят ли?

– Отначало не. Не с готовност. Но когато обмислят всичко, смятам, че ще ви подкрепят. Уолстрийт ще вдигне голяма врява.

– Уолстрийт – отвърна президентът – е нещо, за което в момента не мога да си позволя да отделям време.

– Трябва да си легнете, господин президент. Денят беше много тежък.

– Веднага – каза президентът. – Но първо трябва да разговарям с министъра на финансите. Сандбърг също помоли да намине за малко.

„Веднага“, беше казал той, но най-вероятно щяха да минат часове преди да си легне.

Някъде, в някоя тайна стая разговаряха учените. Из цялата страна, всъщност по целия свят хората от бъдещето продължаваха да излизат от тунелите си. В планините на запад се криеше чудовище.

И все пак беше невероятно. Бе се случило прекалено бързо. Човек нямаше време да върви в крак със събитията. Само след няколко часа щеше да започне нов ден и в много отношения той щеше да е коренно различен от предишните от който и да е ден в човешката история, ден, изпълнен с проблеми и дилеми, с каквито не се беше сблъсквало нито едно човешко същество.

През пролуките под вратите, водещи към залата за пресконференции, се процеждаше светлина. Там бяха останали неколцина журналисти, макар че не работеха. Не се чуваше тракане на пишещи машини. Уилсън си спомни, че изобщо не бе успял да изяде сандвичите си. Беше си сложил два в чиния и тъкмо отхапваше от единия, когато в залата бе влетял Брад Ренолдс. Като се сети за това, осъзна, че е гладен. Може би бяха останали някакви сандвичи, макар че сигурно вече бяха изсъхнали. А и поради някаква причина му се искаше да остане тук на тъмно и да не му се налага да разговаря с никого.

Но навярно все пак трябваше да види какво се е получило по телетипите. Той поседя още малко, после неохотно се изправи и отиде до стената. „Първо АП – каза си прессекретарят. – Добрата стара солидна АП. Никога сензационна, винаги изключително солидна.“

От апарата бяха излезли цели метри хартия.

Тъкмо започваше нов материал...

ВАШИНГТОН (АП) – Тази нощ в планините на запад отгук започна издирване на чудовището, излязло преди няколко часа от времевия тунел във Вирджиния. Получени са многобройни съобщения, че са го видели, но нито едно от тях не може да се потвърди. Има основания да смятаме, че повечето са плод на богато и обременено въображение. В района са пратени войскови части, контингенти от полицейски и шерифски управления, но през нощта едва ли може да се направи нещо...

Уилсън издърпа хартията, остави я да падне пред краката му и бързо продължи нататък.

ЛОНДОН, АНГЛИЯ (АП) – На разсъмване тази сутрин министрите продължаваха да заседават в резиденцията на министър-председателя. Цяла нощ тук постоянно идваха хора...

НЮ ДЕЛХИ, ИНДИЯ (АП) – През последните десет часа от тунелите от бъдещето продължаваха да се изсипват хора и жито. Проблеми има и с хората, и с житото...

НЮ ЙОРК (АП) – През нощта се получиха много сведения, че утрото може да донесе взрив от протести и бунтове, не само в Харлем, но и в много други квартали на града, обитавани от малцинства. Страхът, че постоянното прииждане на бегълци от бъдещето може да предизвика недостиг на храна и други социални проблеми, вероятно ще доведе до масови демонстрации.

Мобилизирани са всички полицейски части и персоналът е готов за денонощна работа...

ВАШИНГТОН (АП) – Обявеното от президента прекратяване на бизнеса и замразяване на заплатите и цените беше и атакувано, и одобрявано.

Москва, Мадрид, Сингапур, Бризбейн, Богота, Кайро, Киев... и после:

НАШВИЛ, ТЕНЕСИ (АП) – Днес Джейк Билингс, известен евангелист, призова към кръстоносен поход за „връщане на хората от бъдещето към Христа“.

Той отправи този призив, след като научи, че група бегълци, пристигнали през вече затворения се тунел край Фолс Чърч, Вирджиния, са отказали утехата на д-р Ангъс Уиндзър, прочут духовен водач от Вашингтон, като посочили, че са обърнали гръб не само на християнството, но и на всички останали религии.

„Те са дошли при нас за помощ – каза Билингс, но се нуждаят от друга помощ, а не от онази, която търсят. Вместо да им помагаме да се върнат в миналото, както искат те, ние трябва да ги върнем в братството Христово. Те бягат от бъдещето, за да спасят живота си, но вече са загубили нещо много по-ценно. Нямам представа как се е случило така, че са отхвърлили Христа, но зная, че наш дълг е да им посочим пътя на набожността и праведността. Призовавам всички християни да се присъединят към молитвите ми за тях.“

Уилсън пусна дългото руло хартия на земята и се върна на бюрото си. Включи лампата, вдигна телефонната слушалка и се свърза с централата.

– Джейн, ти ли си? Тук е Стив Уилсън. Би ли поръчала разговор с Джейк Билингс в Нашвил? Да, Джейн, зная кое време е. Зная, че навярно спи – просто ще трябва да го събудим. Не, не зная номера му. Благодаря ти, Джейн. Много благодаря.

Уилсън се отпусна в стола си и изръмжа. Когато рано следобед бяха разговаряли с президента, стана дума за Джейк Билингс и той обеща да му телефонира, но после съвсем забрави за това. Но кой би си помислил, че може да се случи такова нещо, по дяволите?

Уиндзър! Само това им трябваше – някой стар натрапник като Уиндзър да започне да си пъха носа където не му е работа. И когато го отблъснат, да иде да се жалва на журналистите.

„Господи, само това ни липсваше – помисли си Уилсън, – хора като Уиндзър и Билингс да объркат всичко, да започнат да си кършат ръцете в благочестив ужас и да вият за кръстоносен поход.“ Кръстоносният поход, мрачно си каза той, беше последното нещо, което им трябваше. Имаха си достатъчно неприятности и без шайка яростни проповедници, които само допълваха общия хаос.

Телефонът иззвъня и той вдигна слушалката.

– Отец Билингс, сър – каза Джейн.

– Ало – рече Уилсън. – С отец Билингс ли разговарям?

– Да. Бог да ви благослови – отвърна му дълбок, тържествен глас. –

С какво мога да ви помогна?

– Джейк, обажда се Стив Уилсън.

– Уилсън ли? А, да, пресекретарят. Трябваше да се сетя, че си ти.

Не ми обясниха кой се обажда. Само казаха, че е от Белия дом.

„Копеле – помисли си Уилсън. – Разочарован е. Решил е, че го търси президентът.“

– Мина много време, Джейк – каза той.

– Да – отвърна Билингс. – Колко стана? Десет години?

– По-скоро петнайсет – рече Уилсън.

– Сигурно си прав – съгласи се пасторът. – Годините често...

– Обаждам ти се – прекъсна го Уилсън – за този твой кръстоносен поход, за който призоваваш.

– Кръстоносен поход ли? А, искаш да кажеш за връщането на хората от бъдещето в правия път. Толкова се радвам, че се обаждаш. Трябва ни колкото се може повече помощ. Смятам, че връщането им при нас е щастлива случайност каквато и да е истинската причина. Тръпки ме побиват като си помисля, че само след петстотин години човешката раса е забравила вратата ни. Толкова се радвам, че си с нас. Не мога да изразя колко се радвам, че си...

– Не съм с вас, Джейк.

– Не си ли? Какво искаш да кажеш с това, че не си с нас?

– Не съм с вас, Джейк – точно това искам да кажа. Обаждам ти се да прекратиш този тъп кръстоносен поход.

– Но аз не мога...

– О, можеш. Имаме си достатъчно неприятности и без някакъв глупав кръстоносен поход. Ако продължиш с това, ще направиш на страната лоша услуга. Имаме прекалено много проблеми и не се нуждаем от повече. Това не ти е просто възможност Джейк Билингс да покаже набожността си. Въпросът е на живот и смърт, при това не само за

бегълците, а и за всеки един от нас.

– Струва ми се, че се държиш излишно грубо, Стив.

– Ако е така – отвърна Уилсън, – това е, защото действията ти ме безпокоят. Въпросът е важен, Джейк. Имаме работа – да пратим бегълците там, където искат да идат, преди да разстроят икономиката ни. И това ще предизвика огромна съпротива. От страна на промишлеността, профсъюзите, социалните служби, политиките, които ще се възползват от шанса за евтини нападки срещу нас. При това положение не можем да си позволим и ти да се присъединиш към тях. Каква полза ще имаш? Това не ти е настоящето, не са днешните хора. Това е бъдещето, част от бъдещето, до която иначе не би имал достъп.

Бегълците са тук наистина, но вятърните мелници, срещу които се нахвърляш, ще бъдат построени дълго след твоята и моята смърт.

– Неведоми са пътищата Господни... – започна Билингс.

– Виж – прекъсна го Уилсън, – слез от амвона си. Можеш да впечатлиш някой друг, но не и мен, Джейк. Никога не си можел.

– От името на президента ли говориш, Стив?

– Ако питаш дали той ме е помолил да ти се обадя, отговорът е не. Навярно още не знае какво правиш. Но когато научи, ужасно ще се ядоса. Днес двамата с него разговаряхме за теб. Страхувахме се, че можеш да се намесиш по някакъв начин. Разбира се, не бяхме в състояние да предвидим какво ще се случи. Но ти все пак се намеси. Трябваше да ти телефонирам и да те предупредя. Но имаше толкова много други неща, че няха никакво време да го направя.

– Позицията ти ми е ясна – сериозно каза Билингс. Мисля, че дори я разбирам. Но ние с теб гледаме на нещата от различни страни. За мен мисълта, че хората са станали безбожници, е лично страдание. Това е противно на всичко, на което са ме учили, на целия ми живот, на всичко, в което съм вярвал.

– Бъди спокоен – отвърна Уилсън. – Това няма да стигне по-далеч. Там в бъдещето, след петстотин години, човешката раса намира своя край.

– Но те ще се върнат назад във времето...

– Надяваме се – горчиво каза Уилсън. – Наистина ще се върнат, ако не им попречат хора като теб.

– Ако се върнат – възрази Билингс, – те ще започнат наново. Ние ще им дадем каквото им трябва, за да започнат. На нова територия и в ново време, в което ще създадат безбожна култура. Възможно е по-късно да излязат в космоса, да пътуват до други звезди, и тогава ще бъдат

безбожници. Не можем да го допуснем, Стив.

– Навярно ти не можеш. Но аз мога. Това не ме безпокои. Има адски много други хора, които също не биха се безпокоили. Ако не виждаш началото, корените на отхвърлянето на религията в настоящето, значи си сляп. Може би всъщност тъкмо това те измъчва. Питаш се дали можеш да направиш нещо, за да го предотвратиш.

– Възможно е – призна Билингс. – Не съм имал време да обмисля нещата. Но даже да е така, няма никакво значение. Пак бих направил абсолютно същото.

– Искаш да кажеш, че възнамеряваш да продължиш, така ли? Макар да знаеш какво означава това за всички нас. Да поведеш хората, да развееш байрака...

– Трябва да го направя, Стив. Съвестта ми...

– Защо не си помислиш по въпроса? Мога да те потърся по-късно.

Защото повече нямаше смисъл да спори. Нямаше защо да се мъчи да увещава този благочестив безумец. Познаваха се още от студентските години. И още от самото начало трябваше да знае, че е безполезно да се опитва да го накара да погледне нещата под друг ъгъл.

– Да, позвъни ми пак – отвърна Билингс, – щом искаш. Но аз няма да променя позицията си. Зная какво трябва да направя. Не можеш да ме убедиш в нещо друго.

– Лека нощ, Джейк. Извинявай, че те събудих.

– Не си ме събудил. Тази нощ няма да спя. Радвам се, че те чух, Стив.

Уилсън затвори и се отпусна на стола си. Може би, ако беше подходил по друг начин, ако не се бе държал толкова грубо, щеше да постигне нещо. Макар че се съмняваше. Беше невъзможно да убедиш този човек. Навярно, ако му бе позвънил следобед след първия си разговор с президента, би могъл поне да го помоли да действа по-умерено, но се съмняваше, че и от това би имало някаква полза. Беше безнадеждно още от самото начало. Самият Билингс бе безнадежден.

Погледна си часовника. Наближаваше два. Уилсън вдигна слушалката и набра номера на Джуди. Тя му отговори със сънен глас.

– Събудих ли те?

– Не. Чаках те. Стив, ужасно е късно. Какво става?

– Трябваше да ида в Майър, за да взема неколцина от бегълците. Учени. Сега са тук, разговарят с хората от Академията. Няма да успее, Джуди.

– Да дойдеш при мен ли?

- Трябва да остана тук. Случват се прекалено много неща.
  - До сутринта ще си умрял за сън.
  - Ще се опъна на кушетката в залата за пресконференции и ще си почина малко.
  - Мога да дойда да дежуря, докато си почиваш.
  - Няма нужда. Ако потрябвам, някой ще дойде да ме повика. Лягай си. Ако искаш, утре можеш да позакъснееш. Аз ще се оправя.
  - Стив?
  - Да?
  - Нещата не отиват на добре, нали?
  - Прекалено рано е да се каже.
  - Гледах президента по телевизията. Ще стане ужасна каша. Никога не сме си имали работа с такова нещо.
  - Права си, никога.
  - Страх ме е, Стив.
  - И мен – каза Уилсън. – На сутринта ще е по-различно. Ще се чувстваме по друг начин.
  - Имам ужасно предчувствие – рече Джуди. – Сякаш земята се изпълзва изпод краката ми. Мислих си за майка ми и сестра ми в Охайо. Не съм виждала мама от много, много време.
  - Обади й се. Поговори с нея. Ще се почувстваш по-добре.
  - Опитах се. Много пъти. Но линиите са постоянно заети. Всички звънят. Като на празник. Страната е в паника.
  - Току-що водих междуградски разговор.
  - Естествено. Ти си в Белия дом. Освободили са линията заради теб.
  - Можеш да й се обадиш утре. Дотогава положението ще се успокои.
  - Стив, сигурен ли си, че не можеш да дойдеш? Имам нужда от теб.
  - Извинявай, Джуди. Искрено съжалявам. Имам ужасното чувство, че трябва да остана тук. Не зная защо, но трябва.
  - Тогава до утре.
  - Опитай се да поспиш.
  - И ти. Опитай се да се успокоиш и поспи малко. Трябва. Утре ще е още по-зле.
- Пожелала си лека нощ и Уилсън затвори. Зачуди се защо остава тук. В момента нямаше действителна нужда от него. Макар че никой не знаеше. Всеки момент можеше да настане истински ад.
- Трябваше да се опита да поспи, но сънят някак си не идваше. Беше

прекалено напрегнат. Щеше да му се спи по-късно, когато нямаше да има възможност. По-късно, само след няколко часа, щеше да е затрупан с работа. Но в момента нервите му бяха прекалено опънати и умът му прекалено претоварен, за да е в състояние да заспи.

Излезе и тръгна по предната морава. Бе мека нощ, без жегата и хаоса на идващия ден. Градът се беше смълчал. В далечината бръмчеше автомобилен двигател, но по булеварда нямаше коли. Небето бе ясно и обсипано с милиони звезди. Високо над него премина мигаща червена светлинка и се разнесе приглушеното буботене на самолет.

Край група дървета се размърда тъмна фигура.

– Какво има, сър? – попита мъжки глас.

– Нищо – отвърна Уилсън. – Просто излязох да подишам чист въздух.

Видя, че тъмната фигура е на войник с повесена на гърдите пушка.

– Недейте да обикаляте наоколо – каза войникът. – Някое от момчетата може да си изпусне нервите.

– Няма – рече Уилсън. – Връщам се.

Постоя заслушан в тишината на града, изпълнен с усещането за мекотата на нощта. Не беше същото, каза си Уилсън, имаше нещо различно. Въпреки тишината и спокойствието, сякаш към него се протягаше някаква напрегнатост.

29.

Някакъв шум стресна Елмър Елис от дълбок сън и го накара да седне в леглото объркан, за миг загубил ориентация. Часовникът на нощното шкафче тиктакаше високо. До него жена му Мери се надигна на лакти и сънено попита:

– Какво има, Елмър?

– Нещо при пилетата – отвърна той, защото причината за събуждането му вече започваше да достига до съзнанието му.

Шумът отново се разнесе – уплашено крякане на пилета. Той отметна завивките и краката му се удариха в студения под толкова силно, че го заболяха.

Опипом намери панталоните си, обу ги и си нахлузи обувките, без да си прави труда да ги завързва. Крякането продължаваше.

– Къде е Тайг? – попита Мери.

– Проклето куче! – изръмжа той. – Отишло е да гони някой опосум.

Елмър излезе от спалнята, отиде в кухнята и свали пушката от стената. Извади шепя патрони от ловджийската чанта, която висеше отдолу, пхна ги в джоба си, после извади още два и ги зареди.

Към него затрополяха боси крака.

– На ти фенерчето, Елмър. Иначе няма да видиш нищо.

Той го взе.

Навън беше пълен мрак и той включи фенерчето, за да освети пътя си по стъпалата на верандата. Крякането в курника продължаваше. От Тайг нямаше и следа.

Макар че бе странно. В пристъп на ярост беше казал, че кучето гони опосуми, но това не можеше да е вярно. Тайг никога не ходеше сам на лов. Бе прекалено стар, ставите му бяха прекалено сковани и обичаше да лежи под верандата.

– Тайг – тихо го повика той.

Кучето изскимтя изпод верандата.

– Какво ти става, по дяволите? – попита Елмър. Какво има там?

И изведнъж се уплаши – повече, отколкото когато и да било през живота си. Повече, отколкото когато се беше натъкнал на онази засада във Виетнам. Но страхът му бе различен – като студена ръка, която го стискаше и която никога нямаше да го пусне.

Кучето отново изскимтя.

– Хайде де – рече Елмър. – Бягай и ги хвани.

Тайг не излезе.

– Добре тогава – каза той. – Стой си там.

Като осветяваше пътя си с фенерчето, Елмър мина през двора и стигна до вратата на курника.

Уплашеното крякане бе станало още по-силно, безумно и отчаяно.

Много отдавна трябваше да поправи курника и да запуши дупките. Понеже в това си състояние той не бе никаква пречка за лисиците. Макар да беше странно. Ако бе лисица, вече нямаше да е там. Щеше да избяга още при първия проблясък на фенерчето, при първия звук на човешки глас. Може би беше невестулка или норка. Даже миеша мечка.

Спря пред вратата. Нямаше желание да влезе, но вече не можеше да се върне. Ако го направеше, никога нямаше да се примири. Защо ли се страхуваше толкова? Сигурно заради Тайг. Кучето беше толкова уплашено, че не искаше да излезе изпод верандата и част от страха му се бе предал и на него.

– Проклето куче – каза той.

Елмър протегна ръка и дръпна резето, после рязко отвори вратата. Стисна пушката с дясната си ръка и с лявата освети вътрешността с фенерчето.

Първото нещо, което видя в кръга светлина, бе перушина – носеща се във въздуха перушина. После тичащи, пляскащи с криле пилета и сред пилетата...

Елмър Елис изпусна фенерчето, изкрещя, вдигна пушката до рамото си и стреля в курника, първо с дясната цев, после с лявата, толкова бързо, че изстрелите прозвучаха като един.

После те се хвърлиха през отворената врата към него, сякаш стотици, едва различими на бледата светлина на фенерчето, което лежеше на земята – ужасни малки чудовища, каквито човек можеше да види само в кошмарите си. Почти без да съзнава какво прави, той обърна пушката, стисна дулото с две ръце и започна да я размахва като тояга.

Челюсти ухапаха глезена му и в гърдите го блъсна тежко тяло. Нокти разкъсаха десния му крак от хълбока до коляното. Елмър усети, че пада, и разбра, че когато падне, те ще го довършат.

Отпусна се на колене и едно от чудовищата впи зъби в ръката му. Той се опита да се освободи от него и в този момент друго раздра с нокти гърба му. Елмър падна настрани, присви глава и я закри със свободната си ръка, като вдигна колене, за да предпази корема си.

И това беше всичко. Престанаха да го хапят и дерат. Той вдигна

глава и ги видя бягащи в мрака сенки. Една от тях за миг попадна под лъча на фенерчето и Елмър за първи път видя точно какви същества са били в курника. И гледката го накара да изкрещи от ужас.

После всичко свърши – всички чудовища бяха изчезнали – и той лежеше сам на двора. Опита се да се изправи. Краката му се подгъваха и Елмър тежко се стовари на земята. Започна да пълзи към къщата, като забиваше нокти в пръстта. По ръката и крака му течеше кръв, започваше да усеща пареща болка по гърба.

Кухненският прозорец светна. Изпод верандата се появи Тайг и със скимтене запълзя към него, плътно притиснал корем до земята. По стъпалата слизаше Мери, все още по нощница.

– Обади се на шерифа – задъхано извика той. – На шерифа!

Тя се втурна през двора и коленичи до него, опита се да го вдигне. Той я отблъсна.

– Повикай шерифа! Шерифът трябва да знае.

– Но ти си ранен. Тече ти кръв.

– Добре съм – яростно каза Елмър. – Избягаха. Но другите трябва да бъдат предупредени. Ти не ги видя. Нищо не знаеш.

– Трябва да те занеса вътре. И да повикам доктора.

– Първо шерифа – настоя той. – После доктора.

Тя се изправи и се затича към къщата. Елмър се опита да продължи да пълзи, измина няколко метра и накрая се отпусна неподвижен. Тайг допълзя до него и започна да го ближе по лицето.

30.

Щом мъжете седнаха около масата, доктор Самюъл Айвс откри дискусиата.

– Въпреки тържествеността на повода, който ни събра тук посред нощ – каза той, – тази среща бележи вълнуващо събитие за всички нас от настоящето. През целия си професионален живот повечето от нас от време на време са си блъскали главата над фундаменталния характер на необратимостта на времето. Доктор Осбъри Брукс и аз сме посветили на изучаването й много време. Струва ми се, доктор Брукс няма да възрази, ако кажа, че в работата си по този фундаментален въпрос не сме постигнали никакъв напредък. Макар че лаикът може да оспори валидността на такова проучване и да разглежда времето по-скоро като философска, отколкото като физическа концепция, факт е, че в това тайнствено нещо, наречено време, са вплътени физически закони, с които всички ние се занимаваме. Трябва да се запитаме дали напълно разбираме концепциите, които използваме и в ежедневието си живот, и в заниманията си в много области на науката, например физическите връзки, залегнали в основата на разширяването на Вселената, информационната теория, термодинамичните, електромагнитните, биологичните и статистическите стрелки на времето. Времето е променлива е параметър в описанието на всяко физично явление на най-елементарно равнище.

Чудили сме се дали съществува такова нещо като универсално време, или то е само особеност на ограничени условия. Неколцина от нас смятат, че е вярно последното, че времевият фактор навярно е заложен случайно в момента на началото на Вселената и че е съществувал оттогава. Всички ние, струва ми се, съзнаваме, че мисленето ни в тази насока трябва да е силно повлияно от интуитивните ни представи за посоката на времеви поток и че това може да е един от факторите, толкова затрудняващи ни да разберем и формулираме каквато и да било сериозна теория за нещото, което наричаме време. Той погледна към тримата мъже от бъдещето, които седяха срещу него.

– Трябва да ви помоля за снизхождение за това въведение в нашата дискусиа, което, от гледна точка на познанията ви, може да звучи глупаво. Но ми се струва, че беше важно да изложим собствените си възгледи и проучвания в перспектива. Сега е ваш ред да говорите и ви уверявам, че всички ще ви изслушаме с извънредно внимание. Кой от вас иска да

започне?

Хардуик и Къмингс въпросително се спогледаха. Накрая Хардуик каза:

– Навярно аз бих могъл да започна. Трябва да изразя дълбоката признателност и на трима ни за вашата готовност да се срещнете с нас в този необичаен час. И се страхувам, че ще ви разочароваме, защото трябва да ви кажа, че ние не знаем много повече от вас за фундаменталния характер на времето. Задавали сме си някои от същите въпроси, които сте си задавали вие, и не сме намерили отговорите им...

– Но можете да пътувате във времето – прекъсна го Брукс. – Това предполага, че трябва да знаете нещо. Трябва поне принципно да разбирате...

– В крайна сметка открихме – продължи Хардуик, – че не сме единствената вселена. В едно и също пространство съществуват поне две вселени, толкова фундаментално различни една от друга, че нито една от тях не би могла да съзнава за другата. В момента няма да се впускам в обяснения за начина, по който беше открита другата вселена, или за онова, което ни е известно за нея. Доколкото ни е известно обаче, тя не представлява опасност за Земята. Мога да добавя, че първото загатване за нейното съществуване беше резултат от проучването на странното поведение на определени елементарни частици. Не че самите частици са част от другата вселена, но в някои случаи те могат да реагират на определени не съвсем разбираеми условия в другата вселена. Две съвсем различни вселени. Другата е изградена от частици и взаимодействия, които нямат нищо общо с частиците и взаимодействията на нашата вселена, макар че, както казах, взаимодействия може да има, но в толкова малък мащаб, че само късметът можеше да ни помогне да ги забележим. За щастие учените имаха този късмет. И пак най-вече късметът ни разкри още нещо за втората вселена. Често се чудя дали късметът, поради липса на по-подходяща дума, не е фактор, който би трябвало да се подложи на самостоятелно проучване с оглед на по-доброто определяне на параметрите му. Както казах, ние открихме още нещо за другата вселена, съвсем просто нещо и в същото време, когато човек се замисли, напълно поразяваща концепция. Открихме, че стрелката на времето във втората вселена тече точно в противоположната посока на онази в нашата. Макар че несъмнено тя се движи от миналото към бъдещето на вселената, тя пътува от нашето бъдеще към миналото ни.

– Има нещо, което ме озадачава – каза Айвс. – Занимавали сте се с много сложен въпрос и все пак за двайсетина години...

– Не е толкова изключително, колкото си мислите – отвърна Къмингс. – Естествено, ние разработихме ударен проект за постигане на пътуването във времето, но вече притежавахме информацията, която очерта доктор Хардуик. По стария ви път във времето откриването на втората вселена би трябвало да е след по-малко от сто години. Проблемът беше проучван почти четири века преди най-после да успеем да вкараме в действие времевата стрелка на втората вселена. Всъщност на възможността за използване на противоположната посока на времето във втората вселена като среда за пътуване във времето е била посветена много работа. И на нас ни оставаше само да дадем на проучванията последен тласък. Мисля, че ако имаше неотложна причина, методът можеше да се разработи още по-рано, още преди извънземното нашествие. Но освен научния интерес такава нямаше. При нормални обстоятелства пътуването във времето не привлича особено внимание, ако можеш да се движиш само в една посока и нямаш възможност за връщане назад.

– Когато решихме, че можем да оцелеем само ако се върнем във времето – каза Хардуик, – по-голямата част от действителната работа вече беше свършена. През цялата история на научните изследвания винаги е имало представители на обществото, които оспорват смисъла на чистата наука. Каква полза от нея, питат те. С какво може да ни помогне? За какво можем да я използваме? Мисля, че нашето положение е отличен пример за значението на принципните проучвания. Изследванията на втората вселена и нейния обратен поток на времето бяха чиста наука, изразходване на усилия и средства за нещо, от което като че ли нямаше да има никаква полза. И все пак, както се оказа, полза имаше. Това даде на човешката раса възможност да се спаси.

– Както го разбирам – каза Брукс, – вие сте използвали обратния поток на времето в другата вселена, за да ви докара тук. По един или друг начин вашите времевы тунели улавят противоположния поток. Вие влизате в него във вашето настояще и излизате в нашето. Но за тази цел трябва да сте успели невероятно много да ускорите потока и да сте в състояние да го контролирате.

– Това – отвърна Хардуик – беше най-трудното. Не теорията, защото тя вече беше разработена, а нейното прилагане. Както се оказа, това бе невероятно просто, макар че тогава ни се струваше сложно.

– И вие смятате, че е във възможностите на съвременната ни технология?

– Сигурни сме в това – каза Хардуик. – Тъкмо затова избрахме вашето време. Трябваше да определим момент, в който има хора,

способни да разберат и приемат теорията, и други хора, инженери, които да са в състояние да създадат необходимото оборудване. Взехме под внимание и други фактори. Трябваше ни време с такъв интелектуален и морален климат, че с готовност да ни окажат необходимата помощ. Освен това трябваше да намерим време с такава икономическа производителност, че да е в състояние да ни осигури необходимите за живот в миоцена инструменти и оръдия. Навярно не е честно да искаме това от вас. Имаме едно-единствено оправдание. Ако не се бяхме върнали в това или в друго време, след петстотин години с човешката раса щеше да е свършено. Сега вие вървите по друг път във времето, феномен, който, ако желаете, по-късно можем да обсъдим, и имате шанс, макар и не съвсем сигурен, да продължите към бъдеще без извънземно нашествие.

– Доктор Озбърн още не е взел участие в разговора – каза Айвс. – Искате ли да прибавите нещо?

Озбърн поклати глава.

– Всичко това е извън моята компетентност, господа. Аз не съм физик, а геолог с интереси в областта на палеонтологията. Мога да се включа в обсъждането по-късно, ако някой от вас иска да поговорим за миоцена, който е нашата крайна цел.

– На мен например – каза Брукс – би ми било интересно да ви изслушам още сега. Научих, че има предложение сегашното население на Земята да се върне в миоцена заедно с вас. Предполагам, че това ще привлече вниманието на по-смелите. Мнозина винаги са смятали, че ние, родените след епохата на географските открития, сме загубили нещо. Идеята за връщане в миналото, където бихме могли да се освободим от много от днешните ограничения, ще получи силна подкрепа. Чудя се дали бихте ни казали нещо за това какво можем да очакваме в миоцена.

– Ако смятате, че е подходящо – отвърна Озбърн, – с удоволствие ще го направя. Естествено, вие разбирате, че използваме и предположения, макар да сме съвсем сигурни в някои факти. Основната причина, поради която избрахме миоцена, е, че тогава на Земята за първи път се е появила трева. За това има доказателства, но в момента няма да се впускам в тях. Ще отбележа само, че по това време истинските тревопасни развиват зъби, приспособени за ядене на трева. В началото на епохата тревопасните очевидно бързо се увеличили. Климатът станал малко по-сух, макар че според нашите изчисления валежите били достатъчно за земеделие. Много от големите горски масиви отстъпили място на тревисти равнини, обитавани от огромни стада тревопасни. Известно ни е нещо за тях, но според мен е възможно да е имало много видове, за

които не разполагаме с палеонтоложки свидетелства. Имало големи стада ореодонти, големи колкото овце животни, навярно далечни роднини на камилите. Имало и камили, макар и много по-дребни от съвременните. Предполагаме, че ще открием и дребни коне, големи колкото понита. Може да има и носорози. Някъде по време на миоцена, вероятно в началото, през Беринговия проток, който тогава бил суша, в Северна Америка мигрирали слонове. Те били с четири бивни и по-дребни от днешните слонове. Едно от по-опасните животни е гигантският глиган, голям колкото вол и с череп, дълъг метър и двацет. Сигурно са доста грозни, същества. С толкова много тревопасни из степите миоценът би трябвало да има и съответното количество хищници, от рода и на кучетата, и на котките. Навярно можете да откриете предшествениците на саблезъбите тигри. Това е само повърхностно описание. Има още много. Въпросът е, че според нас миоценът е период на изключително бързо еволюционно развитие. Фауната обхваща все нови родове и видове, навярно характеризиращи се с тенденция към увеличаване размера на животните. Възможно е да има някои останки от олигоцен, дори от еоцена. Предполагам, че някои от бозайниците са опасни. Възможно е да има отровни змии и насекоми, но не съм съвсем сигурен. Всъщност в това отношение не ни е известно много.

– Според вашите преценки обаче миоценът е годен за живот – каза Брукс. – Човекът би могъл да оцелее там.

– В това сме сигурни потвърди Озбърн. – Огромните гори от предишните епохи са отстъпили място на степите и макар че все още ще има достатъчно дървен материал, огромни открити пространства очакват човешкото рало. Тревата ще е достатъчно за добитъка. Постоянните валежи, характеризиращи някои от по-ранните епохи, са намалели. Човекът би могъл да живее на земята още преди появата си. Има много дивеч, орехи, плодове, корени. Водните басейни са пълни с риба. Не сме толкова сигурни за климата, колкото би ни се искало, но има свидетелства, че е по-умерен от днешния. Летата навярно са били също толкова топли, но зимите не са били толкова студени. Разбирате, че за това няма гаранция.

– Разбирам – отвърна Брукс. – Но вие във всички случаи сте решени да идете там, така ли.

– Нямаме друг избор – каза Озбърн.

31.

Стив Уилсън се върна в кабинета си. Настолната лампа хвърляше кръг светлина в тъмната стая. Телетипите до стената продължаваха да тракат. Беше почти три часът. Трябваше да поспи. Даже да имаше късмет, даже да успееше да заспи, имаше най-много четири часа. После отново трябваше да се върне на работа.

Когато приближи до бюрото, видя Алис Гейл: тя се надигна от стола, на който седеше в мрака. Все още носеше бялата си роба. Уилсън се зачуди дали момичето изобщо има други дрехи. Навярно нямаше – нали хората от бъдещето не носеха почти никакъв багаж.

– Господин Уилсън – каза тя, – очаквахме ви и се надявахме, че ще се върнете. Баща ми иска да разговаря с вас.

– Естествено – отвърна той. – Добро утро, господин Гейл.

Гейл се появи от мрака и остави дипломатическото си куфарче върху бюрото.

– Малко съм объркан – каза той. – Оказах се в неловко положение. Чудя се дали бихте ме изслушали. Нуждая се от мнението ви за това, което искам да направя. Вие като че ли разбирате от тези неща.

Уилсън се напрегна. Чувстваше, че във всичко това, както беше казал и Гейл, има нещо неловко. Усещаше, че самият той ще се окаже в сложно положение.

– Ние отлично съзнаваме – започна Гейл, – че идването ни от бъдещето обременява изключително много правителствата и хората по света. Направихме малкото, което можахме. В районите, в които знаехме, че ще има недостиг на храна, уредихме доставка на пшеница и други продукти. Готови сме да осигурим необходимата работна ръка, защото ние представляваме огромна работна сила. Но изграждането на тунелите и осигуряването на онова, което ще ни трябва за миоцена, е огромен разход на средства...

Той протегна ръка в кръга светлина, отключи куфарчето и го отвори. Вътре имаше малки кожени кесийки. Гейл взе една от тях, отвори я и изсипа върху бюрото дъжд от камъчета, които заблестяха на светлината.

– Диаманти – каза той.

Уилсън ахна.

– Но защо? – промълви той. – Защо диаманти? Защо ми ги носите?

– Това беше единственият начин да донесем нещо ценно и достатъчно малко, за да може лесно да се транспортира – отвърна Гейл. – Известно ни е, че ако ги пуснем на пазара едновременно, тези камъни ще се обезценят. Но ако тайно ги пускате по няколко, те няма да окажат сериозно влияние. Това ще е особено вярно, ако съществуването им се запази в тайна. Много внимавахме да няма дубликати, да няма парадокси. Нямахме да е трудно да донесем от бъдещето някои от прочутите скъпоценни камъни, които съществуват и са известни сега. Не го направихме. Всички тези камъни са открити и обработени във вашето бъдеще. Никой от тях не е известен във ваше време.

– Приберете си ги – ужасен отвърна Уилсън. – Божичко, можете ли да си представите какво щеше да се случи, ако се беше разбрало какво има в куфарчето ви? Милиарди долари...

– Да, много милиарди – спокойно каза Гейл. – По днешните цени навярно трилион. Сега струват много повече, отколкото в наше време. Ние не придавахме такава стойност на тези неща.

Той, без да бърза събра камъчетата, изсипа ги обратно в кесийката, пхна я в куфарчето, затвори го и го заключи.

– Най-искрено ми се иска да не ми бяхте, казвали това – каза Уилсън.

– Трябваше да го направим – отвърна Алис. – Не разбирате ли? Вие сте единственият, когото познаваме, единственият, на когото можем да се доверим. Спокойно можехме да ви го кажем и вие да ни насочите какво да правим.

– Хайде да седнем – каза Уилсън. Мъчеше се да говори спокойно. – Да седнем и да поговорим за това. Само по-тихичко. Мисля, че няма кой да ни чуе, но все пак...

Минаха в мрака зад кръга светлина, придърпаха три стола и седнаха.

– Сега бих искал да ми обясните – каза Уилсън, – за какво е всичко това?

– Смятахме – отвърна Гейл, – че стойността на тези камъни, разумно пускани на пазара, отчасти ще компенсира действителните разходи, който ще изисква помощта ви за нас. Не на едно правителство, на един народ, а на всички правителства и народи по Земята. Навярно след продажбата на всички камъни парите биха могли да се вложат във фонд, който да отпуска съответните средства в зависимост от действителните разходи.

– В такъв случай...

– Очаквах въпроса ви. Защо камъните не се разделят и предложат на всички правителства? Има две причини да не го направим. Колкото повече хора знаят, толкова по-голяма е вероятността да се разчуе. Единственият ни шанс беше да сведем до минимум хората, на които им е известно за диамантите. От нас знаят най-много шестима. До този момент вие сте единственият тук. Разбира се, това е въпрос на доверие. От историята ни е известно, че можем да вярваме само на няколко правителства. Всъщност само на две – на вашето и на Великобритания. На основата на проучването си избрахме Съединените щати. Имаше предложение камъните да се поверят на ООН. Но честно казано, ние не вярваме много в тази организация. Трябваше да предам камъните на президента. Реших да не го правя, когато разбрах с колко проблеми е ангажиран, когато видях, че е принуден да разчита на преценката на толкова много други хора.

– Зная само едно нещо – отвърна Уилсън. – Не можете да продължавате да носите куфарчето със себе си. Трябва да го оставите под охрана, докато не бъде отнесено на сигурно място. Навярно във Форт Нокс¹, ако правителството реши да го приеме.

– Казвате, че трябва да го оставя под охрана. Не съм сигурен, че това ми харесва.

– Господи, не зная! – рече Уилсън. – Дори не зная с какво да започна.

После, вдигна телефона и се свърза с централата.

– Джейн, още ли си дежурна? Знаеш ли дали президентът си е легнал?

– Преди час – отвърна Джейн.

– Добре – каза Уилсън. – Трябваше да го направи много по-рано.

– Нещо важно ли е? Той нареди да го повикам, ако е нещо важно.

– Не, може да почака. Мислиш ли, че ще успееш да откриеш Джери Блак?

– Ще опитам. Май още е тук.

В стаята се спусна тишина, нарушавана само от телетипите. Гейл и Алис неподвижно седяха на столовете си. Изпод вратите към залата за пресконференции продължаваше да се процежда светлина, но все така не се чуваше тракане на пишещи машини.

– Съжаляваме, че толкова ви обезпокоихме – каза Алис. – Но сме объркани. Не знаем какво да направим.

---

1. Федерално златно хранилище в северната част на Кентъки – Б. пр.

– Няма нищо – отвърна Уилсън.

– Нямата представа колко много означава това за нас – продължи тя. – Останалите от народа ни могат и да не знаят, но ние го знаем. Че не сме дошли като просяци. Че сме си платили за идването. Това е изключително важно за нас.

В коридора отекнаха стъпки и вратата се отвори.

– Какво става, Стив? – попита Джери Блак.

– Трябват ни двама души – отвърна Уилсън.

– Аз съм единият – каза Блак. – Мога да намеря още един.

– Ще съм ти много задължен – рече Уилсън. – Аз нямам никакви правомощия. Действам на своя глава. Ще мога да се видя с президента едва утре сутрин.

– Няма нищо – каза Блак. – Щом е за президента.

– За него е – потвърди Уилсън.

– Добре – рече Блак. – Какъв е проблемът?

– Господин Гейл има дипломатическо куфарче. Няма да ти кажа какво има вътре. Самият ти не би искал да знаеш. Но е важно. И искам то да остане при него – при него и при никой друг. Докато не решим какво да правим.

– Това може да се уреди. Мислиш ли, че непременно трябва да сме двама?

– Струва ми се, че така ще е по-добре.

– Няма проблем – отвърна Блак. – Нали мога да използвам телефона ти?

32.

Когато Инък Рейвън седна пред пишещата машина, небето на изток изсветляваше. През прозореца се виждаха зелените хълмове на Вирджиния, сред дърветата и шубраците започваха да цвъртят ранобудни птици.

Той вдигна пръсти над клавишите и започна да пише, без да спира, за да мисли. От много години имаше правило да премисля всичко преди да седне пред машината, да прехвърля въпроса през ума си, да редактира текста и да го подготви така, че на читателите на рубриката му да не им се налага да търсят смисъла му. Смисълът трябваше да е съвсем ясен, логиката непоклатима.

Днес светът може би се изправя пред най-сериозната си криза. Странно е, че тя не идва по обичайните пътища, които сме свикнали да свързваме с кризите. Макар че, ако се замисли човек, става ясно, че тя е аналогична на отдавна позната ни ситуация – свръхнаселеността и произтичащите от нея икономически проблеми. До неделя сутринта обаче никой нормален човек не би могъл да си представи, че този проблем, от който се страхувахме и за който ни предупреждаваха от толкова отдавна, ще се стовари отгоре ни само за една нощ.

Сега сме изправени пред ситуация, която трябва да се реши, при това не с внимателно и дълго обмисляне, а за броени дни. Жестоката истина е, че сме в състояние да изхранваме хората, потърсили помощ при нас, само за ограничен период. Самите, те искрено признават, че съзнават проблемите, които ще предизвика идването им и че са ни донесли необходимите ни познания и техника, за да ги решим. Остава ни само незабавно да ги използваме. За тази цел е необходимо съдействието на всеки един от нас. Този израз не е използван лекомислено, нито като политическо увещание, а съвсем лично. Всеки един от нас, всички ние.

От повечето от нас се изисква търпимост, готовност да понесем някои жертви, да се примирим с някои неудобства. Това може да означава, че ще има по-малко и не толкова качествена храна. Възможно е да се наложи да изчакаме за доставката на новия ни автомобил. Може би няма да успеем да си купим нова косачка,

когато старата се повреди. Икономическата енергия, която при нормални обстоятелства би била насочена към производство и разпространение на стоки и услуги, трябва да бъде насочена не само към изпращане на нашите потомци още по-назад в миналото, но и към осигуряване на оборудването, инструментите и провизиите, които ще им трябват, за да построят жизнеспособна цивилизация. Възможно е да се наложи Детройт да произвежда плугове и други оръдия вместо автомобили. Може би ще трябва да ограничим потреблението на храни – доброволно или с правителствено постановление. Колкото и разумно да постъпи президентът Хендерсън като обяви временно преустановяване на бизнеса и замразяване на цените и заплатите, може да се допусне, че трябваше да направи още една крачка и да издаде строга забрана за презапаяване. Макар че не можем да си позволим бюрократично да реагираме на притискащите ни събития, изглежда, незабавно трябва да се предприемат действия за стриктно разпределение на храната и другите стоки от първа необходимост. Съвсем ясно е, че поради политически причини господин Хендерсън може би не е искал да го направи. Но нашето оцеляване зависи именно от такива непопулярни мерки.

Едва ли е нужно да изтъкваме, че другите държави би трябвало да предприемат същите стъпки. Ясно е, че Великобритания, Русия, Франция, Германия, Япония, Китай и други страни вече може да са извършили необходимото преди, да сме получили информация за това. Но тези действия трябва да обхванат целия свят, а не само няколко от по-големите държави. Проблемът, с който сме се сблъскали, е от световен мащаб и за да бъде решен, временни икономически ограничения трябва да се наложат не само върху по-големите икономически единици, а върху целия свят. Появата на хората от бъдещето несъмнено ще предизвика най-различни мнения от всякакви интелектуални групи, много, от които злонамерени. Пример за това е общественото негодувание, изразено от Джейк Билингс, един от най-колоритните ни евангелисти, след разкритието, че хората от бъдещето са отхвърлили религията като съвсем несъществен фактор в живота на човечеството. Колкото и да е печален за професионалните духовници, този факт няма никакво отношение към проблема, който стои пред нас. Ще бъдат повдигнати и много други сериозни въпроси, но сега не е време да губим енергия, за да се опитваме да им

отговорим или да ги решим. Те само още повече ще разделят хората, които и при най-благоприятни обстоятелства ще се разделят по въпроса за основната задача, която стои пред нас.

В момента не разполагаме нито с времето, нито с фактите, за да сме в състояние да оценим положението адекватно. Макар да са ни известни някои от основните факти, може да има и такива, които да не знаем или които под натиска на други обстоятелства да не са били разкрити. Възможно е някои обстоятелства да са били запазени в тайна – не защото някой се е опитал да скрие значението на даден факт, а просто, защото не е имало възможност за преценяване на различните фактори.

Разбира се, няма време за внимателен анализ на кризата. Всъщност светът трябва да действа по-бързо, отколкото може да е разумно. Самият факт, че е необходима експедитивност, изисква такава обществена търпимост, каквато иначе не би била желателна при разглеждане на важни въпроси. Бурята от критики и яростното издигане на мнения, различаващи се от тези на властите, само ще доведат до забавяне на решението, което трябва да се вземе бързо. Хората във Вашингтон, Уайтхол и Кремъл могат да грешат в много отношения, но трябва да разберем, че това не се дължи на глупост, а на искрена убеденост, че вършат онова, което смятат за правилно.

Що се отнася до републиките в света, нещата не би трябвало да стават по този начин. Демокрацията основателно изисква всеки да има глас в управлението, да се взимат под внимание всички гледни точки, да няма спорни решения, взети въпреки народната воля. Но днес не можем да си позволим лукса на такава идеалистична концепция. Положението може да не се реши така, както се иска на мнозина от нас, и някои несъмнено ще останат недоволни. Но тази търпимост изисква да приемем всичко това, ако не безмълвно, поне без да вдигаме много шум.

Не е заплашена само една държава, само една политическа партия или само една политическа кариера, не е заплашен само един народ или само един район, а целият свят. Не ми е известно какво ще се случи. Дори не мога да предполагам: Съзнавам, че навярно много неща няма да ми харесат, че ще ми се струва, че много неща биха могли да се направят по друг начин. В миналото никога не съм се колебал да изразя личното си мнение и много пъти съм се поддавал на изкушението да посочвам грешките,

които съм предвиждал. Но от днес нататък, като личен принос за търпимостта, която ми се струва толкова необходима, ще упражнявам строга цензура, ако не върху мислите си, поне върху пишещата си машина. И така аз се обявявам, за учредител на клуба „Дръж си устата затворена“, клубът на Инък. Вратите му са широко, отворени и каня всички ви да се присъедините към мен.

33.

Някак си се беше покатерил на върха на дърво и бе увиснал на един от клоните му без някаква логична причина. Внезапно задуха силен вятър и сега той висеше на клона, който се люлееше на вятъра. Знаеше, че може да се изпусне всеки момент и да падне на земята. Но когато погледна надолу, с ужас видя, че няма никаква земя.

Някъде от далечината му говореше глас, но той толкова внимаваше да не изпусне клона, че не можеше да различи думите. Клатенето стана още по-силно.

– Стив – казваше гласът. – Стив, събуди се. – Той отвори очи и разбра, че не е на дърво. Над него висеше разкривено лице. Никой нямаше такова лице.

– Събуди се, Стив – повтори гласът. Беше гласът на Хенри Хънт. – Президентът те вика. – Уилсън вдигна ръка и разтърка очите си. И тогава видя, че лицето, което вече не беше разкривено, е също на Хенри Хънт.

То се отдалечи, когато журналистът от „Таймс“ се изправи. Уилсън свали крака от кушетката и седна. През прозорците на залата за пресконференции струяха слънчеви лъчи.

– Колко е часът? – попита Уилсън.

– Почти осем.

Уилсън примижа и попита.

– Ти успя ли да подремнеш?

– Прибрах се за два часа къщи. Не можах да заспя. Всичко е толкова сложно... И се върнах. – Хънт вдигна от пода сакото му и му го подаде.

Уилсън уморено кимна.

– Трябва да се измия – каза Уилсън. – И да се среща. Стана, взе сакото си от Хънт и попита:

– Какво става?

– Какво да става – отвърна журналистът. – Отвсякъде надигат вой за временното прекратяване на бизнеса. Защо не ни предупреди, Стив?

– Не знаех. Той не ми каза нито дума за това.

– Е, няма нищо – рече Хънт. – Трябваше сами да се сетим. Можеш ли да си представиш какво щеше да се случи, ако банките бяха отворени?

– Чува ли се нещо за чудовището?

– Слухове. Нищо сигурно. Според един от слуховете в Африка имало още едно. Някъде в Конго. Господи, там никога няма да успеят да го открият.

– Конго не е само джунгла, Хенри.

– Но се предполага, че се е появило тъкмо в джунглата. Уилсън отиде до тоалетната. Когато се върна, Хънт му беше донесъл кафе.

– Благодаря – каза той, отпи от горещата течност и потръпна. – Направо ме е страх от това, което ни предстои. Някаква представа какво има предвид президентът?

Хънт поклати глава.

– Джуди пристигна ли?

– Не още, Стив.

Уилсън остави чашата на масичката и каза:

– Благодаря, че ме вдигна на крак. Ще се видим по-късно.

Влезе в кабинета си. Лампата, която бе забравил да изключи, бледо светеше на бюрото му. В коридора се разнасяха пъргави стъпки. Той приглади сакото си и излезе.

При президента имаше двама души. Единият беше генерал Даниъл Фут, другият бе от бегълците, облечен като планинец.

– Добро утро, господин президент – каза Уилсън.

– Добро утро, Стив. Успя ли да поспиш?

– Около час.

– Познаваш генерал Фут, разбира се – рече президентът. – Господи-нът с него е Айзък Улф. Биолог. Той ни донесе ужасяваща новина. Реших, че би трябвало да я чуеш.

Улф бе тежък човек – с тежко тяло на къси яки крака. Покрита с рошава сива коса, главата му изглеждаше несъобразно голяма.

Той бързо се приближи и стисна ръката на Уилсън.

– Съжалявам, че трябва да ви съобщя такива обезпокоителни факти – каза ученият.

– Снощи – рече президентът, – по-скоро по някое време сутринта, някакъв фермер близо до Харпърс Фери се събудил от шум в курника. Излязъл и открил курника пълен със странни зверове, навярно големи колкото малки прасета. Стрелял срещу тях и те избягали, освен едно, което сачмите почти разкъсали на две. Другите нападнали фермера. Сега е в болница. Казаха ми, че за живота му няма опасност, но доста са го изпохапали. Думите му не оставят никакво съмнение, че съществата в курника са били новородени чудовища.

– Но това не е възможно – каза Уилсън. – Чудовището избяга само преди...

– Доктор Улф дойде при мен снощи – рече Фут, малко след като чудовището избяга от тунела. Честно казано, не повярвах на онова, което ми обясни, но когато получих доклада за епизода с курника от един от офицерите от групата, пратена да търси чудовището в западна Вирджиния, потърсих доктора и го помолих да дойде с мен в Белия дом. Съжалявам, че не ви повярвах веднага, доктор Улф.

– И все пак не е възможно – каза Уилсън.

– Не, не – възрази Улф. – Не е така. Тук си имаме работа с организъм, който е съвсем различен от всичко друго. Просто не сте в състояние да си представите еволюционните процеси на тези чудовища. Реакцията им към стресовите на околната среда надхвърлят всякакво разбиране. Част от фактите научихме, за останалото направихме заключения, но съм убеден, че при такъв стрес, на какъвто е подложено избягалото чудовище, възпроизводствените процеси могат да придобият фантастична скорост. Излюпват се само за около час, а след още един час тръгват да търсят храна. Същият стрес, на който е подложен родителят, се предава и на малките. И за родителя, и за малките това е кризисна ситуация. Родителят, разбира се, го съзнава, малките – не. Но по някакъв странен начин, който не мога да претендирам, че разбирам, на яйцата се предава чувство на отчаяна неотложност. Малките бързо се излюпват, бързо израстват, пръскат се и достигат зрялост колкото е възможно по-бързо. Това е генна реакция на заплахата за оцеляването на вида. Малките чудовища са тласкани от еволюционна сила, невъобразима за която и да било земна форма на живот. Те са представители на странна раса, която притежава уникална вродена способност да използва в своя полза всеки трик в еволюционното си развитие.

Уилсън намери свободен стол, тежко се отпусна на него и, погледна президента.

– Разчуло ли се е вече?

– Не – отвърна Хендерсън, – още не. Жената на фермера се обадила на шерифа. Когато позвънила, групата, пратена от военните да търси чудовището, тъкмо била пристигнала в района, и разговаряла с шерифа. Командирът ѝ наредил всичко да се запази в тайна. Точно затова си тук, Стив. Не можем да продължаваме да си мълчим. Ще се разчуе – ако не за този инцидент, за други. В планините може да има стотици от тези малки чудовища. Ще ги виждат и ще съобщават. Съобщенията ще започнат да се тропат. Не можем да ги крием, а и не трябва.

– Проблемът е как да разгласим новината, без да изкараме акъла на всички – рече Уилсън.

– Ако не им кажем – продължи президентът, – ще престанат изобщо да ни вярват и ще подозират абсолютно всичко, което правим. Освен това стои и въпросът за обществената безопасност.

– След няколко дни – каза Фут – цялата планина ще е пълна със съвсем развити чудовища. Навярно ще се пръснат. Можем да заловим няколко от тях, но не всички. Вероятно само съвсем малка част. Единственият начин да се справим е да пратим срещу тях всички хора, с които разполагаме.

– Те ще се пръснат, това е така – потвърди Улф. – И по този начин ще гарантират оцеляването си. А и са способни да се движат бързо. Навярно след още един ден ще стигнат до Нова Англия на север и до Джорджия на юг. Отначало ще се крият из планините, но после ще започнат да ги напускат.

– Според вас след колко време ще започнат да снасят яйца? – попита Уилсън.

Улф разпери ръце.

– Кой знае?

– Поне някакъв предполагаем срок.

– Седмица. Или две. Наистина не зная.

– Колко яйца има в едно гнездо?

– Над двайсет. Разберете, не знаем. Открили сме само няколко гнезда.

– Кога ще започнат да убиват?

– Още сега. Веднага. Трябва да ядат, за да растат.

Трябва много да убиват. Диви и домашни животни, понякога хора. Отначало не много. Като убиват хора, те привличат вниманието към себе си. Колкото и да са воинствени, чудовищата разбират, че са уязвими, тъй като още са малко. Може и да са убийци психопати, но не са глупави.

– Вече сме пратили части – каза президентът. – Ще трябва да използваме много повече. А също самолети и хеликоптери, за да откриват чудовищата. Преди малко разговарях със Сандбърг. Скоро ще дойде. Той знае какво можем да направим. Това означава да свикаме запаса, навярно да върнем част от силите си от чужбина. Не само, че трябва да преследваме чудовищата, но се налага и да поддържаме лагерите за бегълците.

– И ние няма да стоим със скръстени ръце – рече Улф. – Ние сме

много хиляди. Дайте ни оръжие и ние ще тръгнем рамо до рамо с вашите войници. Знаем повече за тези същества и тъкмо ние ги доведохме тук. Длъжни сме да...

– Не сега – прекъсна го президентът. – По-късно ще можете много да ни помогнете. Това, което искате, е непосилна задача. В момента трябва да разчитаме единствено на собствените си войници.

– Ами хората в планините? – попита Уилсън. – Ще ги евакуираме ли?

Президентът поклати глава.

– Мисля, че не, Стив. Засега не сме в състояние да се справим с повече бегълци. И съм склонен да смятам, че в момента нашите чудовища няма, да са прекалено агресивни. Навярно ще се опитат да останат незабелязани. Може да има някой и друг инцидент, но трябва да сме готови за това. Не можем да направим нищо повече.

– Според мен сте прав, сър – каза Улф. – Сега те са малко и трябва да съберат сили. Във всеки случай, за известно време малките извънземни няма да представляват прекалено сериозна опасност. Ще трябва да пораснат. Предполагам също, знаят, че са изправени срещу по-смъртоносни оръжия и в много по-голямо количество, отколкото в наше време. Ние живяхме в мир толкова дълго, че загубихме повечето от военните си познания и започнахме да произвеждаме оръжия почти от нула...

– Предстои ви тежък ден, господин президент – рече Фут. – Ако искате да ни кажете още нещо...

Президентът се изправи, излезе иззад бюрото си, ръкува се с двамата мъже и каза:

– Благодаря ви, че дойдохте. Незабавно трябва да се заемем с този въпрос.

Уилсън се надигна да си тръгне, поспря и попита:

– Веднага ли да уведомя пресата? Или да изчакам докато разговаряте с министъра на отбраната?

Президентът се поколеба.

– Трябва да помисля – отвърна той. – Иска ми се първо да го научат от нас. Военните ще пазят тайната, но не задълго. Скоро ще се срещна с представители на конгреса. Ще е по-добре да знаят за това преди да пристигнат.

– Има още нещо – каза Уилсън. – Вие спяхте и не исках да ви будя. Става дума за дипломатическо куфарче, пълно с диаманти...

– Диаманти ли? Какво общо имат диамантите с всичко това?

– Въпросът е много деликатен, сър – рече Уилсън. Нали си

спомняте онова куфарче, което носеше Гейл...

– И в него има диаманти?

– Пълно е с кесийки. Той отвори една и изсипа диамантите върху бюрото. Каза ми, че в останалите също имало диаманти, и аз съм склонен да му вярвам. Бегълците решили, че могат да ни платят с тях за всичко необходимо за изпращането им в миоцена.

– Иска ми се да бях видял лицето ти, когато Гейл е изсипал диамантите – каза президентът. – Какво направи ти?

– Повиках Джери Блук и поставих Гейл под охрана. Настоях да задържа диамантите.

– Е – рече президентът, – явно не си можел да направиш друго. Мисля, че е най-добре да наредя на съкровищницата временно да ги съхранява и да разговарям с Райли Дъглас дали всичко това е законно. Имаш ли някаква представа колко могат да струват диамантите?

– Гейл каза, че по сегашните цени навярно струват един трилион долара. Разбира се, ако бъдат пускани бавно на пазара, за да не подбият цените. Нали разбирате, те не са само за нас, а за целия свят. Гейл иска да ни ги повери. Каза, че сме единственото правителство, на което смятали, че могат да се доверят.

– Ти естествено съзнаваш колко деликатен е този въпрос. Ако се разчуе нещо...

– За да сме съвсем честни – каза Уилсън, – ние трябва да разберем, че те само се опитват да помогнат. Искат да си платят.

– Да, зная – отвърна президентът. – Ще трябва да видим какво ще каже по въпроса Райли.

34.

От ранна сутрин в парка „Лафайет“ срещу Белия дом започна да се събира тълпа. Това бяха същите тихи хора, стояли там през цялата неделя. Но за разлика отпреди, сега те носеха няколко лозунга. На един от тях с разкривени букви пишеше: „НАЗАД КЪМ МИОЦЕНА“. Друг гласеше: „ДАЙТЕ СИ НИ САБЛЕЗЪБИТЕ“. И трети: „ОСТАВЕТЕ НИ ДА НАПУСНЕМ ТОЗИ ГАДЕН СВЯТ“.

През тълпата си проби път репортер, приближи се до брадатия младеж, който носеше лозунга „НАЗАД КЪМ МИОЦЕНА“, и го попита.

– Бихте ли ми казали какво става?

– Човече – нетърпеливо отвърна младежът, – можеш и сам да си го прочетеш. Написано е съвсем ясно.

– Чудя се – каза журналистът, – какво се опитвате да докажете. Или искате да отправите някакво предупреждение?

– Този път никакви предупреждения – отвърна младежът. – В миналото се опитвахме да отправяме предупреждения и не стигнахме доникъде. – Той посочи с палец към Белия дом. – Човекът там не чува добре. Никой не чува добре.

– Този път – каза момичето, което стоеше до младежа с лозунга, – не доказваме нищо. Просто заявяваме какво искаме да направим – и това е да се върнем в миоцена.

– Или в еоцена – прибави друго момиче. – Или в палеоцена. Изобщо където и да е, стига да се махнем от това отвратително място. Искаме да напуснем този мръсен свят и да започнем наново. От години се опитваме да променим това общество и не успяхме да постигнем абсолютно нищо. И когато разбрахме, че не можем да го променим, се опитахме да избягаме от него. Затова създадохме комуните. Но обществото не ни оставя на мира. То протяга ръце и ни тегли обратно. И никога няма да ни пусне.

– Най-после – продължи младежът с лозунга – има начин да се освободим. Ако тези хора от бъдещето могат да пътуват в миналото, няма причина и ние да не го направим. Малцина ще съжаляват за нас. Повечето ще се радват, че си тръгваме.

– Предполагам – каза репортерът, – че това може да се нарече движение. На повечето от другите неща, които сте правили, им лепваха такъв етикет. Бихте ли ми казали колко сте...

– Разбира се – отвърна първото момиче. – В момента не сме повече от петнайсетина-двайсет. Но само напишете за нас и пуснете новината по телевизията и ще станем хиляди. Ще започнат да пристигат хора от Чикаго и Ню Йорк, от Бостън и Лос Анджелис. Няма да можем да се съберем в този град. Защото нали разбирате, това е първата ни действителна възможност да се махнем.

– Ясно – каза репортерът. – Разбирам ви. Но как ще го постигнете? Ще се втурнете отгатък улицата и ще започнете да хлопате на вратата, на Белия дом ли?

– Ако искате да кажете, че никой няма да ни обърне внимание, може и да сте прав – рече младежът с лозунга. – Но след двацет и четири часа ще ни обърнат внимание. След четирийсет и осем часа ще са тук на улицата и ще разговарят с нас.

– Но вие естествено разбирате, че все още няма времеви тунели. И може никога да няма. Ще са нужни материали и работна ръка...

– Работната ръка е тук пред вас, господине. Просто някой трябва да ни каже. Да ни даде кирки и лопати. Да ни даде гаечни ключове. Да ни даде всичко и да ни обясни какво да правим. Ще работим до пълно изтощение. Ще направим всичко, за да се махнем оттук. Не искаме да ни плащат – не искаме нищо, освен да ни оставят да си тръгнем.

– Кажете им това – рече второто момиче. – Изложете го точно така, както го чувате.

– Ние не сме тук, за да предизвикваме проблеми каза младежът с лозунга. – Не искаме безредици. Просто искаме да им го кажем. И това е единственият ни начин.

– Ако ни пуснат да си тръгнем, няма да искаме нищо – прибави първото момиче. – Ще ни трябват мотики и брадви, навярно тенджери и тигани. Но ако не ни дадат, ще тръгнем с голи ръце.

– Праисторическите хора са използвали камъни – каза младежът с лозунга. – Ако се наложи, и ние можем да направим същото.

– Защо стоите и ги слушате? – попита един едър мъж с пура в уста. – По дяволите, те само приказват. Дрънкат всякакви глупости. Не искат да ходят никъде. Просто искат да всяват хаос.

– Грешите – възрази младежът. – Нашите намерения са точно такива, каквито казваме. Какво ви кара да смятате, че искаме да останем тук с идиоти като вас?

Мъжът с пурата посегна към лозунга и едно от момичетата го изрита в лицето. Той потръпна от болка и не успя да се докопа до лозунга. Младежът го удари по главата с него. Друг мъж, който стоеше до онзи с

пурата удари демонстранта по брадичката.

Започна бой и трябваше да дойде полиция, за да се намеси.

35.

Джуди седеше на бюрото си. Пред нея започваха да се трупат бележки. Лампичките по пулта ѝ премигнаха.

– Успя ли да поспиш? – попита Уилсън.

Тя вдигна поглед към него.

– Малко. Лежах с отворени очи и си мислех. Страх ме е. Положението не върви на добре, нали, Стив?

– Така е – призна той. – Прекалено е сериозно, за да се справим. Ако не трябваше да бързаме, нямаше да е толкова зле. Само да имамхе малко повече време.

Тя посочи към вратата, водеща към залата за пресконференции.

– Няма да им го кажеш, нали?

Той се усмихна.

– Не, няма да им го кажа.

– Питаха кога ще се срещнеш с тях.

– Съвсем скоро – отвърна Уилсън.

– И аз трябва да ти кажа нещо – рече Джуди. – Няма смисъл да чакам. Връщам се вкъщи. В Охайо.

– Но аз имам нужда от теб.

– Можеш да си вземеш някоя от другите секретарки. Само след няколко дни няма да усещаш никаква разлика.

– Нямам това предвид...

– Зная какво имаш предвид. Нуждаеш се от мен като любовница; Така е вече от... от колко време? От половин година. Този проклет град. Омърсява всичко, до което се докосне. Някъде другаде може би щеше да се получи. Но не и тук.

– По дяволите, Джуди – каза той, – какво ти става? Да не би да е, защото снощи не дойдох...

– Навярно отчасти и заради това. Но не само заради това, разбира се. Зная защо трябваше да останеш. Но се чувствах толкова самотна, случиха се толкова много неща... седях, мислех си и бях уплашена. Опитах се да се свържа с майка ми, но линиите бяха заети. За Бога, бях едно бедно, уплашено момиченце, което тича при мама. Просто изведнъж всичко се промени. Вече не бях лъскавото, компетентно вашингтонско курве – бях хлапе с плитчици в малко, затънтено градче в Охайо. Всичко започна с това, че се уплаших. Кажи ми честно, имах ли

основание да се плаша?

– Да – сериозно отвърна той. – Самият аз донякъде съм уплашен.

Всички са уплашени.

– Какво ще стане с нас?

– Проклет да съм, ако зная. Но не говорехме за това.

– Чудовища, които дебнат навсякъде – рече тя. Прекалено много усти, които трябва да бъдат нахранени. Всички се бият или се готвят за бой.

– Приказвахме за това, че искаш да се върнеш в Охайо. Няма да те питам дали говориш сериозно, защото зная, че е така. Предполагам, че си късметлийка, защото имаш къде да избягаш. Повечето от нас нямат. Искат ми се да те помоля да останеш, но няма да е честно. Нещо повече, ще е егоистично от моя страна. Но все пак ми се иска да останеш.

– Имам резервация за самолет – каза Джуди. – Всички телефонни линии бяха заети и ужасно се изненадах, че успях да се свържа. Страната е в паника. В такова време човек се чувства ужасно безпомощен.

– В Охайо няма да ти хареса. Когато стигнеш там, няма да ти хареса. Щом се страхуваш във Вашингтон, в Охайо ще е същото.

– И все пак ще замина, Стив. Самолетът ми е в шест и петнайсет следобед.

– И не мога да те разубедея с нищо?

– Не можеш да ме разубедиш с нищо – каза тя.

– Тогава най-добре да се срещна с пресата. Имам да им съобщавам някои неща.

36.

Сенатор Андрю Оукс се надигна от дълбините на стола, в който беше потънал, и каза:

– Не съм съвсем сигурен, че е разумно да връщаме в страната всички тези войски, господин президент. Трябва да оставим хора в базите си. И ми се струва, че прекалено бързо си позволяваме да изпадаме в паника. Някакви си дребни чудовища нападнали курник в западна Вирджиния и ние веднага връщаме войските. Не ми изглежда правилно. И не съм сигурен, че е съвсем разумно да съобщаваме на журналистите за тези чудовища. Ще хвърлим страната в смут.

– Сенаторе – каза конгресменът Нелсън Ейбъл, – струва ми се, че нещо бъркате протокола. Не са ни поканили тук да решаваме дали да върнем войските, а по-скоро да ни съобщят за това и да ни обяснят причината.

– И все пак смятам – отвърна сенатор Оукс, – че президентът Хендерсън би искал да научи мнението ни. Може да не се съгласи с него, но мисля, че би трябвало да го чуе.

– Точно така, Анди – рече президентът. – Знаете, че през всички тези години често съм ви изслушвал и почти също толкова често съм се възхищавал на казаното от вас. Това не означава, че съм се съгласявал. В повечето случаи е ставало обратното.

– Така е – отвърна Оукс. – Но това никога не ми е пречило да казвам каквото мисля. И смятам, че е чиста глупост да връщаме войските. Няма да е нужна цялата ни военна мощ, за да се справим с някакви си малки чудовища.

– Струва ми се, стана пределно ясно – каза сенатор Брайън Диксън, – че чудовищата няма да останат малки. Единственият разумен начин да се справим с тях е да ги унищожим преди да са пораснали и да са се размножили.

– Но откъде знаем – настоя Оукс, – че наистина ще пораснат или че ще се размножат? Осланяме се на думите на хора, избягали при нас, защото не са били в състояние да се изправят срещу тях. А не са били в състояние да се изправят срещу тях, защото са били беззащитни. Не са имали армия, оръжия...

– Почакайте малко, сенаторе – прекъсна го Ейбъл. – Можете да държите военните си речи на Капитолия. Пресата ги отразява и

впечатляват публиката. Но това тук е само между нас. Няма да успеете да ни впечатлите.

– Господа – намеси се президентът, – според мен съвсем се отклоняваме от въпроса. При цялото ми уважение към сенатора, войските ще бъдат върнати. Ще бъдат върнати, защото министърът на отбраната и членовете на Съвета на началник-щабовете ме увериха, че тези сили са нужни тук. Вече обсъдихме днес този въпрос. Решихме, че не можем да поемем риска нещо да се обърка. Възможно, е да не ни трябват толкова много хора, но така е по-добре, отколкото да проявим нехайство. Има вероятност хората от бъдещето да са ни дали невярна информация, но аз не съм склонен да вярвам в това. Те са отблъсквали чудовищата в продължение на двайсет години и ми се струва, че е естествено да знаят за тях много повече от нас. Разговарях с представители на Академията на науките и те ми казаха, че макар да са необичайни, придаваните на чудовищата особености не противоречат на никой известен биологичен закон. Затова, струва ми се, не можете да твърдите, че решенията ни са безотговорни. Под натиска на обстоятелствата действахме по-бързо от обикновено, но просто нямаме време за губене.

Оукс не отговори, а се отпусна на стола си, като тихо сумтеше под нос.

– Има съобщение, че в Конго се е появило чудовище – каза конгресменът Уейн Смит. – Разполагате ли с повече информация, сър?

– Не – отвърна президентът.

– Не сте ли получили молба за помощ?

– Не – повтори президентът. – Абсолютно нищо официално.

– Ами тунелите, сър? Информацията по новините е противоречива. Известно ни е, че някои са се затворили, но не мога да получа ясна представа какво става.

– Навярно знаете толкова, колкото и ние тук, Уейн. Тунелът във Вирджиния е затворен, разбира се. Без наша намеса са се затворили още два, единият в Уисконсин, другият в Тексас. Предполагам, че са ги затворили хората в бъдещето, когато чудовищата са стигнали прекалено близо до тях. Или пък причината е в някаква повреда. Всички останали тунели в Съединените щати продължават да действат.

– Не смятате ли, че двата тунела, за които споменахте, може да са се затворили, защото през тях вече са минали всички хора? Това все някога трябва да стане.

– Известно ни е, че тунелът в Уисконсин се е затворил, защото входът му е бил атакуван. Съобщи ни го последният от хората, които

излязоха от него. Не зная за тексаския. Но що се отнася до вашия въпрос – да, надявам се, че скоро тунелите ще започнат да се затварят, защото са изпълнили предназначението си.

– Господин президент – попита сенатор Диксън, какво знаете за практическия аспект на изграждането на тунели? В състояние ли сме да построим тунелите, за да могат хората да се върнат в миналото?

– Казаха ми, че сме в състояние – отвърна президентът. – В момента наши физици и инженери работят с учени и инженери от бегълците. Хората от бъдещето са избрали местата, на които трябва да се построят тунелите. Окуражаващ е фактът, че няма да са необходими толкова много, колкото, за да дойдат тук. Връщането в миоцена може да стане за по-продължителен период. В бъдещето са построили толкова много, защото през тях е трябвало бързо да мине колкото може по-голяма част от населението. Освен това, както научих, в по-малките страни няма да се наложи да се строят тунели. Хората могат да се транспортират на няколко километра разстояние. Същото се отнася за тук. Ще е по-лесно да транспортираме бегълците до тунелите. Проблемът е, че трябва да построим част от тунелите и през тях да започнат да минават хора преди бегълците да са изляли всичките ни запаси.

– Тоест изграждането на тунелите не е извън възможностите ни, нали така? Трябва ни само време, пари и работна ръка.

– Точно така, Брайн. Работната ръка не е проблем. Бегълците представляват огромна доброволна работна сила и само преди около час Тери Робъртс ми съобщи, че нашите профсъюзи няма да възразят да ги използваме за нещо, което може да се разглежда като федерален проект. Тери ме увери, че профсъюзите ще ни окажат съдействие във всички отношения; дори ако се наложи да допуснат нарушения на правилата си за наемане на собствените им членове. Работната ръка не е проблем. Проблем са парите. Дори промишлеността да последва профсъюзите и да ни съдейства, преди да сме в състояние да започнем производството на съставните части за тунелите ще се наложи огромно преоборудване. Обикновено това е продължителен и скъп процес. Фактът, че трябва да започнем незабавно, да работим денонощно и да свършим за срокове, много по-кратки от обичайните, невъобразимо оскъпява нещата. Освен това ще са скъпи и самите части. Не забравяйте, че този проблем не стои само пред нас. Целият свят е изправен пред него. Основната тежест трябва да поемат най-вече индустриалните държави – ние, Германия, Русия, Франция, Великобритания, Китай, Япония и още няколко други трябва да произведат тези части не само за самите себе си, а и за

останалите страни от света. Макар че не се налага да строим толкова много тунели, колкото са използвали хората от бъдещето, за да дойдат тук, трябва да са достатъчно, така че да са приблизително равномерно разпределени. Въпреки че не е толкова голямо, колкото нашето, населението от бъдещето трябва да бъде разпръснато равномерно. Изграждането на нова цивилизация в миналото няма да е възможно, ако пратим прекалено много хора в един район. И произвеждането на частите е само част от индустриалния проблем, пред който сме изправени, макар да е най-трудната и най-важна част. Трябва също да осигурим на бегълците инструменти, добитък и семена, необходими им, за да поставят ново начало. Това ще изисква значителни индустриални възможности.

– Разговаряли ли сте с някой от индустриалците?

– Не лично. Бизнесът е заел изчаквателна позиция, за да види какви ще са действията ни. Още никой не се е свързал с мен. Но ми се струва, че реакцията би трябвало да е положителна. Ще съм разочарован, ако не е така. Проблемът не е само наш, но и техен, на целия свят.

Оукс се понадигна на стола си.

– Имате ли някаква представа, господин президент, колко може да струва всичко това? Някаква приблизителна сума?

– Не – призна президентът. – Нямам.

– Но ще е скъпо.

– Ще е скъпо.

– Навярно много повече от военния бюджет, който като че ли ужасява всички.

– Искате да го потвърдя, разбира се – каза президентът, – и ще го направя. Да, ще струва много повече от военния бюджет, много пъти повече. Ще е по-скъпо дори от война. Може да ни разори. Може да разори света, но какво друго ни остава? Да идем и да застреляме бегълците ли? Това би решило проблема. Такова решение ли ви харесва?

Оукс измърмори нещо и отново потъна в стола си.

– Идва ми наум нещо – каза Ейбъл. – Има възможност да си върнем разходите, независимо колко големи са те. Бегълците идват от време, в което са решени много технически проблеми, в което са разработени нови подходи. Спомена се за термоядрена енергия. Ние още сме далеч от използването ѝ. Термоядрената енергия би била огромен скок напред. Несъмнено има и много други неща. Предполагам, че в замяна на онова, което направим за тях, те ще се съгласят да ни запознаят с основите на тези технологични постижения...

– Това ще ни унищожи – гневно го прекъсна Оукс. Ще довърши

работата, която те са започнали. Вземете например термоядрената енергия. Тя, господа, за нула време ще съсипе нефтената и въгледобивната промишленост.

– Предполагам, че медицината в бъдещето е открила причината за рака и лекарство за него – прибави Ейбъл.

– Господин конгресменът е прав – каза Диксън. – Ако разполагаме с преимуществата на всичките им научни и технологични постижения, а навярно и на обществените и политическите им постижения, ще сме в много по-добро положение, отколкото сега. На кого, питам се аз, ще принадлежат новите познания? На човека, който успее да придобие тази информация по какъвто и да е начин ли? На правителствата? Или на света като цяло? И ако принадлежат на правителствата и света, как ще бъдат използвани или прилагани? Струва ми се, че и в най-добрия случай ще имаме да решаваме много трънливи проблеми.

– Всичко това е в бъдещето – каза конгресмен Смит. – В момента имаме два непосредствени проблема. Някак трябва да се избавим от чудовищата и да направим всичко възможно, за да пратим хората от бъдещето в миоцена. Правилно ли съм ви разбрал, господин президент?

– Напълно – потвърди Хендерсън.

– Научих – изтътна Оукс, – че руският посланик щял да идва да си побърбите.

– Това не би трябвало да ви е известно, Анди.

– Хм, нали знаете как е, господин президент. Ако си на Капитолия достатъчно дълго, придобиваш много канали. Казват ти много неща. Дори такива, които не би трябвало да са ти известни.

– Това не е тайна – каза президентът. – Нямам представа защо идва. Опитваме се да работим по този въпрос заедно с всички правителства. Разговарях по телефона с много държавни глави, включително с този на Русия. Предполагам, че визитата на руския посланик е само продължение на тези разговори.

– Навярно – рече Оукс. – Навярно. Просто ставам малко нервен, когато руснаците започнат прекалено да се интересуват от нещо.

37.

В лещака на края на малката царевична нива имаше нещо – смътно усещане за присъствие, дразнещо очертание, което не се разкриваше напълно. Нещо се криеше там и чакаше. Сержант Горди Кларк беше съвсем сигурен в това. Само, че нямаше представа откъде го е разбрал. Но бе сигурен – или почти сигурен. Подсказваше му го някакъв инстинкт, резултат от стотици патрули на вражеска територия, проникателна обективност, необходима на стария войник, за да оцелее – инстинкт, който нито той, никой друг можеше да обясни.

Сержант Кларк лежеше неподвижно и почти, без да диша на малкия хребет над царевичната нива, опрял гранатомета си на ръждясалата стойка, и се целеше в лещака. Можеше да е куче, каза си той, или дете, а може и изобщо да нямаше нищо, но не му се вярваше.

Смрадликовият храст надвисваше ниско над него и го скриваше от нещото в лещака. Той чуваше тихото ромолене на планинския поток, който течеше точно оттатък нивата. От долината сред хълмовете, в която се намираха постройките на фермата, се донасяше глупавото кудкудякане на кокошка.

От другите членове на патрула нямаше и следа. Кларк знаеше, че неколцина от тях трябва да са наблизко, но че внимават да не издадат присъствието си. Всички бяха професионални войници и си знаеха работата. Можеха да се движат из гората като сенки. Не издаваха нито звук, не помръдваха нито клонче.

Сержантът мрачно се усмихна. Бяха добри бойци. Беше ги обучил самият той. Капитанът си мислеше, че той ги е обучил, но не бе така. Именно сержант Гордън Феърфилд Кларк им беше набил уроците в главите. Всички те го мразеха, разбира се, и нямаше как да е иначе. Защото понякога от омразата се раждаше уважение. „Страх или уважение – помисли си той, – и двете вършат работа.“ Сигурно в миналото – навярно вече не, но в миналото – неколцина от тях се бяха наслаждавали на мисълта да му пръснат черепа с куршум. Трябва да бяха имали много възможности, но не го бяха сторили. Защото се нуждаеха от него, каза си сержантът – всъщност не от него, разбира се, а от омразата, която изпитваха към него. Нямаше нищо по-сигурно от добрата, силна омраза, която да те поддържа в тежки моменти. Фермерът от долината, помисли си сержант Кларк, беше видял нещо. Не можеше да обясни какво точно, но

било ужасно, макар да го зърнал само за миг. Нещо, каквото никога не бил виждал. Нещо, каквото никой не бил в състояние да си представи. Докато им разказваше, фермерът трепереше.

Нещото, което се криеше в лещака, излезе. Излезе толкова бързо, че приличаше на мъгла. После също толкова внезапно спря. И застана на малкото открито пространство между лещака и царевичата.

Дъхът на сержанта секна и вътрешностите му се обърнаха, но въпреки това завъртя цевта на гранатомета си, прицели се в огромния търбух на чудовището и пръстът му започна да натиска спусъка.

И тогава съществото изчезна. Кръстчето на мерника сочеше само към редките храсти отгатък царевичната нива. Сержантът не помръдна. Лежеше и гледаше през мерника, но пръстът му отпусна спусъка.

Чудовището не бе избягало. Беше сигурен в това. Просто бе изчезнало. В един миг беше там, в следващия го нямаше. Не можеше да се движи толкова бързо. Когато се бе появило от лещака, то представляваше мъгла от мигновени движения. Този път нямаше мъгла.

Сержант Кларк повдигна глава и застана на колене. Изтри лицето си с ръка и с удивление откри, че дланта му е лепкава от пот. Дори не бе усетил, че се поти.

38.

Фьодор Морозов беше добър дипломат и чудесен човек. Двете неща не бяха несъвместими и онова, което трябваше да направи, му бе неприятно. Освен това познаваше американците и просто нямаше да се получи. Разбира се, щеше да ги посрами и да посочи греховете им пред целия свят. При нормални обстоятелства не би имал нищо против. Но знаеше, че сега американците (пък и всички други) не са в положение да следят тънкостите на дипломатическите игри и поради това нямаше как да предугади реакцията им.

Президентът го очакваше и до него, както трябваше да се очаква, стоеше министърът на външните работи. Президентът се държеше изключително любезно, но Торнтън Уилямс, Фьодор виждаше това, беше малко озадачен, макар че отлично го скриваше.

Когато се ръкуваха и седнаха, президентът откри разговора.

– Винаги се радвам да ви видя, господин посланик каза той – по каквото и да било повод и дори без повод. Но кажете ми, какво можем да направим за вас?

– Моето правителство – отвърна Фьодор – ме помоли да се консултирам с вас – неофициално поне доколкото позволява официалното ни положение – по въпрос, свързан с безопасността, който, струва ми се, е от интерес и за двете ни страни, а всъщност изобщо за всички.

Той замълча за миг и двамата го изчакаха да продължи. Не отговори, не зададоха въпроси – с нищо не му помогнаха.

– Става въпрос – каза посланикът – за извънземното чудовище, избягало през тунела в Конго. Онова, което ни е известно за тях, не оставя съмнение, че чудовищата трябва да бъдат унищожени. Тъй като Конго не разполага с достатъчно военни и полицейски сили, за да се справи с това, моето правителство предлага да сформира експедиционен корпус. Възнамеряваме да разговаряме с Великобритания, Франция и навярно с други държави, за да видим дали не искат да участват в него срещу чудовището.

– Господин посланик – рече Уилямс, – вашето правителство естествено не е длъжно да иска нашето разрешение, за да се заеме с толкова добронамерена задача. Предполагам, вие сте готови да ни гарантирате, че ще изтеглите всичките си сили незабавно след унищожаването на чудовището.

– Естествено.

– Тогава не ви разбирам.

– Освен това – продължи Фьодор – стои въпросът за чудовището или чудовищата – научих, че вече са станали много – на ваша собствена територия. Готови сме да ви предложим същото, което ще предложим на Конго.

– Искате да кажете – развеселен отвърна президентът, – че желаете да ни заемете ваши бойни части, за да унищожим чудовищата.

– Струва ми се – рече посланикът, – че ако не сте в състояние да ни гарантирате успешното справяне с чудовищата, дори ще настояваме. Въпросът не е от вътрешен характер – той засяга международната общност. Тези същества трябва да бъдат унищожени. Ако не можете да го направите, трябва да приемете предложената ви помощ.

– Вие, разбира се, знаете – каза Уилямс, – че връщаме бойните си части от чужбина.

– Зная го, господин министър, но въпросът е колко бързо можете да ги върнете. Нашите военни смятат, че ще ви трябват поне трийсет дни и че това може да не е достатъчно бързо. Стои и въпросът дали разполагате с достатъчно сили, за да покриете необходимата територия.

– Мога да ви уверя, че оценяваме загрижеността ви – отвърна президентът.

– Моето правителство смята – каза Фьодор, – че макар да е естествено да искате да използвате собствените си войски, ако приемете нашата помощ, ще сте в състояние да разполагате с много повече хора, при това по-бързо. Сигурен съм, че и други държави биха ви предложили същото, ако изразите готовността си...

– Господин посланик – прекъсна го президентът, уверен съм, че разбирате колко дръзко е предложението ви. Ако вашето правителство искрено проявяваше добра воля, вие съзнавате, че щяхте да използвате друг подход. Аз не се съмнявам, че единствената ви цел е да ни посрамите. В това, разбира се, вече се провалихте. Ние ни най-малко не сме посрамени.

– Радвам се, че не сте – спокойно отвърна Фьодор. – Смятахме, че единственият достоен начин е първо да се обърнем към вас неофициално.

– Искате да кажете, че сега ще повдигнете въпроса в ООН и ще се опитате публично да ни посрамите, нали така – рече Уилямс.

– Господа – каза посланикът, – вие погрешно тълкувате думите ми. Вярно е, разбира се, че в миналото между нашите страни е имало

различия. Не винаги сме се гледали в очите. При сегашните обстоятелства обаче целият свят трябва да се обедини. Нашето предложение е водено единствено от тази мисъл. Ако не за вас, за нас е съвсем ясно, че бързото решаване на проблема с чудовищата е от международен интерес и че ваш дълг е да приемете необходимата ви помощ. С изключително нежелание бихме съобщили в Обединените нации, че сте пренебрегнали дълга си.

– Изобщо няма да се опитвам да предположа какво можете да заявите в ООН – студено каза Уилямс.

– Ако все пак решите да приемете нашето предложение – каза посланикът, – ние с готовност ще оставим инициативата във ваши ръце. Ако поискате необходимите ви сили от други държави – навярно от Канада, Великобритания, Франция и от нас – този разговор ще остане само помежду ни. Пресата естествено ще разбере, че съм идвал тук, и ще ме разпитва, но аз ще им кажа, че просто сме продължили обсъжданията между нашите две страни по въпроса за положението с бегълците. Такъв отговор, струва ми се, би бил логичен и навярно напълно приемлив.

– Предполагам – рече президентът, – че ще искате да получите отговор, който да предадете на вашето правителство.

– Не непременно веднага – отвърна Фьодор. – Вероятно ще ви трябва време, за да обмислите въпроса. ООН има заседание едва утре по обед.

– И ако помолим някои от нашите приятели сред общността на народите да ни помогнат с военни сили и не ви включим сред тях, ще се чувствате обидени.

– Не мога да ви отговоря със сигурност, но предполагам, че сте прав.

– Струва ми се – каза министърът на външните работи, – че всичко това не е нищо повече от официално подливане на вода. Познавам ви от доста време и имах високо мнение за вас. Вие сте тук от три-четири години – във всеки случай повече от три – и за това време със сигурност сте ни опознали. Мисля, че в душата си не сте съвсем съгласен с тези действия.

Фьодор Морозов бавно се изправи и каза:

– Предадох ви посланието на моето правителство. Благодаря и на двама ви, че ме приехте.

39.

В Ню Йорк, Чикаго и Атланта тълпи се притискаха до полицейските ленти. На лозунгите пишеше: „НЕ СМЕ ГИ МОЛИЛИ ДА ИДВАТ“, „И БЕЗ ТОВА ИМАМЕ СЪВСЕМ МАЛКО“ „НЕ ИСКАМЕ ДА ГЛАДУВАМЕ“. Тълпите хвърляха предмети, камъни, тухли и консервни кутии, смачкани така, че да имат остри ръбове, найлонови торбички, пълни с човешки екскременти. Гетата кипяха от викове и насилие. Имаше загинали и много ранени. Палеха огънове. Горяха къщи и когато пожарникарите се опитваха да стигнат до тях, пътя им препречваха барикади. Огромни райони бяха подложени на плячкосване.

В малките градчета из цялата страна се трупаха навъсени хора – по пейките пред универсалните магазини, на гарите, в бакалиите, по уличните ъгли, в кварталните кафенета, в бръснарниците. И озадачено казваха: „Някак не е нормално. Не е възможно. Не е като в старите дни, когато човек знаеше какво става. Днес няма как да знаеш какво ще се случи. Сега има прекалено много новини. Старите дни си отидоха. Вече няма ред...“ После разумно отбелязваха: „Разбира се, ако е така, както казват, трябва да направим всичко възможно за тях. Чухте какво каза снощи президентът. Деца на нашите деца. Точно така каза. Макар че не зная как ще го направим. Не и с тези данъци. Не можем да плащаме повече данъци, а тунелите ще струват адски много. Данъци върху всичко, каквото купуваш. Върху всичко, каквото правиш. Върху всичко, каквото притежаваш. Изглежда, колкото и да се трепа човек, данъците му гълтват всичко...“ И лицемерно заявяваха: „Онзи пастор в Нашвил хубаво го рече. Ако загуби религията си, човек губи всичко. Не му остава за какво да живее. Загубиш ли Библията, губиш всичко. Не е възможно дори след петстотин години хората да са се отказали от своя Бог. Тъкмо злото в днешния свят го е направило възможно. Животът в големия град. Гадният живот в големия град. Тук никога не можеш да загубиш своя Бог. Наистина не можеш. Той винаги е с теб. Можеш да Го усетиш във вятъра. Виждаш Го в багрите на небето на изток точно преди зазоряване. Чувстваш Го в нощната тишина. Съжалявам ги тези хора от бъдещето. Направо ги съжалявам. Те не знаят какво са загубили...“ И разневени от безредиците, те казваха: „Трябва да ги изпозастрелят. Не могат да ме заблудят с такива глупости. Нито за миг. Ами че някои от тези хора през целия си живот изобщо не са работили. Просто са стояли с

протегнати ръце. Ако човек наистина иска да работи, дори да е жена, винаги може да си намери работа. Ние тук се блъскаме, трепем се и пак нямаме почти нищо, но не се бунтуваме, не палим, не стоим с протегнати ръце...“ За младежите с лозунгите в парка „Лафайет“ казваха: „Щом искат да идат в миоцена където и да е това място, ами че защо да не ги пуснем? Хич няма да ни липсват. Без тях даже ще сме по-добре...“ Един селски banker с надута дълбокомисленост каза: „Помнете ми думата, ще имаме късмет, ако онези от бъдещето не унищожат цялата страна. Да, цялата страна, а може би и целия свят. Доларът няма да струва нищо, цените ще хвъркнат...“ И неизбежно стигаха до основния въпрос, шепнешком разкриваха най-черните си мисли: „Само почакайте и ще видите. Това е комунистически заговор, казвам ви. Мръсен комунистически заговор. Не зная как са го направили, но накрая ще открием, че в дъното на всичко са руснаците...“

Из цялата страна се надигаха хора и прииждаха към Вашингтон – на автостоп, с автобуси, със стари очукани автомобили. Вътрешен повик на младежта, обявила се срещу ценностите на обществото. Някои стигаха в града преди падането на нощта и минаваха по улиците с лозунги „Назад към миоцена“ и „Дайте саблезъбите!“ Други продължаваха в мрака или спираха, за да поемат отново на разсъмване, спяха в копи сено или на пейки в парка, нагъваха хамбургери, търсеха запознанства, тихо разговаряха край лагерни огньове.

Други групи също излизаха по улиците на Вашингтон, групи, в центъра, на които вървяха млади мъже, залитаха под тежки кръстове, препъваха се и падаха, после отново ставаха и продължаваха пътя си. Някои носеха трънени венци и по челата им се стичаха капки кръв. Късно следобед в парка „Лафайет“ се разрази яростна битка, понеже възмутената тълпа, сред която мнозина от мечтаещите за миоцена младежи, попречи на едно от разпятията. Жертвата вече беше качена на кръста и дупката почти бе изкопана. Полицията се намеси и след петнайсет кървави минути разчисти парка. Когато всички си тръгнаха, бяха събрани и откарани четири грубо сковани кръста.

– Тези хлапетии са луди – каза задъхано един полицаей. – Не бих дал и пукната пара за повечето от тях.

Сенатор Андрю Оукс се обади на Грант Уелингтън и заговорнически каза:

– Сега е моментът да си по-нисък от тревата. Не казвай нито дума. Дори не поглеждай, сякаш не те интересува. Положението е неустановено. Никой не знае накъде ще се наклонят възните. Нещо става. Тази

сутрин руснакът беше в Белия дом и това не вещае добро за никого. Готви се нещо, което не разбираме.

Клинтън Чапман се обади на Райли Дъглас.

– Знаеш ли нещо, Райли?

– Нищо, освен че наистина съществува пътуване във времето и ние разполагаме с принципите на постигането му.

– Ти виждал ли си ги?

– Не, не съм. – Всичко се пази в строга тайна. Никой не казва нищо. Мълчат и учените, които разговаряха с хората от бъдещето.

– Но ти...

– Зная, Клинт. Аз съм министър на правосъдието, но по дяволите, в такава ситуация това не означава нищо. Това е пълна тайна. Знаят я само неколцина от Академията и това е всичко. Дори военните не са допуснати до нея, а даже военните да искаха, аз се съмнявам, че...

– Но те трябва да кажат на някого. Не можеш да построиш нещо, ако си нямаш представа как да го направиш.

– Естествено, ще кажат как да се построи, но само толкова. Не как действа. И защо действа. Не принципа.

– Каква разлика има, по дяволите?

– Според мен има – отвърна Дъглас. – Аз лично няма да искам да построя нещо, ако не го разбирам.

– Ти каза, че е пътуване във времето. Че несъмнено било пътуване във времето.

– Няма никакво съмнение – потвърди Дъглас.

– Тогава в това има хляб – каза Чапман. – И аз имам намерение да...

– Но ако действа само еднопосочно...

– Трябва да действа и в двете посоки – прекъсна го Чапман. – Така ми казаха моите хора.

– Ще са нужни много пари – каза Дъглас.

– Разговарях с много хора – отвърна Чапман. – Хора, на които мога да се доверя. Неколцина от тях проявяват интерес. Достатъчно са. Определено проявяват интерес. Виждат възможностите. Ако успеем да го уредим, няма да има недостиг на средства.

Джуди Грей се качи на самолета и намери мястото си. Погледна през прозореца, видя щураците се по летището камиони – видя ги като в мъгла, и бързо вдигна ръка, за да избърше очите си. И почти нежно каза през стиснати зъби:

– Кучи син! Мръсен кучи син!

40.

Том Манинг предпазливо разговаряше по телефона.

– Стив – каза той, – чувам разни неща.

– Публикувай ги, Том – отвърна Уилсън. – Нали затова си там. Публикувай ги заради славата на добрата стара „Глобъл Нюз“.

– Сега – рече Манинг, – след като имаше възможност да проявиш плиткото си чувство за хумор, можем ли да се върнем на въпроса?

– Ако се опитваш да ме накараш да потвърдя някой слух, който си чул, знаеш, че няма да успееш – каза Уилсън.

– Нали ме познаваш, Стив.

– Това е проблемът. Наистина те познавам.

– Добре тогава – рече Манинг. – Щом искаш така, хайде да започнем от самото начало. Тази сутрин президентът е поканил руския посланик...

– Не го е канил. Той дойде по свое желание. Посланикът направи изявление за пресата. Това ти е известно.

– Естествено, знаем какво каза посланикът и какво каза ти на следобедния брифинг, но това изобщо не допринася за изясняване на положението. Никой в града, никой нормален, разбира се, не вярва и на двама ви.

– Съжалявам, Том. Казах всичко, каквото знаех.

– Добре – рече Манинг. – Приемам думата ти. Възможно е да не са ти казали. Но в ООН в Ню Йорк се шепне една адски гадна история. Поне е била нашепната на нашия човек там. Не зная как са се развили нещата. Нашият човек не го е пуснал по телеграфа. Той ми телефонира и аз му казах да изчака, докато разговарям с теб.

– Нямам ни най-малка представа за какво говориш, Том. Честно ти казвам, наистина смятах, че посланикът казва, каквото може. Водеха се разговори с Москва и версията му ми прозвуча правдоподобно. Президентът не ми каза нищо друго. Споменахме за това, струва ми се, но само толкова. Трябваше да обсъдим много други неща.

– Добре тогава – каза Манинг. – Ето какво научих. Морозов разговарял с Уилямс и президента и предложил войски, за да ни помогнат да унищожим чудовището. Предложението му било отхвърлено.

– Том, благонадежден ли е източникът ти? Сигурен ли си във всичко това?

– Изобщо не съм сигурен. Така са казали днес следобед на нашия човек в ООН.

– Говориш за Макс Хейл. Той е вашият човек там, нали.

– Един от най-добрите – потвърди Манинг. – И знае как да пресява истината.

– Да, така е. Спомням си го още от Чикаго.

– Информаторът на Хейл му е казал, че утре в ООН ще бъде съобщено за нашия отказ и ще бъде отправено искане да бъдем принудени да приемем войски от други държави. Ще бъде казано, че като не ги приемаме, проявяваме безотговорност.

– Старата игра на оказване на натиск – отбеляза Уилсън.

– И това не е всичко. Ако не приемем войски от чужди държави и не сме в състояние да се справим с чудовищата, в ООН ще бъде заявено, че целият район трябва да бъде унищожен с ядрено оръжие. Че светът не може да рискува...

– Почакай малко – бързо го прекъсна Уилсън. – Нали каза, че няма да пуснеш това?

– Засега. Навярно никога. Поне се надявам. Тъкмо затова те потърсих. Щом го е чул Хейл, навярно ще го научат и всички останали. И със сигурност ще го пусне някоя друга агенция.

– В това няма нито капка истина – каза Уилсън. Сигурен съм. Господи, всички сме в къпа. За момента политическите игри на надмощие трябва да бъдат оставени настрана. Или поне така ми се струва. Том, просто не мога да го повярвам.

– Нищо ли не знаеш за това? Абсолютно нищо? Не се ли е чуло нещо?

– Абсолютно нищо – отвърна Уилсън.

– Знаеш ли – каза Манинг, – не ми се иска да съм на твоё място, Стив. И за един милион долара.

– Нали ще задържиш информацията, Том? Нали ще ни дадеш малко време да я проверявам?

– Разбира се. Само натискът да не стане прекалено силен. Само ако някой друг... ще ти съобща.

– Благодаря, Том. Някой ден...

– Някой ден, когато всичко това свърши – каза Том, – ще се скрием в някой тъмен ъгъл в някой задимен бар, в който няма да ни открие никой, и ще му ударим по едно.

– Пиенето е от мен – каза Уилсън.

После затвори и се отпусна на стола си. Тъкмо когато си отиваше

още един ден, помисли си той. Но по дяволите, някои дни никога не свършваха. Все продължаваха ли, продължаваха. Последните два дни сякаш се сливаха в някакъв вечен кошмар. Джуди си беше заминала, по улиците маршируваха хлапета, бизнесмените роптаеха, защото не можеха да използват икономическия срив за финансовите си убийства, яростни проповедници удряха с юмрук по амвона, готови на друг вид убийство, чудовища се криеха из планината и бъдещето продължаваше да изсипва хората си.

Клепачите му се затвориха и той с усилие ги отвори. Довечера трябваше да поспи – трябваше да намери време да поспи.

Може би Джуди бе права. Трябваше просто да стане и да се махне. Макар че, съвсем честно, все пак оставаше въпросът от какво се беше махнала Джуди. Липсваше му – бе си заминала само преди час-два и вече му липсваше. Внезапно той осъзна, че му е липсвала през целия ден. Дори когато все още беше тук. Бе започнала да му липсва още откакто разбра, че ще си замине. Може би трябваше още един път да я помоли да остане, но нямаше време и не знаеше как да го направи – поне как да го направи изискано, а човек или прави нещата изискано, или изобщо не ги прави. Най-вероятно беше разбирал, че тя няма да го послуша. Той вдигна слушалката.

– Ким, още ли си там? Трябва да се срещна с президента. Много е спешно. Трябва да ме пуснеш при първа възможност.

– Може да мине доста време, Стив – отвърна тя. – Има заседание на кабинета.

41.

– Държах го на мушка и после го нямаше – каза на полковник Юджийн Доусън сержант Гордън Феърфилд Кларк. – Изчезна. Изпари се. Сигурен съм, че не помръдна. Видях го да се движи преди да спре. Приличаше на мъгла. Като в анимационен филм. Когато изчезна, беше друго. Когато го държах на мушка, не мърдаше.

Нямаше мъгла.

– Привидяло ти се е сержант – отвърна полковникът.

– Не мисля така, сър. Добре се бях скрил. Не мърдах. Преместих цевта на гранатомета само с няколко сантиметра. Това беше всичко.

– Тогава някой от хората ти.

– Сър, лично съм обучил всички тези мъже. Никой не може да ги види, нито да ги чуе.

– Видяло е нещо. Или е чуло нещо. Усетило е някаква опасност и е изчезнало. Сигурен ли си за това изчезване, сержант?

– Сигурен съм, господин полковник.

Доусън седеше на един повален дънер. Наведе се, вдигна от земята една вейка и започна да я чупи на парченца. Кларк стоеше приклепал отстрани и се подпираше на гранатомета.

– Сержант – каза Доусън, – не зная какво ще правим с всичко това, по дяволите. Не зная какво ще прави армията. Ти откриваш едно от онези същества и то изчезва преди да успееш да го убиеш. Можем да се справим с тях. Сигурен съм. Ще успеем да се справим с тях, даже когато станат големи, силни и коварни, както твърдят хората от бъдещето. Имаме артилерия. Имаме достатъчно мощни оръжия. Ако се съберат и излязат срещу нас, ще успеем да ги разбием. Имаме повече оръжие от хората от бъдещето и можем да се справим с тази работа. Но не и когато се крият от нас, не и в такива местности. Можем да изравним с бомби участък от десет хиляди акра и да унищожим само едно от тях. Бог знае какво още ще убием, включително хора. Нямаме време и сили да евакуираме хората, за да сме в състояние да бомбардираме района. Трябва да открием и унищожим тези чудовища едно по едно...

– Но дори когато ги открием, сър...

– Да, зная. Но да речем, че имаме късмет. Да речем, че от време на време спипваме по едно от тях. Пак ще останат стотици и след седмица, след месец ще се излюпят хиляди. А през това време първите ще растат

и ще стават по-гадни. И докато ги търсим, те ще унищожават градове, военни лагери...

– Сър – каза сержант Кларк, – това е по-лошо, отколкото беше във Виетнам. А във Виетнам беше ужасно.

– Досега не сме били побеждавани – отвърна полковникът и стана. – Никога. Но трябва да открием как да го направим. И цялата огнева мощ на света, и най-модерните оръжия на света са напълно безполезни, докато не открием нещо, срещу което да ги насочим, и то да остане под прицел, докато натиснем спусъка.

Сержантът скочи, вдигна гранатомета и каза:

– Е, хайде тогава отново на работа.

– Виждал ли си наоколо един фотограф?

– Фотограф ли? – попита сержантът. – Какъв фотограф? Не съм виждал никакъв фотограф.

– Каза, че името му било Прайс. От някаква информационна агенция. Мотаеше се наоколо. Пратих го да върви по дяволите.

– Ако попадна на него – отвърна сержантът, – ще му духна под опашката.

42.

Джейк Билингс се съвещаваше с Рей Макдонълд, някога негов мениджър по връзките с обществеността, който преди дванайсет часа беше назначен за оперативен ръководител на кръстоносния поход.

– Наистина смятам, че тази работа с разпятието няма да помогне на каузата ни, Рей – каза преподавателят Билингс, – Струва ми се доста грубо и може да рикошира срещу нас. Както пише за опита във Вашингтон един от вестниците...

– Искаш да кажеш, че информацията вече се е появила в печата? Не очаквах толкова бърза реакция.

– Реакцията е отрицателна – с малко необичайна разпаленост от върна Билингс. – Уводната статия го нарича евтин трик и детинщина. Оказва се, че ръцете на младежа са били прикрепени за кръста с ремъци – не с гвоздеи, а с ремъци! Тонът на цялата статия, разбира се, е шеговит, но въпреки това...

– Но те грешат – прекъсна го Макдоналд.

– Искаш да кажеш, че си използвал гвоздеи?

– Не, не искам да кажа това. Искам да кажа, че тази работа се е правела с ремъци. Римляните не са използвали гвоздеи.

– Опитваш се да ми кажеш, че евангелията грешат, така ли?

– Не, не се опитвам да ти кажа такова нещо. Казвам само, че обикновено – подчертавам, обикновено, навярно не винаги – ръцете са били завързвани, не заковавани. Направихме проверка и...

– Проверката ви не ме интересува – ледено отсече Билингс. – Интересува ме фактът, че си дал на някакъв гаден автор на уводни статии повод да си прави майтап с нас. И дори това да не се беше случило, струва ми се, че цялата ти идея смърди. Ти не се посъветва с мен. Защо не се посъветва с мен?

– Беше зает, Джейк. Каза ми да направя, каквото мога. Каза ми, че аз съм човекът, който може да измисли нещо, и ето, измислих това.

– Нали знаеш, че ми се беше обадил Стив Уилсън каза Билингс. – Направи ме на нищо. Няма съмнение, че официален Вашингтон – поне Белият дом – е твърдо против нас. Когато разбере за това, Уилсън ще ни обяви за търсачи на сензации. На брифинга си днес следобед той президентно ни подмина. Това беше преди онази тъпа, работа с разпятието. Следващия път ще ни направи на пух и прах.

– Но много хора са с нас. Само иди в провинцията, в малките градчета...

– Да, зная. Фермерите. Те ще са с нас естествено, но за колко време според теб? И какво съществено въздействие може да окаже мнението на фермерите? Ами влиятелните пастори в черквите в големите градове? Можеш ли да си представиш какво ще каже на пастството си, на вестниците и на света Ангъс Уиндзър? Той започна всичко това, но няма да одобри поведението на екзалтираните младежи, които мъкнат кръстове по улиците и се разпъват по площадите. Години наред съм се опитвал да изпълнявам дълга си с достойнство, а сега всичко се смъква до равнището на улични кръсъци. И трябва да благодаря за това на теб.

– Е, не е много по-различно от фокусите, които използваше преди – възрази Макдонълд. – От доброто старо циркаджийство. От стария шоу-бизнес. Та нали построи кариерата си тъкмо върху това.

– Но с мярка.

– Не чак толкова. Шумни реклами, паради...

– Съвсем законна реклама – отвърна Билингс. – Честна реклама. Велика американска традиция. Грешката ти беше, че излезе на улицата. Ти не знаеш нищо за улицата. Изправил си се срещу специалистите в тази работа. Онези хлапета с миоцена знаят всичко за улицата. Били са там, те живеят там. Нанесли са ти два удара още преди да започнеш. Какво те кара да смяташ, че можеш да им съперничиш?

– Добре тогава, какво да направим? Край с улиците, казваш. Добре, зачеркваме улиците. Какво ни остава? Как да привлечем вниманието?

Джейк Билингс впи изцъклените си очи в стената, после каза:

– Не зная. – Чисто и просто не зная. Струва ми се, че каквото и да направим, няма да има значение. Мисля, че това къркорене, което чуваш, е от нашия кръстоносен поход, който потъва в канала.

43.

Стана заради кучето. Беше пил цял ден. Планинският път бе тесен и лъкатушещ и ужасно ядосан от случилото се с него, Бентли шофираше по-бързо, отколкото би трябвало. След часове търсене най-после беше открил лагера – съвсем временен лагер, както изглеждаше, без педантичния ред на обичайния военен лагер, просто място за отпих в гъстата гора край някакъв поток. Обзет от чувство за изпълнен дълг и възнаградено упорство, той провеси фотоапаратите на шията си, закрачи към най-близката палатка и почти бе стигнал до нея, когато се появи полковникът и го спря.

– Кой сте вие, по дяволите? – попита го той. – И къде си мислите, че отивате?

– Аз съм от „Глобъл Нюз“ – отвърна Бентли. – И съм тук, за да снимам преследването на чудовището. Казах на редактора, че не си струва времето, но той не се съгласи с мен и не ми е работа да му противореча, където и да ме прати, затова действайте, преследвайте чудовището, за да мога да направя няколко снимки.

– Тук е забранено за вас, господине – каза полковникът. – Категорично забранено. Не зная как сте стигнали чак дотук. Някой не се ли опита да ви спре?

– Естествено – отвърна Бентли. – Малко по-надолу по пътя. Две войничета. Но аз не им обърнах внимание. Никога не обръщам внимание на някой, който се опитва да ме спре. Имам си моя работа.

И тогава полковникът го изхвърли.

– Имаме си достатъчно проблеми – каза той с отсечен, войнишки глас и го прониза с леден поглед. – Имаме си достатъчно проблеми и без някакъв си проклет тъп фотограф да се мотае наоколо и да ни пречи. Ако не си тръгнете, доброволно, ще наредя да ви изхвърлят.

Докато полковникът говореше, Бентли вдигна фотоапарата и го снима. Това още повече влоши положението и с обичайната си бърза реакция той го осъзна, затова с достойнство отстъпи, за да избегне сблъсъка. Когато мина покрай войничетата, опитали се преди това да го спрат, те започнаха да викат и да му се подиграват. Бентли намали, замисли се дали да не се върне и да поговори с тях, после се отказа. Не си струваше времето. После се появи кучето.

Кучето изскочи от високите бурени край пътя. Ушите му бяха

прилепнали, опашката му бе подвита и то бягаше в сяпа паника. Беше близо, а автомобилът се движеше прекалено бързо. Бентли рязко завъртя волана. Колата се отклони от пътя и се вряза в храстите. Гумите засвистяха, когато натисна спирачка. Предницата на автомобила се блъсна в един голям орех и колата спря. Лявата врата се отвори и Бентли, който се отнасяше с пълно презрение към такива ограничения като предпазните колани, излетя навън. Фотоапаратът, който висеше на шията му, описа къса дъга и го блъсна в ухото толкова силно, че главата му закънтя, сякаш вътре имаше камбана. Той падна по гръб и се претърколи, свил ръце и крака. После бързо се изправи и откри, че се е озовал на ръба на пътя.

По средата на шосето стоеше чудовище. Бентли знаеше, че е чудовище – нали предишния ден беше видял две такива. Но това бе много по-малко от тях. Коего не означаваше, че е по-малко ужасно.

Но Бентли беше замесен от по-различно тесто от другите хора. Не ахна, вътрешностите му не се преобърнаха. Ръцете му бързо реагираха, здраво стиснаха фотоапарата и го вдигнаха пред очите му. Чудовището бе точно пред обектива и той натисна бутона. Апаратът изщрака... и в същия момент съществуването изчезна.

Бентли сведе апарата и го пусна. Главата му продължаваше да кънти. Дрехите му бяха изпокъсани, през зейналата на крачолата му дупка се виждаше възлестото му коляно. Дясната му длан кървеше, охлузена някъде по чакъла. Автомобилът зад него тихо проскърцваше изкривената ламарина бавно възстановяваше предишната си форма. Водата от разбития радиатор се изливаше по горещия метал и цвърчеше.

Кучето все още диво лаеше някъде отдалече. Една стресната катеричка затрака като картчница. Пътят бе пуст. Само допреди миг чудовището беше тук. От мястото си Бентли можеше да види следите му, отпечатали се в праха. Но вече го нямаше.

Той закуцука по пътя и се огледа в двете посоки. Нямаше нищо.

„Но то беше тук – упорито си каза Бентли. – Хванах го в обектива. Беше тук, когато го снимах. Изчезна едва когато апаратът изщрака. Решило е, че го нападам. Дали е било тук, когато направих снимката? Дали го има на лентата? Дали изчезването му не ми е отнело такава ценна снимка?“

Не можеше да е сигурен.

Обърна се и колкото можеше по-бързо закуцука по пътя. Имаше само един начин да разбере. Трябваше да намери телефон, някак си да намери кола. Трябваше да се върне във Вашингтон.

44.

– Осъществихме три контакта с чудовищата – каза Сандбърг. – Без резултат. Никой не е успял да стреля срещу тях. Те изчезват и толкова.

– Искаш да кажеш, че се скриват? – попита Торнтън Уилямс.

– Не, не искам да кажа това – отвърна министърът на отбраната. – Просто ги няма, това е всичко. Хората, които са ги видели, се кълнат, че изобщо не са помръдвали. Били са там и после ги нямало. Всеки от тях, без да знае за съобщенията на другите, е съвсем сигурен в това. Един може да греши, възможно е да грешат и двама. Струва ми се обаче, че не е вероятно и тримата да допускат една и съща грешка.

– Имаш ли някаква теория, някаква идея какво става?

– Не – призна Сандбърг. – Трябва да са развили нова защитна адаптация. Както вече сигурно сте разбрали, тези същества притежават невероятна способност за самосъхранение. Знаят как да оцеляват. Заради благото на вида си не могат да поемат никакъв риск. Предполагам, че ако са притиснати в ъгъла, ще се бият, но само ако са притиснати в ъгъла и нямат възможност да-се измъкнат. Очевидно в новата ситуация са придобили нова способност. Разговаряхме с доктор Айзък Улф, биологът на бегълците, който навярно знае за чудовищата повече от всеки друг. Той никога не е чувал за тази работа с изчезването. Предполага, само предполага, че може да е способност, присъща единствено на малките чудовища. Някакъв защитен механизъм. В бъдещето може да не са го забелязали, защото хората там не са имали възможност да наблюдават малки индивиди – били са прекалено заети да се бият с възрастните.

– Как върви изпращането на хора в района? – попита президентът.

– Нямам точни цифри – отвърна Сандбърг. – Но действаме с пълна скорост. Лагерите на бегълците образуваха свои собствени ръководства и това донякъде ни облекчава, освобождава част от войските. Министерствата на земеделието и социалните грижи се заеха с транспортирането на храни в лагерите и това също освобождава военен персонал. Очакваме първите транспортни самолети от чужбина да започнат да пристигат довечера и тогава ще разполагаме с още повече хора.

– Тази сутрин дойде Морозов – каза Уилямс. – Предложи ни да ни осигурят военни части. Всъщност дори настоя. Ние, разбира се, отхвърлихме предложението. Но в това наистина има смисъл. Не трябва ли да поискаме помощ от Канада, навярно от Мексико, а може би и от

Великобритания, Франция, Германия и други наши приятели?

– Сигурно бихме могли да използваме техни сили отвърна Сандбърг. – Бих искал да разговарям с членовете на Съвета на началник-щабовете и да видя какво е тяхното мнение. В момента не сме в състояние да пратим значителни части нито на север, нито на юг да речем в Джорджия и в северната част на щата Ню Йорк. Трябва да се помъчим да ограничим разпространението на чудовищата, ако изобщо се разпространяват, а предполагам, че намерението им е тъкмо такова. Ако успеем да ги задържим, ще се справим с тях.

– Ако не изчезват – отбеляза президентът.

– Точно така – потвърди Сандбърг. – Ако не изчезват.

– Може би трябва да преминем на друг въпрос – предложи президентът. – Райли, струва ми се, че имаш да докладваш нещо.

– Все още не съм съвсем сигурен по този въпрос отвърна Райли Дъглас, – но трябва да го обсъдим. Честно казано, склонен съм да мисля, че е възможно той да крие коварни юридически последици, но няма възможност да проверя. Снощи ме посети Клинтън Чапман. Предполагам, че повечето от вас го познават.

Той огледа хората около масата. Мнозина кимнаха.

– Та той дойде при мен – продължи Дъглас, – и оттогава ми телефонира три-четири пъти, а днес обядвахме заедно. Някои от вас може би знаят, че двамата бяхме съквартиранти в Харвард и че сме приятели. Предполагам, че затова се обърна към мен. При първата ни среща предложи да се заеме с изграждането на тунелите и да поеме всички разходи. В замяна иска да получи право на собственост над тях, след като хората от бъдещето се върнат в миоцена. После...

– Райли – прекъсна го Уилямс, – не разбирам за какво са му потрябвали. Какво ще ги прави? Казаха ми, че силата на времето, действа само в една посока – към миналото.

Дъглас поклати глава.

– Клинт не вярва в това. Разговарял е с учени от компанията си – а неговият научен персонал навярно е един от най-добрите в света – и те са го уверили, че ако изобщо съществува, пътуването във времето може да се извършва и в двете посоки. Всъщност те са му казали, че като че ли е по-лесно да се пътува към бъдещето, отколкото към миналото, защото естественият поток на времето тече напред.

– Не зная – въздъхна Уилямс. – Звучи ми някак мръсно. Можем ли съзнателно да оставим двупосочното пътуване във времето, ако изобщо е възможно, в ръцете на един човек или група хора? Само си помислете

за начините, по които може да се използва...

– Днес на обед разговарях с Клинт по този въпрос отвърна Дъглас. – Обясних му, че ако е възможна, всяка подобна операция ще трябва да е строго контролирана. Ще трябва да се създадат комисии, които да формулират закони за пътуване във времето, и конгресът ще трябва да ги ратифицира. Нещо повече, тези закони ще трябва да са валидни за целия свят. Ще трябва да се сключи международен договор и можете да си представите колко време ще отнеме това. Клинт е съгласен с всичко. Каза ми, че осъзнава необходимостта му. Тази идея напълно го е обсебила. Като стар приятел, аз се опитах да го разубея, но той продължава да настоява. Ако му позволим, разбира се. Отначало имаше намерение сам да финансира операцията, но очевидно е започнал да осъзнава колко пари ще са нужни. Както разбрах, в момента съвсем тайно се опитва да създаде консорциум, който да се заеме с проекта.

Сандбърг се намръщи.

– Импулсивно бих отговорил отрицателно. Пътуването във времето трябва да се изучи внимателно. Това е нещо, което никога досега не сме възприемали сериозно. Ще трябва да го обмислим задълбочено.

– Въпросът може да има и военни аспекти – отбеляза Уилямс. – Но не съм сигурен точно какви.

– Ще трябва да се подпишат международни договори със съответните гаранции, че тунелите няма да се използват за военни цели – каза президентът. – И ако в бъдеще тези договори бъдат нарушени, не виждам какво значение ще има кой притежава официалните права върху пътуването във времето. Държавните нужди винаги ще имат предимство. Независимо как се развият нещата, пътуването във времето е проблем, с който ще се наложи да се сблъскаме. И трябва да го решим по най-добрия начин.

– Искате да кажете, че одобрявате предложението на Клинт, така ли, господин президент? – изненадано попита Дъглас. – Когато разговарях с вас...

– Не бих казал, че го одобрявам – отвърна президентът. – Но с оглед на положението, в което сме изпаднали, струва ми се, че би трябвало да разгледаме всички възможности и предложения. Ще ни е трудно да намерим парите, необходими за изграждането на тунелите. Не само на нас, но и на целия свят. Навярно на останалата част от света дори повече, отколкото на нас.

– Това ни изправя пред друг проблем – рече Уилямс.

– Предполагам, че предложението на Чапман и неговия консорциум

се отнася само за тунелите в Съединените щати.

– Не бих казал – възрази Дъглас. – Струва ми се, че в консорциума на Чапман би трябвало да участват и чужди капитали и могат да се сключат договори и с другите страни. Не вярвам държави като Конго, Португалия или Индонезия да обърнат гръб на някой, който иска да им построи тунели. Някои страни могат да се колебаят, но ако ние одобрим плана и към нас се присъединят още няколко от по-големите държави, да речем Германия и Франция, повечето ще ги последват. В края на краищата, ако се присъединят всички останали, нито една страна няма да иска да остане без тунел.

– Това ще струва ужасно много пари – каза министърът на финансите Манфред Франклин. – Изграждането на тунели в целия свят ще възлиза на милиарди.

– Във финансовия свят има много хазартни личности – отбеляза министърът на земеделието Бен Кънингам. Но като цяло това е разумен хазарт. Чапман трябва да е съвсем сигурен в себе си. Смяташ ли, че може да знае нещо, което не ни е известно?

Дъглас поклати глава.

– Склонен съм да мисля, че не. Нали разбирате, получил е уверение от своите учени, доколкото научих, най-вече физици, че щом е възможно, пътуването във времето трябва да е двупосочно. Вече стана ясно, че е възможно. Нали разбирате, това е първата нова идея, първата наистина нова идея, която съдържа действителен технологичен и инженерен потенциал, появила се от петдесет или повече години насам. Клинт и неговите хора искат да я реализират.

– Въпросът е дали трябва да им позволим – отвърна Уилямс.

– Колкото и да съжаляваме – каза президентът, може би ще ни се наложи. Ако откажем, хората ще научат и можете да си представите как ще реагират. О, някои ще се противопоставят, но гласът им ще бъде заглушен от онези, които ще виждат във всичко това възможност някой друг да плати огромна сума, която иначе би трябвало да се вземе от държавната хазна и да бъде покрита от данъците. Честно казано, господа, можем да се окажем в положение, в което противопоставянето на консорциума ще е политическо самоубийство.

– Това като че ли не ви безпокои сериозно – малко рязко отбеляза Уилямс.

– Когато е в политиката от толкова време, колкото мен, Торнтън, човек не се плаши лесно от всяка нова пречка. Научава се да бъде практичен. Претегля нещата. Признавам, че аз лично доста се уплаших от

всичко това, но съм дотолкова практичен в политиката, че съм в състояние да разбера възможно ли е да му се противопоставя.

– И все пак не ми харесва – каза Уилямс.

– На мен също – обади се Сандбърг.

– Това е решение на проблема – възрази Франклин. – Профсъюзите са готови да ни подкрепят в извънредната ситуация. Ако получим подкрепата и на световните финансови интереси, което всъщност ще се случи със създаването на този консорциум, основният ни проблем ще бъде решен. Естествено, ще трябва да изхранваме хората от бъдещето, но разбрах, че можем да го правим по-дълго, отколкото си мислехме отначало. Ще трябва да им осигурим необходимото, за да се установят в миналото, но промишлеността ни е в състояние да го направи, при това на нищожна в сравнение с разходите по тунелите цена. Някой бързо ще трябва да изчисли каква част от промишлените ни предприятия и ресурсите ни трябва временно да се пренасочат за производството на ръчни колички, мотики, брадви, плугове и други подобни, но това е въпрос на обикновена математика. Предполагам, че през следващите няколко години ще ни се наложи да се сблъскаме със значителен недостиг на месо, млечни продукти и други селскостопански стоки, защото ще трябва да пратим добитък за разплод в миоцена, но ще се справим. Навярно ще се поизпотим, но ще се справим. Големият проблем са тунелите и ако му позволим, консорциумът на Чапман ще се заеме с него.

– Ами онези хлапета с лозунгите, които твърдят, че искали да се върнат в миналото? – попита Кънингам. Ако питате мен, трябва да ги пушем. Така улиците ще се разчистят, а много хора отдавна надигат вой за пренаселеността. Това може да е решение на проблема.

– Не говориш сериозно, разбира се – отвърна президентът.

– Уверявам ви, че говоря съвсем сериозно, сър.

– Добре, съгласен съм – каза президентът. – Доводите ми може и да не са същите като твоите, но смятам, че не трябва да спираме никой, който иска да се върне в миналото. Навярно не в епохата, в която имат намерение да отидат хората от бъдещето. Може би един милион години по-късно от тях. Но преди да им го позволим, те трябва да имат същото екологично съзнание и убеждения като хората от бъдещето. Не можем да пратим в миналото някой, който ще изразходва вече използваните от нас природни богатства. Това ще предизвика парадокс, който не претендирам да разбирам, но който, предполагам, ще е фатален за нашата цивилизация.

– Кой ще им даде това екологично съзнание?

– Хората от бъдещето. Не е задължително всички едновременно да се върнат в миналото. Неколцина могат да останат тук известно време. Всъщност те предложиха да оставят група специалисти, за да ни предадат онова, което е било научено – не, по-правилно е, което ще бъде научено – през следващите петстотин години. Смятам, че трябва да приемем предложението им.

– Аз също – каза Уилямс. – Част от онова, което ни предадат, може да наруши икономическото и общественото равновесие, но като цяло ще е от огромна полза за нас. Само за двайсет или дори още по-малко години ще можем да скочим с пет века напред, без да допускаме грешките на нашите потомци по стария път във времето.

– Не зная – рече Дъглас. – Има прекалено много фактори. Трябва да си помисля.

– Забравяме нещо – каза Сандбърг. – Можем да вземем решение и да планираме действията си, разбира се. И се налага да го направим бързо. След месец вече трябва да сме се захванали на работа и да правим всичко възможно за излизане от кризата, иначе времето ни ще започне да изтича. Но въпросът, който искам да повдигна, е, че това решение, това планиране може с нищо да не ни помогне, ако не успеем да унищожим или поне да овладеем чудовищата.

45.

Може би именно хлапетата по улиците бяха прави, каза си Уилямс. Имаше някакво обосновано очарование в това да започнат наново, на чисто. Единственият проблем беше, че дори да започнеш наново, човешката раса пак можеше да повтори много от предишните си грешки. Макар че като се върнеха в миналото, щеше да им отнеме известно време да ги допуснат и все още щеше да има възможност да ги поправят преди да са станали прекалено големи и прекалено дълбоки.

Алис Гейл му бе разказала за пустошта на мястото на някогашния Бял дом, а по време на пътуването от Форт Майър доктор Озбърн беше изразил съмненията си, че може да се попречи на тенденцията, превърнала парка на Белия дом в пустош. „Вече е прекалено късно – бе казал той. – Вие сте свръхобременени. Загубили сте равновесие.“

Навярно наистина беше прекалено късно, призна пред самия себе си Уилсън – огромната бюрокрация продължаваше да се разраства, големият бизнес затлъстяваше и ставаше все по-арогантен, данъците постоянно растяха и никога не намаляваха, бедните обедняваха още повече и ставаха все по-многобройни, въпреки най-добрите намерения на социално насоченото общество пропастта между богатите и бедните, между правителството и народа растеше от година на година. Как би могло да не се стигне до това, зачуди се той. Като се имаше предвид в какъв свят живееха, как по-добре биха могли да се подредят обстоятелствата?

Уилсън поклати глава. Нямаше представа. Навярно имаше хора, които можеха да се върнат в миналото, да анализират политическото, икономическото и общественото развитие, да открият къде са допуснати грешки, да поставят пръст върху определени действия в определена година и да кажат: ето тук допуснахме грешка. Но това щяха да са теоретици, работещи на основата на много теории, които не биха издържали проверката на действителността.

Телефонът на бюрото му иззвъня и той вдигна слушалката.

– Господин Уилсън?

– Да.

– Обажда се пазачът на югозападния портал. Тук има един господин, който твърди, че трябвало да се срещне с вас по важен въпрос. Господин Томас Манинг. С него е господин Бентли Прайс. Познавате ли ги, сър?

– Да. Пуснете ги да влязат.

– Ще пратя хора да ги придружат, сър. В кабинета си ли сте?

– Да. Ще ги чакам.

Уилсън затвори. Какво можеше да доведе Манинг тук? И защо идваше лично? И Бентли... за Бога, защо Бентли?

Дали не бе нещо ново за онази работа с ООН?

Погледна си часовника. Заседанието на кабинета продължаваше повече, отколкото беше предполагал. Може и да беше свършило, но президентът да е зает с някакви други въпроси. Макар че щеше да е странно – обикновено Ким го пускаше веднага щом имаше възможност.

В стаята влязоха Манинг и Бентли. Пазачът спря на вратата. Уилсън му кимна и каза:

– Всичко е наред. – После се обърна към двамата. – Това е неочаквано удоволствие. Рядко те виждам, Том: Теб също, Бентли. Всъщност почти никога.

– Работата ми е другаде – отвърна фотографът. – Постоянно тичам.

– Бентли току-що пристига от западна Вирджиния каза Манинг. – Затова идваме.

– На пътя имаше едно куче – рече Бентли. – И после се блъснах в едно дърво.

– Бентли успял да снима на пътя чудовище – поясни Манинг. – Точно преди да изчезне.

– Сега вече разбрах – каза Бентли. – То видя насочения към него апарат и го чу да изщраква. Тези чудовища веднага изчезват, щом видят нещо, насочено към тях.

– Получиха се още едно-две съобщения за изчезнали чудовища – отвърна Уилсън. – Навярно някакъв защитен механизъм. Момчетата просто не могат да ги хванат.

– Не мисля – възрази Манинг. – Като ги караме да изчезват, може би постигаме същия резултат, все едно, че ги унищожаваме.

Той разкопча тънката папка, която носеше, и извади от нея няколко снимки.

– Виж това – каза Манинг и плъзна снимките по бюрото към Уилсън.

Уилсън за миг ги погледна, после впи поглед в Бентли и попита.

– Що за фотографски трикове са това?

– Няма никакви трикове – отвърна Прайс. – Фотоапаратът никога не лъже. Винаги казва истината. Ето какво всъщност става, когато чудовището изчезва. Използвах скоростна лента...

– Но динозаври! – извика Уилсън.

Бентли бръкна в джоба си, извади нещо и го подаде на Уилсън.

– Лупа – каза той. – Погледни с нея. Те са цели стада там, в далечината. Не можеш да направиш такъв трик.

Чудовището беше замъглено, но достатъчно материално, за да няма никакво съмнение, че е чудовище. Зад него, ясно фокусирани, се виждаха три динозавъра.

– Птищечовки – каза Манинг. – Ако покажеш тези снимки на палеонтолог, сигурен съм, че той би могъл да ти даде точните наименования.

Дърветата бяха странни. Някои приличаха на палми, други на гигантски папрати.

Уилсън се наведе над снимката и я разгледа. Бентли бе прав. Наоколо бяха пръснати други странни създания, цели стада, отделни същества и двойки. В храстите се криеше някакъв малък бозайник.

– Имаме няколко увеличения – каза Манинг. – Искаш ли да ги видиш?

Уилсън поклати глава.

– Не. Това ми стига.

– Проверихме в един справочник – рече Бентли. Това е пейзаж от креда.

– Да, зная – отвърна Уилсън.

После протегна ръка и вдигна слушалката.

– Ким – каза той, – господин Гейл в стаята си ли е? Благодаря. Моля те, помоли го да дойде.

Манинг остави останалите снимки върху бюрото.

– Твои са – рече той. – Ще ги разпространим. Искахме ти първи да научиш. Мислиш ли си същото, което си мисля и аз?

– Предполагам, че да – отвърна Уилсън. – Но недей да ме цитираш, моля те.

– Няма нужда да цитираме никого – каза Манинг. Снимката казва всичко. Когато е минало през тунела, чудовището, предполагам, че би могло да се нарече чудовището майка, е било изложено на принципа на пътуването във времето. Той се е отпечатал в мозъка му, в инстинкта му. То е предало познанието за принципа на малките – унаследен инстинкт.

– Но на хората са им били нужни тунели на времето, механични устройства – възрази Уилсън.

Манинг сви рамене.

– По дяволите, Стив, не зная. Нямам претенции, че го разбирам. Но

снимката показва, че чудовищата бягат в друго време. Може би всички ще избягат в друго време, навярно в едно и също. Възможно е времето, в което бягат, да е заложено в инстинкта им. Може би креда е най-подходящото място за тях. Може да са открили, че нашата епоха е прекалено опасна за тях, че рисковете са прекалено големи.

– Току-що ми хрумна нещо – каза Уилсън. – Динозаврите са измрели...

– Да, зная – прекъсна го Манинг и затвори папката си. – По-добре да вървим. Имаме работа. Благодаря ти, че ни прие.

– Не, Том – рече Уилсън. – Аз ви благодаря. Благодаря, че дойдохте. Можеха да минат дни, докато открием какво става. Ако изобщо откриехме...

Той се изправи и ги проследи с поглед докато излязоха, после отново седна.

Беше невероятно. И все пак имаше някаква странна логика. Хората бяха прекалено склонни да разсъждават от човешка гледна точка. Чудовищата бяха нещо друго. Хората от бъдещето постоянно подчертаваха, че не трябва да се възприемат като обикновени чудовища, а по-скоро като изключително разумни същества. И този разум несъмнено беше също толкова чужд на всичко земно, колкото и телата им. Разумът и способностите им не съответстваха на човешкия разум и способности. Колкото и трудно за разбиране да бе, те може би бяха в състояние инстинктивно да правят нещо, което човек би могъл да постигне единствено с помощта на машина.

Мейнард Гейл и Алис влязоха в кабинета толкова тихо, че той ги забеляза едва когато вдигна поглед и ги видя до бюрото си.

– Викали сте ни – каза Гейл.

– Исках да видите тези снимки – отвърна Уилсън. Първо най-горната. Другите са увеличения на отделни части. Кажете ми какво мислите.

Той изчака, докато двамата разглеждаха снимките.

– Това е креда, господин Уилсън – каза накрая Гейл. – Как е направена тази снимка? И какво общо има чудовището?

– Фотографът го е снимал. И в този момент то изчезнало.

– Изчезнало?

– Това е второто съобщение за изчезване на чудовище. Поне второто, за което ми е известно. Може да е имало и други. Не зная.

– Да – каза Гейл, – предполагам, че е възможно. Те не са като нас, нали знаете. Онези, които минаха през тунела, са преживели пътуването във времето – преживяване, продължило само частица от секундата. Но

това може да им е било достатъчно.

Той потръпна.

– Ако е вярно, ако след толкова кратко излагане те наистина са способни сами да пътуват във времето, ако потомството им е способно само да пътува във времето, ако могат да усещат, усвояват и усъвършенстват толкова сложно нещо, при това толкова бързо, цяло чудо е, че сме успели да ги задържим двайсет години. Трябва да са си играели с нас, да са ни пазели заради спорта си. Защитен дивеч. Ето какво трябва да сме били. Защитен дивеч.

– Не можете да сте сигурни в това – отбеляза Уилсън.

– Да може би сте прав. По този въпрос би трябвало да се консултирате с доктор Улср. Той би трябвало да знае. Поне би могъл да направи научно обосновано предположение.

– Но вие не се съмнявате, така ли?

– Категорично – отвърна Гейл. – Възможно ли е това да е фалшификация?

Уилсън поклати глава.

– Не и Том Манинг. Добре се познаваме. Работили сме заедно в „Поуст“. Бяхме като братя, докато не ни раздели тази проклетата работа. Не че няма чувство за хумор. Но не и за такова нещо. Пък и Бентли. Не и Бентли. Фотоапаратът е негов бог. Не би го използвал за нещо недостойно. Той живее само заради фотоапаратите си. Кланя им се всяка вечер преди да си легне.

– В такъв случай имаме доказателство, че чудовищата бягат в миналото. Също като нас.

– И аз така смятам – каза Уилсън. – Искях да чуя вашето мнение. Вие познавате чудовищата, а ние не.

– Все пак трябва да се консултирате с Улф.

– Да, ще го направим.

– Има още нещо, за което искахме да поговорим с вас, господин Уилсън. Ние с дъщеря ми обмислихме въпроса и стигнахме до съгласие.

– За какво става дума? – попита Уилсън.

– За покана – отвърна Гейл. – Не сме сигурни, че ще приемете. Навярно няма. Възможно е тя дори да ви обиди. Но много други хора, струва ми се, биха приели поканата. За мнозина тя ще е изключително привлекателна. Доста ми е неловко да го кажа, но ето: когато се върнем в миоцена, ако желаете, ще сте добре дошли да дойдете с нас. Точно с нашата група. Бихме се радвали да сте с нас.

Уилсън се вцепени. Помъчи се да намери думи, но не успя.

– Вие сте първият ни приятел, навярно единственият ни истински приятел – каза Алис. – Вие уредихте въпроса с диамантите. И направихте толкова много други неща.

Тя бързо заобиколи бюрото, наведе се и го целуна по бузата.

– Не е задължително да ни отговаряте веднага – каза Гейл. – Ще трябва да си помислите. Ако решите да не дойдете с нас, ние повече няма да отваряме дума за това. Поканата, струва ми се, е отправена със съзнанието, че по всяка вероятност вашият народ ще използва времеви тунели, за да се върне в епоха, отдалечена на няколко милиона години в миналото. Колкото и да се надявам, имам чувството, че няма да успеете да избегнете кризата, сполетяла нашите предци (а това сте вие, разбира се) по първия път във времето.

– Не зная – отвърна Уилсън. – Съвсем честно, не зная. Оставете ме да си помисля.

– Естествено – каза Гейл.

Алис се наведе към него и прошепна:

– Надявам, че ще решите да дойдете с нас.

След това двамата си тръгнаха също толкова тихо, толкова ненапачливо, както бяха дошли.

Вечерният сумрак се прокрадваше в стаята. В залата за пресконференции някой колебливо, сякаш търсеше думите, пишеше на машина. Телетипите до стената раздразнено тракаха. Един от бутоните на телефонния пулт на Джуди продължаваше да премигва. Но това вече не беше пултът на Джуди. Джуди я нямаше. Самолетът, който я отнасяше към Охайо, вече се насочваше на запад.

„Джуди – каза си той. – За Бога, какво ти стана? Защо трябваше да го правиш?“

Знаеше, че ще е самотен без нея. До този момент не бе разбирал, че тя го е предпазвала от самотата, самота, която човек може да изпитва дори с хора, които смята за приятели. Нямаше нужда да е при него – дори самата мисъл, че е наблизо, беше достатъчна, за да го спасява от самотата, да изпълва сърцето му с радост.

Тя пак щеше да е наблизо, помисли си Уилсън. Охайо не бе далече – в наше време по света няма място, което да е далече. Телефоните продължаваха да работят и пощата разнасяше писма, но вече беше различно. Замисли се какво би написал, ако й пратеше писмо, но знаеше, че никога няма да го направи.

Телефонът иззвъня.

– Заседанието свърши – съобщи Ким. – Можеш да дойдеш.

– Благодаря ти, Ким – каза Уилсън. Съвсем бе забравил, че е помогнал за среща с президента. Струваше му се толкова отдавна, макар да не беше. Просто се бяха случили прекалено много неща.

Когато влезе в кабинета, президентът каза:

– Съжалявам, че трябваше да чакаш, Стив. Трябваше да обсъдим много въпроси. Какво има?

Уилсън се усмихна.

– Положението вече не е толкова лошо, колкото когато се опитах да се свържа с вас. Мисля, че сега е по-добре. В ООН се разпространявали слухове.

– За онази работа с руснаците ли?

– Да, с руснаците. Говорих с Том Манинг. Неговият човек в ООН – Макс Хейл, познавате го.

– Струва ми се, че никога не съм го виждал. Чел съм негови неща. Сериозен е.

– Хейл чул, че руснаците ще настояват международната общност да пусне ядрени бомби над районите, в които може да има чудовища.

– Очаквах нещо такова – отвърна президентът. – Никога няма да успеят да прокарат решението.

– Мисля, че въпросът така или иначе вече е академичен – каза Уилсън. – Току-що научих нещо ново. – Той остави снимките върху бюрото. – Тази снимка е направена от Бентли Прайс.

– Прайс – повтори президентът. – Не е ли онзи, за когото...

– За когото се разказват безброй истории. Вечно пиян, но страхотен фоторепортер. Най-добрият.

Президентът разгледа най-горната снимка.

– Стив, не съм сигурен, че разбирам това.

– Необходимо е допълнително обяснение, сър. Случило се следното...

Президентът го изслуша внимателно, без да го прекъсва. Когато Уилсън свърши, той попита:

– Наистина ли смяташ, че това е обяснението, Стив?

– Склонен съм да вярвам, сър. Гейл също. Каза, че трябвало да се консултираме с Улф. Но изобщо не се съмняваше. Единственото, което трябва да правим, е да продължаваме да ги притискаме. Да пратим достатъчно от тях в миналото и останалите сами ще избягат. Ако бяха повече, ако няхахме толкова много оръжия, както хората от бъдещето, когато чудовищата за първи път се появили, на Земята, навярно щяха да се опитат да останат тук. Ние щяхме упорито да се съпротивляваме, щяхме

да сме достойни противници. Но мисля, че те разбират кога нямат шанс. В креда чудовищата пак ще имат достойни съперници. Ужасни съперници. Тиранозавър рекс и всичките му роднини. Трицератопсите. Целурозаврите. Хищните динозаври. Ръкопашен бой. Може да им хареса повече, отколкото боят с хората. Тези битки са по-славни.

Президентът се замисли. После каза:

– Доколкото си спомням, учените и досега не са разбрали какво е унищожило динозаврите. Може би вече имаме отговора.

– Възможно е – рече Уилсън.

Президентът протегна ръка към интеркома, после я отдръпна.

– Не – каза той. – Фьодор Морозов е добър човек. Онова, което направи сутринта, беше негово задължение, заповед, която трябваше да изпълни. Няма смисъл да му се обаждам, за да му съобщя. Ще научи, когато агенциите разпространят снимката. Също и хората в ООН. Искат ми се да видят лицата им.

– И на мен, сър – каза Уилсън. – Няма да ви отнемам повече време...

– Остани още малко, Стив. Трябва да научиш нещо. Могат да ти зададат този въпрос и ще трябва да знаеш как да реагираш. Това е известно на не повече от пет-шест души и те ще го запазят в тайна. Хората от бъдещето също. Това е строго поверително, макар и неофициално. Няма никакви документи. Министрите на външните работи и на отбраната също не знаят.

– Сър, дали би трябвало...

– Искам да го знаеш – прекъсна го президентът. Когато го чуеш, и ти ще трябва да го пазиш в тайна. Чувал ли си за предложението на Клинтън Чапман?

– Чух нещо. Не ми харесва. Тази сутрин ме питаха за това и аз отказах да коментирам. Казах, че е само слух и че нищо не ми е известно.

– И на мен не ми харесва – рече президентът. – Но от моя страна той ще бъде насърчен да продължи. Мисли си, че може да купи пътуването във времето, мисли си, че вече го е докопал, че вече е негово. Никога не съм виждал по-очевидна проява на чиста алчност. Не съм съмнителен дали много добрият му приятел Райли Дъглас не притежава частица от същата алчност.

– Но щом е алчност...

– Алчност е, няма съмнение – продължи президентът. – Но аз зная нещо, което той не знае и ако успее да се справя, Чапман няма да разбере, докато не стане прекалено късно, за да му е от полза. А то е

следното: хората от бъдещето са използвали не онова пътуване във времето, каквото си го представяме ние, а нещо съвсем друго. Изпълнява същото предназначение, но не е пътуване във времето в традиционния смисъл. Не зная дали мога да ти го обясня добре, но очевидно успоредно с нашата съществува друга вселена. Хората от бъдещето го знаят, но за нея им е известно само още едно нещо. Че посоката на времевия поток във втората вселена е точно противоположен на този в нашата. Че бъдещето в нея тече към нашето минало. Те са се върнали в миналото си като са се вмъкнали в потока на другата вселена...

– Но това означава...

– Точно така – каза президентът. – Това означава, че можеш да отидеш в миналото, но не си в състояние да се върнеш. Можеш да пътуваш към миналото, но не и към бъдещето.

– Ако Чапман научи това, сделката ще се провали.

– Прав си. Той не предлага да построи тунелите от патриотични подбуди. Смяташ ли, че съм постъпил лошо, Стив, като използвам измама, пресметнатата нечестност?

– Щях да смятам така, сър, ако наистина имаше възможност Чапман да направи онова, което възнамерява да направи, и вие не го бяхте спрели. По този начин обаче светът ще получи помощ и единствените, които ще бъдат ошетени, са хората, които сами лъжат другите. Никой няма да съжалява за тях.

– Някой ден – каза президентът – всичко ще стане известно. Някой ден безчестието ми ще ме настигне.

– Когато това се случи – отвърна Уилсън, – а то, разбира се, ще се случи, целият свят ще се пукне от смях. Ще станете известен, сър. Хората ще ви издигнат паметници.

Президентът се усмихна.

– Надявам се, Стив. Чувствам се малко подъл.

– Имам един въпрос, сър – рече Уилсън. – Сигурен ли сте, че тази ваша тайна ще бъде запазена?

– Струва ми се, че да – отвърна президентът. – Хората, които доведе от Форт Майър, съобщиха на представителите на нашата Национална академия – те са само трима. Те информираха мен, учените от бъдещето и хората, които разговаряха с тях. Аз вече знаех за предложението на Чапман и ги помолих да не казват нищо. По проекта за връщане в миналото са работили съвсем малко учени от бъдещето – само неколцина от тях знаят принципа. И всички те са тук. Нещо като с диамантите. Всички са тук, защото са смятали, че ние сме единствената страна, на която

могат да се доверят. Пратиха съобщение във Форт Майър. Учените от бъдещето ще го запазят в тайна. Нашите хора също.

Уилсън кимна.

– Звучи ми добре. Споменахте за диамантите. Какво става с тях?

– Приехме ги за временно съхраняване. Заключени са. По-късно, когато всичко свърши, ще видим какво може да се направи. Навярно съвсем дискретна продажба със съответната измислена версия. Само по няколко наведнъж. Парите ще бъдат вложени във фонд за разпределение между другите държави.

Уилсън се изправи и тръгна към вратата. По средата на стаята спря и се обърна.

– Май всичко се оправя, нали, сър?

– Да – съгласи се Хендерсън. – След лошото начало май всичко се оправя. Има още много работа, но... всичко наистина се оправя.

Когато Уилсън се върна в кабинета си, някой седеше на бюрото на Джуди. Стаята беше тъмна. Само по пулта продължаваха да премигват лампички.

– Джуди? – колебливо попита Уилсън. – Джуди, ти ли си? – Знаеше, че това не е възможно, защото тя вече навярно кацаше в Охайо.

– Върнах се – каза Джуди. – Качих се на самолета и после слязох. Часове наред седях на летището и се чудех какво да правя. Ти си долен кучи син, Стив Уилсън, и го знаеш. Не ми е ясно защо слязох от самолета. Не ми е ясно и защо дойдох тук.

Той се приближи и застана до нея.

– Но, Джуди...

– Ти изобщо не ме помоли да остана. Всъщност изобщо не ме помоли.

– Направих го. Помолих те.

– Държа се благородно. Това ти е проблемът. Благородството. Не падна на колене и не ме помоли. А сега багажът ми лети за Охайо и аз...

Уилсън протегна ръце, повдигна я от стола и я притисна към себе си.

– Последните два дни бяха много тежки – каза той. Време е да се прибираме вкъщи.

КРАЙ

© 1974 Клифърд Саймък
© 1998 Крум Бъчваров, превод от английски

Clifford Simak
Our Children's Children, 1974

Сканиране, разпознаване и редакция: pqgolova, 2008

Публикация:

Преводач: Крум Бъчваров, 1998
Оформление на корица: Петър Христов, 1998
ИК „Бард“ ООД, 1998

Clifford Simak 1974 by UPD

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/4969>]